

Dönem : 21

Yasama Yılı : 3

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 683)

Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Tansu Çiller ve 3 Arkadaşının, Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Teklifi ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/418, 2/87)

Not : Tasarı Başkanlıkça Adalet, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/2695

22.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

1/702 Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-702/51

6.1.1998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 17.12.1997 tarihinde kararlaştırılan "Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Demokratik ve sosyal bir hukuk devleti olmanın en önemli göstergelerinden birisini örgütlenme özgürlüğü oluşturmakta olup temel insan haklarından sayılan bu özgürlüğün sendikal hak olarak tüm çalışanlara ayrımsız bir şekilde tanınması gerekmektedir. Ancak, günümüzde çalışan kesimler arasında işçiler bu hakka sahip oldukları halde,

Kamu görevlileri bundan yoksundur.

1961 Anayasasınının 46 ncı maddesi tüm çalışanlara sendika kurma ve bunlara üye olma özgürlüğünü tanımış; kamu hizmeti görevlilerinin bu alandaki haklarının kanunla düzenlenmesini öngörmüştür. Buna paralel olarak 1965 yılında kabul edilen Mülga 624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Kanunu ile ülkemizde kamu görevlilerinin ilk kez sendikalaşması gerçekleşmiştir. Ancak, oldukça sınırlayıcı ve yasaklayıcı hükümler de içermesine karşın bu kanun, 12 Mart 1971 Muhtırası'nın ardından Anayasayı değiştiren 20 Eylül 1971 tarih ve 1488 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılarak kamu görevlilerinin sendikalaşması yasaklanmıştır. 1

Geçtiğimiz on yıl içinde ülkemiz tarafından kabul edilen bir çok uluslararası sözleşmede sendikal hakların işçilerin yanı sıra kamu görevlilerine de tanınması nedeniyle kamu görevlileri uluslararası metinlere dayanarak sendikal çatı altında örgütlenmeye başlamışlardır.

Ayrıca ülkemiz, sendikal hakların uluslararası kaynaklarını oluşturan;

- İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi,
  - İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Avrupa Sözleşmesi'nin 11 inci maddesi,
  - Avrupa Sosyal Şartı'nın Girişi ile 1 inci Bölümü,
  - Üyesi bulunduğumuz Uluslararası Çalışma Örgütü Anayasası'nın Giriş Bölümü,
  - Sendika Özgürlüğüne ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin 87 sayılı,
  - Kamu Hizmetinde Örgütlenme Hakkının Korunması ve İstihdam Koşullarının Belirlenmesi Yöntemlerine İlişkin 151 sayılı,
  - Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkının Korunmasına İlişkin 98 sayılı,
- Sözleşmeleri onaylamış bulunmaktadır.

Böylece ülkemiz, kamu görevlileri de dahil tüm çalışanlara sendikalaşma hakkını tanımayı esasen üstlenmiş durumdadır.

Son yıllardaki bu fiili gelişmeye paralel olarak, çeşitli Başbakanlık genelgeleri ile kamu personeli sendikalarının örgütlenmelerine izin verilmiştir.

Son olarak, 23.7.1995 tarihli ve 4121 sayılı Kanunla Anayasanın 53 üncü maddesinde değişiklik yapılarak işçiler dışında kalan kamu çalışanlarına örgütlenme ve toplu görüşme hakkı tanınmış ve buna ilişkin usullerin kanunla düzenlenmesi öngörülmüştür.

Anayasada belirtilen sınırlar çerçevesinde kamu görevlilerinin sendikal haklarının düzenlenmesi amacıyla hazırlanan bu Kanun tasarısı ile uluslararası sözleşmelerde yer alan "Örgütlenme Özgürlüğü"nü ulusal düzeyde yasallaştırılması, kamu görevlilerinin sendikal haklarını özgürce kullanabilmeleri, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, hizmet verimliliğinin artırılması, sendika içi demokrasinin gerçekleştirilmesi ve yönetime katılımın sağlanması hedeflenmiştir.

Kanunda kamu görevlilerinin çalışma koşullarının toplu görüşmelerle belirlenmesi, görüşmeler sonucu imzalanan mutabakat metninin uygulanması konuları düzenlenmiştir.

Kanun hükümleri düzenlenirken de aşağıdaki ilkeler esas alınmıştır.

1. Sendikaların kuruluşu, örgütlenmesi ve faaliyetleri ile ilgili hususlarda Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 87 ve 151 sayılı Sözleşmelerinde belirtilen ilkeler ulusal mevzuata uyarlanmıştır.

2. 2821 sayılı Sendikalar Kanunu kapsamı dışında kalan memur ve sözleşmeli personel başta olmak üzere diğer tüm kamu görevlilerinin geniş biçimde bu Kanundan yararlanması amaçlanmıştır.

Kendi özel kanun ve uygulaması ile çok farklı bir statüye sahip olan Türk Silahlı Kuvvetleri, Millî İstihbarat Teşkilatı ve Emniyet Teşkilatı mensupları hâkim ve savcılar ile işveren vekili durumundaki üst düzey kamu yöneticileri kanun kapsamı dışında tutulmuşlardır.

3. Sendikaların güçlü yapılanmalarına olanak sağlanması amacıyla hizmet kolu esasına göre örgütlenmeleri öngörülmüş, meslek veya işyeri esasına göre sendika kurulamayacağı belirtilmiştir. Sendikaların kurulabilecekleri hizmet kolları belirlenirken, kamu hizmetlerinin görüldüğü başlıca hizmet kolları ve kamu görevlilerinin yoğunluğu dikkate alınmıştır.

4. Yönetimin karışmasına imkân vermeyecek ve aynı zamanda sendika içi demokrasiyi geliştirecek bir düzenleme gerçekleştirilerek; sendika ve konfederasyonların oluşum, yönetim, faaliyet ve feshini kapsayan işlemler en geniş biçimde kendi isteklerine bırakılmıştır.

5. Sendikalara üye olma ve üyelikten çekilmeye noterlik kaydı aranmamış, yetkili konfederasyonların belirlenmesine ilişkin işlemlerin bilgisayarla sağlıklı bir şekilde yapılması esas alınarak işlemler basit tutulmuştur.

6. Örgütlenme hakkının korunması, sendikal özgürlüğün kısıtlanmaması ve her türlü ayrımcılığa karşı yeterli korumanın sağlanması amacıyla sendika üye ve yöneticilerine güvenceler getirilmiştir.

7. Sendika ve konfederasyonların uluslararası kamu görevlileri kuruluşlarına üye olmaları ve bu kuruluşlarla karşılıklı ilişkilerin geliştirilmesi için yapılması gereken işlemler en aza indirilmiştir.

8. Yönetime katılmayı sağlamak; bunun sonucu olarak da toplumsal ve idarî yapılanmalar arasında uzlaşma alanları oluşturmak amacıyla kamu işvereni ile sendika ve konfederasyon temsilcilerinin eşit sayıda katıldığı bir Yüksek Yönetmelik Kurul ile Kurum Yönetmelik Kurullarının oluşumu öngörülmüştür.

9. Kamu görevlilerinin sendikal haklarını kullanmalarının bir aracı olarak, Anayasa gereği toplu görüşme hakkı düzenlenmiştir.

Başbakanın görevlendireceği bir Devlet Bakanının başkanlığında kamu görevlilerinin işvereni olan devletin soyut varlığının, ilgili kurum yetkililerinden oluşan bir "kamu işveren kurulu" ile temsil edilmesi; toplu görüşmenin bu kurul ile yetkili konfederasyonun eşit sayıda üyesi arasında yapılması esası benimsenmiştir.

10. Toplu görüşme sonucunda anlaşmaya varılması halinde bir mutabakat metninin imzalanması ve bunun Bakanlar Kuruluna sunulması, anlaşmaya varılamaması halinde ise Yüksek Hakem Kurulu Başkanının başkanlığında, Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenecek öğretim üyelerinden oluşacak Uzlaştırma Kurulu devreye sokularak barışçı çözüm yollarına yer verilmesi öngörülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – Demokratik ve sosyal bir hukuk devleti olmanın en önemli göstergelerinden birisi olan örgütlenme özgürlüğünün tüm çalışanlara ayrımsız bir şekilde tanınması için hazırlanan tasarının amacı, maddede, kamu görevlilerinin ortak hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için kuracakları sendika ve konfederasyonların kuruluşu, organları, yetkileri, faaliyetleri, görev alacakların hak ve yükümlülükleri ile toplu görüşmelere ilişkin esasların düzenlenmesi olarak açıklanmıştır.

Madde 2. – Kapsamı belirleyen madde ile kamu kesiminde işçi statüsünde çalışanlar dışında kalan tüm kamu çalışanlarının sendika kurma özgürlüğü ve hakkından yararlanması öngörülmüştür.

Anayasanın 128 inci maddesi genel idare esaslarına göre gördürülmesi gereken kamu hizmetlerinin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütüleceğini belirtmiş ancak kamu görevlisi ibaresinin bir tanımı yapılmamıştır. Bununla birlikte maddede yer alan kamu görevlileri ibaresinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak çalışan memurlar dışında başlıca 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu ile 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında değişik unvanlarla çalışan tüm personeli ifade ettiği söylenebilir.

Bu nedenle, Kanun kapsamı, kamu kesiminde işçi statüsü dışında çalışan tüm personeli kavrayacak şekilde geniş tutulmuştur.

Madde 3. – Kanunda geçen kavramların tanımlandığı maddede, kamu görevlisi, kamu kurumlarının işçi statüsü dışındaki bir kadro veya pozisyonunda daimi suretle çalışan, adaylık veya deneme stüresini tamamlamış personel şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanım uyarınca, aslı istihdam niteliğinde bulunmayan, ek ders ücreti ile açıktan vekil öğretmenlik gibi geçici istihdam edilenler kapsam dışında kalmaktadır. Maddede yapılan diğer tanımlar şu şekildedir:

Kamu İşvereni : Çalışma ilişkilerinin tarafları, çalışan ile çalıştırandır. Devlet adına kamu hizmeti görenler kamu görevlisi olarak, Devlet teşkilatı içinde yer alan kamu tüzelkişilerinin veya tüzelkişiliği olmayan kamu kurum ve kuruluşları ise kamu işvereni olarak tanımlanmıştır.

Kamu İşveren Vekili : Kamu işveren vekili tanımı dar tutularak, kamu görevlilerinin geniş biçimde sendikalaşma hakkından yararlanması öngörülmüştür. İşveren vekilinin belirlenmesinde ilgili kamu kurum ve kuruluşunun bütününe sevk ve idareye yetkili olması esas alınmıştır. Bu tür yetki ile donatılmış olanlar kamu işveren vekili sayılmış ve bu kanun uygulanması bakımından da kamu işvereni olarak belirlenmiştir.

İşyeri : Kamu hizmetinin yürütüldüğü yer, işyeri olarak tanımlanmıştır.

Kurum : Kuruluş kanunları veya kuruluşlarına ilişkin mevzuatlarında görev ve yetkileri belirlenen ve hizmetin niteliği ve yürütülmesi bakımından idarî bir bütünlüğe sahip işyerlerinden oluşan kuruluşlar şeklinde tanımlanmıştır.

Sendika : Sendika, kamu görevlilerinin her türlü ortak menfaatlerini savunmak amacıyla oluşturulan tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar olarak tanımlanmıştır.

Konfederasyon: Bu Kanunla sendikaların kurulabilecekleri hizmet kollarının sayısı on olarak belirlenmiştir. Değişik hizmet kollarındaki en az beş sendikanın bir araya gelmesiyle konfederasyonun kurulabileceği öngörülmüştür.

Toplu Görüşme : Yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu ile Kamu İşveren Kurulu arasındaki görüşmeleri ifade etmektedir.

Uzlaştırma Kurulu : Toplu görüşmeler sırasında çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümü için oluşturulan kurul şeklinde tanımlanmıştır.

Mutabakat Metni : Görüşmeler sonucunda düzenlenecek anlaşma metni olarak tanımlanmıştır.

Kamu işveren vekilleri bu Kanunun uygulanması bakımından kamu işvereni kabul edilmiş, hizmetin niteliği ve yürütülmesi bakımından bağlı tüm birimler ile kamu işverenin birden fazla işyeri olması halinde bu işyerlerinin tamamının işyerinden sayılması öngörülmüştür.

Madde 4. – Sendikaların örgütlenme biçiminin düzenlendiği maddede, güçlü bir sendikacılık oluşturulması hedefine uygun olarak, sendikaların hizmet kolu esasına göre faaliyet göstermeleri benimsenmiş ve meslek veya işyeri esasına göre sendika kurulmaması öngörülmüştür.

Madde 5. – Maddede, sendikaların kurulabilecekleri hizmet kolu sayısı, kamu hizmetlerinin niteliği ve kamu görevlilerinin yoğunluğu dikkate alınmak suretiyle 10 olarak belirlenmiştir. 2821 sayılı Sendikalar Kanununda 28 olarak belirlenmiş bulunan işkollarının fazlalığı ve uygulamasında görülen sakıncalar dikkate alınarak hizmet kollarının sayısı azaltılmış ve kamu kurumlarının dahil oldukları hizmet kollarının yönetmelikle belirlenmesi öngörülmüştür.

Madde 6. – Sendika ve konfederasyonların tüzel kişilik kazanma usulleri belirtilmiştir.

87 sayılı ILO sözleşmesinin 2 nci maddesi ile güvence altına alınan; “çalışanların önceden izin almadan istedikleri kuruluşları kurmak” ilkesi de dikkate alınarak bürokratik işlemlerden olabildiğince kaçınılmıştır. Ancak yine anılan sözleşmenin 8 inci maddesi uyarınca ilgili diğer kanunların da dikkate alınması gerektiğinden, gerekli düzenlemeler ayrıntılı bir şekilde maddede belirtilmiştir.

Devlet memurlarının “asaletlerinin onanmasıyla” ilgili en fazla iki yıllık süre olduğu dikkate alınarak, sendika kurucusu olabilmenin koşulu iki yıl hizmete sahip olma şeklinde belirtilmiştir.

Madde 7. – Maddede sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde bulunması zorunlu olan hususlar düzenlenmiştir.

87 sayılı ILO sözleşmesinin 3 üncü maddesi ile güvence altına alınan; “Çalışanların örgütlerinin tüzük ve iç yönetmeliklerini, yönetim ve faaliyetlerini düzenlemek ve iş programlarını belirlemek hakkına sahip olma” ve 151 sayılı ILO sözleşmesinin 5 inci maddesi ile güvence altına alınan; “kamu görevlileri örgütlerinin kuruluş, işleyiş ve yönetimlerinde kamu makamlarının her türlü karışmasına karşı yeterli korumadan yararlanma” ilkeleri dikkate alınarak; yönlendirici ve sınırlayıcı olmamak, sendikaların iç işleyişine karışmamak ve sendika içi demokrasiyi geliştirmek hedeflenmiş ve bu nedenle sendika ve konfederasyonların kuruluş ve faaliyetlerine ilişkin düzenlemelerin yapılması, olabildiği ölçüde kendi isteklerine bırakılmıştır.

Madde 8. – Maddede sendika şubeleri, sendika ve konfederasyonların zorunlu organları genel kurul, yönetim kurulu, denetleme ve disiplin kurulları olarak 2821 sayılı Sendikalar Kanununa paralel bir şekilde düzenlenmiştir.

Madde 9. – Sendika şubesi ve sendikaların genel kurullarının üyelerden, konfederasyon genel kurullarının delegelerden oluşması esası benimsenmiştir. Ancak üye sayısının şubelerde beşyüzlü, sendikalarda ise bini aşması halinde, genel kurulların delege esasına göre toplanmaları öngörülmüştür.

Yönetim ve denetleme kurulu üyelerine sorumlu buldukları dönemin hesabını vermek üzere izleyen genel kurula katılma olanağı sağlanmış ve delege seçimlerine açıklık getirilmiştir.

Madde 10. – Maddede sendika ve konfederasyon genel kurullarının toplantı zamanı ve karar yeter sayıları düzenlenmiştir.

Bu kanunun gerektirdiği işlemleri ve örgütlenme sürecini tamamlamaları için ilk genel kurullarını, tüzel kişilik kazanmalarından itibaren altı aylık süre içinde yapmaları öngörülmüştür.

Sendikal faaliyette geçecek zamanın kısa süreler içinde yapılacak seçimlerle kesintiye uğramaması amacıyla, işçi sendikalarına paralel olarak, olağan genel kurulların dört yılda bir yapılması benimsenmiş, ancak sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde belirtmek koşuluyla daha kısa süre içinde de genel kurullarını yapabilmelerine olanak tanınmıştır.

Genel kurul toplantılarına ilişkin olarak Kanunda yer alan hükümlere uyulmaması halinde, sendika yönetim kurullarının mahkeme kararı ile işten el çektirilmesi hükmü getirilmek suretiyle hem işçi sendikacılığına paralel düzenleme yapılması hem de demokratik sendikacılığın yerleştirilmesi hedeflenmiştir.

Madde 11. – Genel kurullarda zorunlu organlara üye seçimlerinin demokratik ve güvenli bir ortamda gerçekleşmesi için yargı gözetimi, serbest, eşit, gizli oy, açık sayım ve döküm esası öngörülmüştür.

Seçimler, yapılacak itirazlar, seçimlerin iptali ve yenilenmesine ilişkin hususlarda 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 14 ve 52 nci maddelerinde yer alan hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

Madde 12. – Genel kurulların görev ve yetkilerinin düzenlendiği maddede, temsil yönünden en geniş ve demokratik katılımlı toplantı olan genel kurulların örgütün işleyişini kendi özgür isteği ile belirleyecek önemli kararların alınabilmesi için geniş biçimde yetkilendirilmesi hedeflenmiştir.

Madde 13. – Maddede konfederasyon, sendika ve sendika şubelerinin genel kurul dışındaki zorunlu organlarının en az ve en çok üye sayıları belirtilmiş, organların görev ve yetkilerinin 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 16, 17, 18 ve 19 uncu maddelerinde yer alan esaslar çerçevesinde tüzüklerle düzenlenmesi öngörülmüştür. Kanunda 10 hizmet kolu öngörülmüş olması nedeniyle konfederasyon yönetim kurulu üye sayısının tavanı 10 olarak belirlenmiştir.

87 sayılı ILO Sözleşmesinin 3 üncü maddesinde, sendikaların yönetim ve faaliyetlerini belirlemek hakkına sahip oldukları, kamu makamlarının bu hakkı sınırlayıcı veya bu hakkın yasaya uygun şekilde kullanılmasına engel olacak nitelikte her türlü müdahaleden sakınmaları gerektiği belirtilmiştir. Sendikaların iç işleyişine karışmama olarak özetlenebilecek bu ilke dikkate alınarak genel kurul dışındaki zorunlu organların oluşum, görev, yetki, toplanma ve karar alma usulleri kendi isteklerine bırakılmış dolayısıyla da tüzüklerinde belirtilen usulde gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. Ancak kurulacak sendikaların yönetim, disiplin ve denetim kurullarının en az ve en fazla kaç üyeden oluşacağı maddede belirtilmiştir.

Madde 14. – Kamu görevlilerinin herhangi bir koşula bağlı tutulmaksızın sendikalara serbestçe üye olabilmeleri ve üyeliğin yetki organının kabulü ile kazanılmasından sonra sendikanın başvuru belgesinin bir örneğini üyenin kendisine vermesi, bir örneğini sendikada alıkoyması, bir örneğini üyelik ödentisine esas olmak ve dosyasında saklanmak üzere işverene gönderilmesi öngörülmüştür. Üyelik başvurusu için yargı yolu açık tutulmuş ve üyelik kayıtlarının sendika tarafından her yılın Şubat, Mayıs, Ağustos ve Kasım aylarında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilmesi ile birden çok sendikaya üyelik halinde sonraki üyeliklerin geçersiz olması hükme bağlanmıştır.

Madde 15. – İlke olarak tüm kamu görevlilerinin sendikal haklardan yararlanmaları benimsenmiş, ancak görevlerinin niteliği gereği sınırlı sayıdaki kamu görevlisi kapsamın dışında tutulmuştur.

Kapsam dışında bırakılacak kamu görevlilerinin belirlenmesinde 151 sayılı ILO sözleşmesinin birinci maddesinde belirtilen : “Bu sözleşmede öngörülen güvencelerin, görevleri izlenecek politikaları belirleme ve yönetim işlevleri kabul edilen üst düzey görevlilere veya çok gizli nitelikte görevler ifade edenlere hangi ölçüde uygulanacağı ulusal yasalarla belirlenecektir.” Hükmü dikkate alınmıştır.

Madde 16. – Bu maddede, kamu görevlilerinin herhangi bir koşula bağlı olmaksızın sendika üyeliğinden serbestçe çekilebilmeleri öngörülmüştür.

Sendika üyeliğinden çekilme halinde bilgi verilecek yerler, üyeye verilecek belge, çekilme bildirimlerinin yılın belirli aylarında, liste halinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilmesi ile üyelikten çekilenin bildiriminin bir örneğinin dosyasında saklanmak üzere, işverene gönderilmesi hususu düzenlenmiştir.

Çekilme bildirimi, sendikaya başvurma tarihinden itibaren bir ay sonra geçerli olacak, bu süreçte bir başka sendikaya üye olması halinde üyelik otuzuncu günden sonra geçerli olacaktır.

Yönetim kurullarının kişisel nedenlere dayalı, objektif olmayan üyelikten çıkarma işlemlerini önlemek amacıyla, üyelerin sendikadan çıkarılma kararının genel kurul tarafından alınması öngörülmüş, karara karşı üyenin yargıya başvurma yolu açık tutulmuştur.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 98 inci maddesi uyarınca, memurluktan çıkarılma, üyenin memurluğa alınma koşullarından herhangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında bu koşullardan herhangi birini kaybetmesi, memurluktan çekilme ve farklı bir hizmet koluna giren kuruma atananların sendika üyeliğinin sonra ereceği, hususu ile varsa bunların sendika şubesi, sendika ve konfederasyonlardaki görevleri sona erecektir. İsteğiyle veya yaş haddi nedeniyle emekliye ayrılanlar ile malullük aylığı veya toptan ödeme almak amacıyla kamu görevinden ayrılanlar ve sicil sebeplerinden biriyle emekli olanların sendika şubesi, sendika ve konfederasyon organlarındaki görevlerinin devam edeceği belirtilmiştir.

Herhangi bir nedenle aylıksız izinli sayılan sendika üyelerinin bu Kanundan doğan hak ve yükümlülükleri korunmuştur.

İşverenlere, her yılın Mayıs ve Kasım aylarında kurumlarındaki sendika üyesi kamu görevlilerinin sendikalara göre dağılımı ile sendika üyeliği sona eren veya askıya alınanlara ilişkin bilgileri, bilgisayar ortamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilmesi yükümlülüğü getirilmiştir.

Bakanlığa gelen tüm bilgilerin, bir ay içinde Devlet Personel Başkanlığına gönderilmesi hükmüne bağlanmıştır.

Madde 17. – Maddede sendikaların konfederasyonlara, sendika ve konfederasyonların da uluslararası kuruluşlara üyelik usulü düzenlenmiştir.

Çoğunluğa sahip konfederasyonun belirlenmesinde uygulamada çıkabilecek sorunlar dikkate alınarak tek bir konfederasyona üyelik düzenlenmiş, sendika üyeliğine koşut bir düzenleme ile sendikaların da birden çok konfederasyona üye olması durumunda sonraki üyeliklerinin geçersiz olacağı belirtilmiştir.

87 sayılı ILO Sözleşmesinin 5 inci maddesi ile güvence altına alınan : “Sendikaların konfederasyon kurma ve bunlara üye olma, sendika ve konfederasyonların uluslararası çalışanlar örgütlerine katılma hakkına sahip oldukları” ilkesi dikkate alınarak sendikaların ulusal düzeyde konfederasyonlara üyeliği ile sendika ve konfederasyonların uluslararası kuruluşlara üye olma ve ilişki kurmalarında zorlaştırıcı hükümler getirilmeden düzenleme yapılmıştır.

Madde 18. – Bu madde ile sendikaya üye olma güvencesi düzenlenmiştir.

151 sayılı ILO Sözleşmesinin 4 üncü maddesi, kamu görevlilerinin, çalıştırılmaları konusunda sendika özgürlüğünü kısıtlayacak her türlü ayrımcılığa karşı yeterli korunmadan yararlanacakları; bu koruma amacına yönelik olarak da, kamu görevlisini çalıştırmanın bir kamu görevlisi örgütüne katılmama veya üyelikten ayrılma koşullarına bağlanamayacağı, böyle bir örgüt üyeliği veya örgütün faaliyetlerine katılması nedenleri ile görevine son verilemeyeceği ilkesini öngörmüştür. Bu ilke esas alınarak sendikalaşma özgürlüğünün kısıtlanmaması ve her türlü ayrımcılığa karşı yeterli korunmanın sağlanması amacıyla bu madde düzenlenmiştir.

Madde 19. – Sendika ve Konfederasyon yönetim kuruluna seçilenlerin bu görevlerinde kaldıkları sürece aylıksız izinli sayılmaları konusundaki güvenceleri düzenlenmiş, ayrıca üçbinden az olmamak üzere, Bakanlar Kurulunca belirlenecek sayıda üyeyi temsil eden sendika şubelerinin yönetim kurulu üyelerinin de aylıksız izinli sayılmaları konusu açıklığa kavuşturulmuştur.

Yönetim kurulu üyelerinin, emeklilik yönünden mağdur olmamaları için görevleri süresince, emekli keseneklerinin ve karşılıklarının kendileri tarafından her ay Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı'na gönderilmesi koşulu ile emeklilik haklarının korunması amaçlanmıştır.

Şube yönetim kuruluna seçilenlerden, aylıksız izinli sayılanların dışında kalanların kamu kurumlarındaki görevlerini sürdürecekleri, hükme bağlanmıştır.

Aylıksız izinli sayılanlardan herhangi bir nedenle, sendika ve konfederasyon organlarındaki görevlerinden ayrılanların, eski görevlerine veya benzer başka bir göreve dönecekleri, onbeş gün içinde görevine başlamayanların, kamu görevinden çekilmiş sayılacakları düzenlenmiştir.

Sendika şubesi, sendika veya konfederasyon yönetim kurullarına seçilenlerin, açığa alma, re'sen emeklilik, göreve son verilmesi, tayin gibi hallerde görevli mahkemeye başvurarak bu işlemlerin iptalini talep etmeleri halinde, mahkeme kararı kesinleşinceye kadar, yöneticilik görevinin devam edeceği açıklanmıştır.

Madde 20. – Sendika ve konfederasyonların faaliyetleri düzenlenmiştir.

151 sayılı ILO Sözleşmesi'nin 7 ve 8 inci maddeleri esas alınarak konfederasyonların yetkileri ve faaliyetleri belirtilmiştir.

87 sayılı ILO Sözleşmesinin 3 üncü maddesi ile güvence altına alınan : “Sendikaların faaliyetlerini düzenlemek ve iş programlarını belirlemek hakkına sahip oldukları” hükmü dikkate alınarak haklarını en geniş biçimde kullanmalarını özendirici düzenleme yapılmıştır.

Madde 21. – Madde ile, sendika ve konfederasyonların yönetim ve işleyişlerinin Anayasada belirlenen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı olamayacağı düzenlenmiştir. Ayrıca, 151 sayılı ILO Sözleşmesinin 5 inci maddesi esas alınarak sendika ve konfederasyonların; siyasi partilerden tamamen bağımsız, her türlü yönlendirmeden uzak ve bunların baskısı altında kurulmasını, gelişmesini ve kontrolünde tutulmasını önlemek amacıyla maddî yardım kabul edemeyecekleri ve maddî yardımda bulunamayacakları, kamu makamlarında da maddî yardım kabul edemeyecekleri öngörülmüştür.

Son olarak, sendikaların amaçlarının üyelerinin ekonomik, sosyal, kültürel ve mesleki hak ve çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi olduğu, ticarî bir kuruluş olmadığı dikkate alınarak ticaret yapamayacakları hükmü getirilmiştir.

Madde 22. – Sendikal hakkın en etkin kullanım yollarından biri de katılımdır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda da katılım mekanizmaları olarak değişik adlar altında Yönetmelik Kurulları oluşturulmuş, ancak işleyiş için gereken yönetmeliklerin düzenlenmemesi nedeniyle bu kurullar oluşturulmamış ve uygulamaya geçilmemiştir.

Bu madde hükmüyle, 151 sayılı ILO Sözleşmesinin 7 nci maddesindeki “Kamu görevlileri örgütleri ve kamu makamları arasında çalışma koşullarının görüşülmesine olanak veren usullerin ve kamu görevlileri temsilcilerinin anılan koşulların belirlenmesine ve katılmalarını sağlayan başka her türlü usulün en geniş biçimde geliştirilmesi ve kullanılmasını teşvik için gerektiğinde ulusal koşullara uygun önlemler alınacaktır.” ilkesi dikkate alınarak, sendikalar ve konfederasyonlar ile kamu işverenleri arasında çalışma koşullarının görüşülmesi ve demokratik katılımın sağlanması amacı ile Yüksek Yönetmelik Kuruluna yer verilmiştir.

Madde 23. – Her kurumda sendika ile kurum yöneticileri arasında mali ve sosyal haklar, çalışma koşulları ve kanunların kamu görevlilerine eşit uygulanması konularında görüş bildirmek ve mutabakat metinlerinin uygulanmasını izlemek ve gerekli iletişimi sağlamak üzere eşit sayıda kamu işveren vekili ile en çok üyeye sahip sendikaya belirlenen temsilcilerin katıldığı Kurum Yönetmelik Kurulları kurulması benimsenmiş, bu kurulun yılda iki kez toplanması öngörülmüştür.

Madde 24. – Maddede sendika temsilcilerinin seçilmesi ve çalışmaları belirtilmiştir. 87 sayılı ILO Sözleşmesinin 3 üncü maddesinde belirtilen “örgütlerin temsilcilerini serbestçe seçme hakkı” ilkesi esas alınarak; seçim, nitelik ve görevden alınma usullerinin sendikaların tüzüklerinde belirtilmesi öngörülmüştür.

Sendikaların işyerlerinde bulundurulabilecek temsilci sayıları maddede belirtilmiş; bu hak, güçlü sendikacılık yaratılması amacıyla sadece kurumun yer aldığı hizmet kolunda çalışan kamu görevlilerinin yarısından fazlasını üye kayıt etmiş sendikaya tanınmıştır.

151 sayılı ILO Sözleşmesi’nin 6 nci maddesi uyarınca temsilcilere, çalışma saatleri içinde veya dışında görevlerini çabuk ve etkin bir biçimde yerine getirmelerine olanak verecek kolaylığın tanınması öngörüldüğünden kamu işverenin bu konudaki yükümlülüğü açıkça belirtilmiştir.

Madde 25. – Maddede sendika ve konfederasyonların gelirleri düzenlenmiş; tüm nakdi gelirlerin bankalara yatırılması zorunluluğu getirilmiş, zorunlu giderler için kasalarında tutacakları nakit miktarının tüzüklerinde gösterilmesi öngörülmüştür.

Madde 26. – Aynı hizmet kolunda çalışan kamu görevlilerinin % 10’undan fazlasını üye kayıt etmiş olan sendikalara, üyelik ödentilerinin üyenin istemi üzerine maaşlarından kesinti yapılarak, kamu işverenince beş gün içinde bankaya yatırılması benimsenmiştir. 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 61 inci maddesinde üyelik ödentilerinin ücretlerden kesilebilmesi için sendikanın yetki belgesi almış olması şartı arandığından ve yetki alabilmesi için de % 10 üye barajının geçilmiş olması gerektiğinden, kamu görevlileri sendikaları için de benzer düzenleme getirilmiştir. Maddede, ayrıca, üyelik ödentisine tavan getirilmiş ve üyelik ödentisi dışında başkaca bir kesinti yapılmaması öngörülmüştür.

Madde 27. — Madde ile sendika ve konfederasyonların gelirlerini nasıl kullanacakları düzenlenmiş; tüzüklerinde belirtilen amaçları ve bu kanunda gösterilen faaliyetleri dışında kullanmaları önlenmiştir. Ayrıca gelirlerinin en az yüzde onunu üyelerinin meslekî bilgi ve tecrübelerini artırmak için kullanmak zorunluluğu getirilmiş, zorunlu organlara seçilenlerle başkanlarına verilecek ücret, huzur hakkı ve yollukların her yıl genel bütçe kanununda gösterilen azami miktarları geçmemek üzere genel kurul tarafından belirlenmesi öngörülmüştür.

Madde 28. — Sendika ve konfederasyonların idarî ve malî denetimlerinin düzenlendiği maddede, denetimlerin denetleme kurulları veya denetçiler tarafından yapılması suretiyle Anayasa ve ILO sözleşmelerine uygunluk sağlanmış, denetime ilişkin esas ve usullerin Maliye ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarınca birlikte çıkarılacak bir tüzükle düzenlenmesi öngörülmüştür.

Madde 29. — Maddede toplu görüşmelerde ele alınacak konular belirlenmiş ve bu toplu görüşmelerin tüm kamu görevlileri için uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, zam ve tazminatlar, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, tedavi yardımı ve cenaze giderleri ile yiyecek ve giyecek yardımlarını kapsamaları öngörülmüştür.

Madde 30. — Toplu görüşmelerde tarafların kimlerden oluştuğu belirtilmiştir.

Kamu görevlilerinin işvereni devlettir. Devletin soyut varlığının bir kurulca temsil edilmesi ve bu kurul üyelerinin de ilgili kurum ve kuruluşların yetkililerinden oluşması uygun görülmüştür.

Kamu görevlilerinin ise, ülke genelinde en çok üyeye sahip sendikaların oluşturduğu tek bir konfederasyon tarafından temsil edilmesi benimsenmiştir.

Tarafların eşit sayıda üye ile temsil edilmesi ilkesi de benimsenmiştir.

Madde 31. — Yetkili konfederasyon tanımlanmış; bu yetkinin nasıl belirleneceği, yayımlanması ve kesinleşmesi esasları düzenlenmiştir.

Madde 32. — Yetkili konfederasyona itiraz ve bunun mahkemece karara bağlanmasına ilişkin süreler düzenlenmiştir.

Madde 33. — Toplu görüşmeler için tarafların nasıl ve ne zaman toplanacağı düzenlenmiştir.

Görüşmeler süresince sekreteryaya hizmetlerinin Devlet Personel Başkanlığınca yürütülmesi öngörülmüştür.

Madde 34. — Toplu görüşmelerde gündemin nasıl oluşacağı belirtilmiştir. Görüşmeler süresince izlenecek usulün ise taraflarca belirlenmesi benimsenmiştir.

Yüksek Yönetmelik Kurula aktarılan ve toplu görüşmeye konu olabilecek sorunların, gündeme yansınması amaçlanmış, kamu görevlileri kesiminin önerilerinin ise, yetkili konfederasyonca, diğer konfederasyonların da görüşlerinin alınmasıyla belirlenmesi uygun bulunmuştur. Böylelikle toplu görüşmenin tarafların gerçek gereksinimleri üzerinde yapılması, geniş bir kesimin istemlerini yansıtmaya düşünülmüştür. Böylece toplu görüşme sonucu düzenlenecek mutabakat zaptının geniş bir uzlaşmaya dayandırılması da amaçlanmıştır.

Madde 35. — Toplu görüşmelerin süresi ve sonucu ile ilgili mutabakat metninin imzalanması ve Bakanlar Kuruluna sunulması hususları düzenlenmiştir.

Madde 36. — Uyuşmazlığın tespiti halinde taraflardan birinin üç gün içinde Uzlaştırma Kurulunu toplantıya çağırabilmesi hususu düzenlenmiştir.

Madde 37. – 151 sayılı ILO Sözleşmesinin 8 inci maddesinde, “Çalışma koşullarının belirlenmesi ile ilgili olarak ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümü ulusal koşullara uygun olarak taraflar arasında görüşme yoluyla veya ilgili tarafların güvenini sağlayacak şekilde kurulan arabuluculuk, uzlaştırma veya tahkim gibi bağımsız ve tarafsız mekanizmalardan yararlanılarak araştırılacaktır.” hükmü öngörülmüştür.

Getirilen düzenleme ile, Uzlaştırma Kurulunun Yüksek Hakem Kurulu Başkanının başkanlığında; Üniversitelerarası Kurul tarafından, fakültelerin çalışma ekonomisi, iş hukuku, idare hukuku ve kamu maliyesi bilim dallarından seçilecek birer üyeden oluşması benimsenmiş, Uzlaştırma Kurulunun kararına tarafların katılması veya katılmaması durumunda yapılacak işlemler belirtilmiştir.

Madde 38. – Sendika ve konfederasyonların katılma ve birleşmesi ile ilgili usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Madde 39. – Sendika ve konfederasyonların Anayasada belirlenen temel hak ve hürriyetler ile Cumhuriyetin niteliklerine aykırı faaliyette bulunmaları, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozacak faaliyetlerinin tespiti halinde, iş mahkemesi kararı ile kapatılma hali düzenlenmiştir.

Madde 40. – Ceza hükümleri düzenlenmiştir.

Madde 41. – Faaliyeti durdurulan sendika ve konfederasyonların menfaatlerinin korunması ve yeniden faaliyete geçebilmeleri için izlenecek usul ve işlemler belirtilmiştir.

Madde 42. – Fesih, infisah ve kapatma hallerinde malların devri hususları düzenlenmiştir.

Madde 43. – Bu kanunun uygulanması için gerekli olan yönetmeliklerin sekiz ay içinde kamu görevlileri sendikaları konfederasyonlarının da görüşlerinin alınması suretiyle Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığınca birlikte hazırlanması öngörülmüştür.

Madde 44. – Bu Kanunun uygulanması sırasında ortaya çıkabilecek tereddütlerin hangi kurum ve kuruluşlarca çözümleneceği açıklanmıştır.

Madde 45. – Bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde Dernekler Kanunu ve Medeni Kanun ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacaklar hakkında kamu görevlilerinin tabi oldukları personel kanunlarının ilgili hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Geçici Madde 1. – Bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak, bilgisayar ve diğer malzeme alımları için, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesine, ilgili tertiplerden yeterli ödenek aktarılması öngörülmüştür.

Geçici Madde 2. – 190 sayılı kanun hükmünde kararname ekinde yer alan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı kadrolarına, ekli (1) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar ihdas edilmiştir.

Madde 46. – Yürürlüğe ilişkindir.

Madde 47. – Yürütmeye ilişkindir.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

18.4.2000

Esas No.: 1/418, 2/423

Karar No.: 33

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

20 nci Yasama Döneminde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca hazırlanarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulan "Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Tasarısı", 20 nci Yasama Döneminin sona ermesi nedeniyle hükümsüz sayılmış ve Bakanlar Kurulunca Başkanlığınızın tasarının yenilendiği bildirilmiştir. Tasarı bunun üzerine Başkanlığınızca 29.06.1999 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir.

Komisyonumuz 02.03.2000 tarihli 20 nci birleşiminde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Maliye, Adalet Bakanlıkları ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü, TC Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü ve Memur sendikaları KAMU-SEN, MEMUR-SEN ve KESK temsilcilerinin de katılımlarıyla Tasarını inceleyip görüşmüştür.

Komisyonumuza ayrıca konuları itibariyle aynı mahiyette olan iki kanun teklifi daha sevk edilmiştir.

Bunlar;

29.06.1999 tarihinde sevk edilen "İstanbul Milletvekili Tansu Çiller ve 3 Arkadaşının, Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Teklifi" ile

29.12.1999 tarihinde sevk edilen "Ankara Milletvekili Ali Işıklar ve 29 Arkadaşının, Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Teklifi"dir.

Komisyonumuz Tasarı ile her iki teklifi birlikte inceleme kararı almıştır. Ancak konuları itibarıyla Tasarı ile aynı mahiyette olan bu Kanun Tekliflerinden, İstanbul Milletvekili Tansu Çiller ve 3 Arkadaşının Komisyonumuza verdikleri Kanun Teklifi, TBMM İçtüzüğü'nün 37 nci maddesi gereğince doğrudan TBMM gündemine alınmış bulunmaktadır.

Komisyonumuz bu durumu da dikkate alarak "Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Tasarısı" ile "Ankara Milletvekili Ali Işıklar ve 29 Arkadaşının, Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Teklifi" nin birleştirilerek görüşülmesini kabul etmiş ve görüşmelere esas olarak da Tasarının esas alınmasını uygun bulmuştur.

Komisyon toplantısının yapıldığı 20 nci birleşiminde Tasarının daha ayrıntılı biçimde incelenerek olgunlaştırılması amacıyla bir "Alt Komisyon" kurulmasına oy çokluğuyla karar verilmiştir.

Edirne Milletvekili Ahmet Ertürk, Tokat Milletvekili Reşat Doğru, Bingöl Milletvekili Mahfuz Güler, İstanbul Milletvekili Emre Kocaoğlu ve Ordu Milletvekili Yener Yıldırım'dan oluşturulan Alt Komisyon, 02.03.2000 tarihinde, Alt Komisyon Başkanlığına İstanbul Milletvekili Emre Kocaoğlu'nu seçerek çalışmalarına başlamıştır.

Alt Komisyon, Komisyonumuzca ve Plan ve Bütçe Komisyonunda 20 nci dönemde yapılan çalışmalardan da yararlanmış ve o süreçte yapılan değişiklikleri genelde koruyarak metni bu paralelde yeniden düzenlemiştir. Alt Komisyon Tasarı metninin maddelerini tek tek ele alarak görüşmüş ve yeni bir metin hazırlamıştır.

Alt Komisyon yaptığı çalışmalar sırasında ilgili memur sendikalarını da dinlemiş memurların örgütlenme hakları ile ilgili anayasal tespitlerde bulunmuş, üyelerin ortak düşüncelerinin, görüş ve eleştirilerinin ifade edildiği bir rapor hazırlamıştır.

Alt Komisyonun hazırladığı ve ana Komisyonun da genelde benimsediği rapor şöyledir:

"Tasarı ile Anayasada belirtilen sınırlar çerçevesinde, uluslararası sözleşmelerle kabul ettiğimiz örgütlenme özgürlüğüne ulusal düzeyde yasal bir statü kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu anlamda kamu görevlilerinin ortak hak ve menfaatlerini korumak amacıyla kuracakları sendika ve konfederasyonların kuruluşları, organlarında görev alacakların hak ve yükümlülükleri, toplu görüşmelere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Alt Komisyonumuz, yıllardır çözülemeyen ve bugün de çözülmesi çok zor hale getirilmiş olan memur sendikacılığı sorunlarının; yasalarla ve uygulamayla getirilen yanlış bir "işçi-memur ayırımı" anlayışından meydana geldiğini tespit etmiştir. Demokratik dünya pratiğinde sendikal anlamda memur sıfatı sadece kamu otoritesini fiilen kullanan üst düzey kamu görevlilerine verilir ve bu tanımın dışındaki kamu görevlileri diğer çalışanlarla aynı statüde görülüp genel anlamdaki sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev haklarından birlikte yararlanırlar. Oysa ülkemizde memur tanımı kabul edilemez derecede genişletilerek milyonlarca çalışmamız sendikal haklardan mahrum bırakılmışlardır. Bu durumda Alt Komisyonumuz devletin personel mevzuatında acilen değişiklik yapılarak "memur" statüsünün sadece dünyada kabul edilen düzeyle sınırlanmasını ve diğer kamu görevlilerinin genel anlamda çalışanlarla aynı statüye ve dolayısıyla aynı haklara sahip olması gerektiğine inanmaktadır.

Ayrıca Alt Komisyonumuz, Anayasada çizilen sınırların ülke ihtiyaçları ve dünya uygulaması karşısında çok kısıtlayıcı olduğunu ve bu sebeple memurlarımıza haklarının arz edilen düzeyde verilmesinin mümkün olmadığını üzülerek tespit etmiştir.

Anayasanın 2 nci maddesinde, Türkiye Cumhuriyetinin demokratik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu ifade edilmiştir. Demokratik ve sosyal bir hukuk devleti olmanın en önemli göstergelerinden birini de temel insan haklarından biri sayılan örgütlenme özgürlüğü oluşturmaktadır. Ülkemizde de örgütlenme özgürlüğü çerçevesinde, Anayasamızın 53 üncü maddesinde 23.7.1995 tarih ve 4121 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, işçiler dışındaki kamu görevlilerine de örgütlenme ve toplu görüşme hakkı tanınmış, bu hakkın nasıl kullanılacağına ilişkin usul ve esasların kanunla belirlenmesi hükme bağlanmıştır.

Anayasadaki bu düzenleme, memurlara bütün uygar dünyada tanınmış olan toplu sözleşme ve grev haklarının (tabii sınırlarıyla birlikte) tanınmasına engel olmak amacıyla; "toplular sözleşme" gibi bütün dünyanın kabul ettiği normal bir deyim yerine "toplular görüşme" gibi anlamı pek anlaşılabilen ama sırf kısıtlama amacıyla konduğu belli olan anormal bir deyim tercih etmiş, ayrıca sınırlanarak tanınması pekala mümkün olan grev hakkını da kategorik şekilde yasaklamıştır. Bu yasakçı anlayışı ülkemizin ve memurlarımızın layık olduğu çağdaş demokratik normlarla bağdaştırmak ve haklı kabul etmek mümkün değildir. Alt Komisyonumuz Anayasadaki bu kısıtlayıcı ve yasakçı tercihlerin çağdaş olmadığı ve mutlaka kaldırılması gerektiği kanısındadır.

Bu bağlamda;

Anayasamızın 53 üncü maddesi ile kamu görevlilerinin sendika kurabilmelerine izin verildiği; ancak bu maddede toplu sözleşmeden değil toplu görüşmeden bahsedildiği; diğer taraftan Anayasamızın 128 inci maddesinin memurların aylık, ödenek ve diğer özlük haklarının kanunla düzenlenmesini öngördüğü, bu çerçevede Tasarının, zorunlu olarak, özenilen demokratik ölçülere göre değil ama Anayasadaki mevcut kalıplara uygun şekilde hazırlanmış olduğu,

Kamu görevlilerine sendikal hakların, grev ve toplu sözleşme hükümlerini de sınırlarıyla birlikte içeren bir bütün olarak tanınmasının çağdaş bir yaklaşım olacağı; bu amaçla öncelikle memur tanımının demokratik dünya normlarına uygun şekilde yeniden yapılarak personel rejiminin buna göre düzenlenmesi, fiilen işçi olan geniş memur kitlelerinin hukuken de işçi statüsüne geçirilmesi ve mevcut işçi haklarından otomatik şekilde yararlanmaları gerektiği,

Toplu sözleşme ve grev hakkının tanınabilmesi için öncelikle ve mutlaka Anayasada değişiklik yapılarak demokratik dünya standartlarına ulaşılması gerektiği; bu haklar tanınırken ILO normlarına uygun şekilde ülke gerçeklerinin gerektirdiği sınırların da konulması gerektiği; ayrıca ülkemizde kamu görevlilerine tanınan Danıştay güvencesi, kategorik iş güvencesi ve Memurun Muhakemat Kanunu gibi olağanüstü hak ve himayelerin sendikal düzenle ve hizmetin özelliğiyle bağdaşmayabileceği düşüncesiyle bu hususların da yeniden düzenlenmesi gerektiği; ayrıca işçi sendikacılığı usullerine paralel olarak memur sendikacılığında da işveren devlete lokavt hakkının verilmesi gerektiği,

Bununla beraber; bu Tasarıyla Kamu görevlilerine yasal sendika haklarının nihayet verilmesinin ve buna bağlı olarak ücret ve diğer bazı konularda sendikalar aracılığıyla söz hakkı tanınmasının ülkemiz, rejimimiz ve dış ilişkilerimiz açısından sevindirici bir gelişme olduğu, Alt Komisyonumuz tarafından ittifakla benimsenmiştir.

Bu sebeple, bu Tasarının yasalaşması için bahsedilen Anayasal ve yasal değişikliklerin beklenmemesi gerektiği, mevcut tasarının hemen yasalaşarak sınırlı da olsa bazı hakların yasal güvenceye alınmasının, ayrıca eş zamanlı olarak istenilen değişikliklerin yapılması için de yasama faaliyetine acilen başlanmasının yararlı olacağı kabul edilmiştir.

Alt Komisyonumuz, mevcut Tasarının yasalaştırılmasının yanı sıra; bahsedilen Anayasa değişiklikleri için TBMM Uzlaşma Komisyonuna başvurulmasını ve diğer yasal değişikliklerin yapılması için de üyelerin uygun bulurlarsa kendi partilerinde gerekli siyasi ve teşrii girişimleri başlatılmasını önermektedir.

Bu görüş ve düşüncelerden sonra Alt Komisyonumuz gerekli Anayasa ve yasa değişikliklerinin yapılması için Uyum Komisyonu başta olmak üzere ilgili bütün siyasi kişi ve makamlara sistematik şekilde başvurularak bahsedilen doğrultuda bir iyileştirme sürecinin başlatılması için gerekli girişimlerin yapılmasını da oybirliği ile önermektedir."

Alt Komisyonun hazırlamış olduğu rapor ana Komisyon Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu tarafından da genelde benimsenmiş, alt komisyonun hazırlamış olduğu metnin maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Metnin,

Amaç başlıklı 1 inci maddesinde yer alan "toplu görüşme" ibaresi "toplu sözleşme" olarak değiştirilmiş bu anlamda Tasarının bütünündeki bu ibare bu paralelde değiştirilmiştir. Ayrıca

maddede tarafları belirten "kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu ile Kamu İşveren Kurulu arasında yürütülecek toplu görüşmelere" ibaresi, "her hizmet kolunda yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bunların bağlı oldukları konfederasyonlar ile ilgili Devlet Bakanlığınca görevlendirilecek bir Kamu İşveren Sendikası arasında yürütülecek toplu sözleşmelere" şeklinde değiştirilmek suretiyle,

"Kapsam" başlıklı ikinci maddesi aynen,

"Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının

(a) bendindeki "Bu Kanun kapsamına giren" ve "adaylık veya deneme süresini tamamlamış kamu görevlilerini" ibareleri metinden çıkarılmak,

(b) bendindeki "Bu Kanun uygulaması bakımından kamu görevlisi sayılan kimseleri çalıştıran" ibaresi "Kamu görevlilerinin çalıştığı" şeklinde değiştirilmek,

(h) bendi "Amaç" başlıklı 1 inci maddede yapılan düzenlemeyi de içerecek şekilde yeniden düzenlenmek ve "Toplu Görüşme", "Toplu sözleşme" şeklinde ve tanımına, "zam ve tazminatlar" ibaresinden önce "her türlü", "zam ve tazminatlar" ibaresinden sonra gelmek üzere de "fazla çalışma ücretleri, harcırah, ikramiye, lojman tazminatı", ibarelerinin eklenmesi suretiyle,

"Kuruluş" başlıklı 4 üncü maddesi aynen,

"Hizmet kolları" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasının;

1 inci bendinin "Büro, Bankacılık ve Sigorta Hizmetleri" şeklinde ve 6 ncı bendinin metinden çıkarılması,

2 nci bendinin, "Eğitim, Öğretim, Bilim, Kültür ve Din Hizmetleri",

3 üncü bendinin, "Sağlık ve Sosyal Güvenlik Hizmetleri ile Sosyal Hizmetler",

9 uncu bendinin ise "Enerji, Sanayi ve Madencilik Hizmetleri",

Şeklinde yeniden düzenlenmesi suretiyle,

"Kuruluş işlemleri" başlıklı 6 ncı maddesindeki "genel kurul kararlarını" ibaresi "kurucular kurulu kararını" şeklinde değiştirilmek suretiyle,

"Tüzük" başlıklı 7 nci maddesinin, birinci fıkrasının

(k) bendindeki "ödentsinin" ibaresi "aidatının" olarak değiştirilmesi,

(r) bendine "Sendika" ibaresinden sonra "ve konfederasyon" ibaresinin eklenmesi

(s) bendinde yer alan "nakit mevcudu" ibaresinin "azamî nakit mevcudu" şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

"Zorunlu organlar" başlıklı 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrasındaki "şubesi" ibaresi yerine "şubeleri ile" ibaresi eklenmek suretiyle,

"Genel kurulların oluşması" ve "Genel kurulların toplantı zamanı ve karar yeter sayısı" başlıklı 9 ve 10 uncu maddeleri aynen,

"Seçimlerde uyulacak esaslar", başlıklı 11 inci maddesinin 2 nci fıkrasındaki "bir ile onüçüncü fıkraları ve " ibaresi metinden çıkarılmak ve "Seçimlere ilişkin usul ve esaslar, sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde belirtilir." şeklinde bir fıkra eklenmek suretiyle ,

"Genel kurulların görevleri", başlıklı 12 nci maddesinin

- (i) ve (j) bendlerindeki "birleşme" ibarelerinden sonra "ve katılma" ibareleri eklenmek suretiyle,

"Yönetim, disiplin ve denetleme kurullarının oluşması, görevleri ve toplantıları", başlıklı 13 maddesinin 1 inci fıkrasındaki "on" ibaresi "dokuz" olarak değiştirilmek suretiyle ,

"Sendika üyeliğinin kazanılması" başlıklı 14 üncü maddesinin madde başlığı ve metnindeki "ödenti" ibareleri "aidat" olarak değiştirilmek suretiyle ,

"Sendika üyesi olamayacaklar" başlıklı 15 inci maddesi, birinci fıkrasının,

(a) bendi, "Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcılığı, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri ve yardımcılığı" şeklinde değiştirilmek,

(c) bendine "Kamu görevlileri" ibaresinden sonra, "işyerlerinin en üst amirleri ile yardımcılığı, belediye başkanları ve yardımcılığı" ibaresi eklenmek,

(f) bendi "Sivil memurlar hariç, Silahlı Kuvvetler mensupları" şeklinde değiştirilmek,

(g) bendi metinden çıkarılmak,

(h) bendi (g) bendi olarak,

(i) bendi, (h) bendi olarak, "müfettişler, hesap uzmanları, murakıplar, kontrolörler ve bunların yardımcılığı ile denetçiler ve denetmenler" şeklinde değiştirilmek suretiyle,

(j) bendi, (i) bendi olarak "Emniyet amiri ve daha üst seviyede görevli emniyet hizmetleri sınıfı mensupları" şeklinde değiştirilmek suretiyle,

"Üyeliğin sona ermesi" başlıklı 16 ncı maddesinin 3 üncü fıkrasına "bir ay sonra geçerli olur" ibaresinden sonra, "Çekilme tarihinden itibaren aidat ödenmez" ibaresi eklenmek suretiyle,

"Konfederasyon ve uluslararası kuruluş üyeliği" başlıklı 17 nci maddesinin ikinci fıkrası, uluslararası kuruluşlara üyelik hakkında 87 sayılı Sözleşmede yer alan usul ve esaslar gözönünde bulundurulur "Sendika ve konfederasyonlar, amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara serbestçe üye olabilirler ve üyelikten çekilebilirler " şeklinde , üçüncü fıkrasına "üyelikten ayrıldığı" ibaresinden sonra gelen "uluslararası kamu görevlileri kuruluşunu" ibaresi metinden çıkarılarak yerine "amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara," ibaresi ve dördüncü fıkra da bu doğrultuda yeniden düzenlenmek ve maddenin son fıkrasının ise, ikinci fıkrada yapılan düzenleme ile çelişki yaratacağı gözönünde bulundurulur madde metninden çıkarılması suretiyle,

"Sendika üyelerinin güvencesi" başlıklı 18 nci maddesi aynen,

"Sendika yöneticilerinin güvencesi" başlıklı 19 uncu maddesine ikinci fıkra olmak üzere,

"1000 ile 3000 üyesi olan sendika şubelerinde 1 yönetim kurulu üyesi, 3001 ile 5000 üyesi olan sendika şubelerinde 2 yönetim kurulu üyesi, 5001 ile 7500 üyesi olan sendika şubelerinde 3 yönetim kurulu üyesi, 7501 ile 10 000 üyesi olan sendika şubelerinde 4 yönetim kurulu üyesi ve 10 001 ve daha fazla üyesi olan sendika şubelerinde 5 yönetim kurulu üyesi genel kurul kararı ile aylıksız izinli sayılır" ibaresinin eklenmesi, son fıkrasında yer alan "görevli" ibaresinin "görevlinin", "mahkemeye başvurulması durumunda" ifadesinin "mahkemeye başvurusu halinde", olarak değiştirilmesi ve aynı fıkrada yer alan "yöneticilik" ibaresinin metinden çıkarılması suretiyle,

"Sendika ve konfederasyonların yetki ve faaliyetleri" başlıklı 20 nci maddesinin birinci fıkrasının başına "Konfederasyonlar" ibaresinin yerine "Her hizmet kolunda yetkili kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonları" ibaresinin getirilmesi,

İkinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "yönetmel" ibaresinin "idari" şeklinde değiştirilmesi,

(c) bendinde yer alan "İşyerinde, çalışma ve hizmet üretme konularında" ifadesinin metinden çıkarılması,

(d) bendinin "Üyelerin mesleki yeterliliklerinin artırılması ve sorunlarının çözülmesi ile sendikal faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik kurs, seminer ve sosyal amaçlı toplantılar düzenlemek, bilimsel çalışmalar yapmak ve yayınlarda bulunmak" şeklinde yeniden düzenlenmesi,

(f) bendine "üyelerin" ibaresinden sonra "idare ile ilgili doğacak ihtilaflarında" ibaresi eklenmesi,

(g) bendine "koşuluyla," ibaresinden sonra "eğitim ve sağlık tesisleri" ibaresi ve bendin sonuna "yönetmek" ibaresinden sonra, "ile herhangi bir bağışta bulunmamak kaydı ile üyeleri için kooperatifler kurulmasına yardım etmek ve nakit mevcudunun yüzde onundan fazla olmamak kaydıyla bu kooperatiflere kredi vermek," ibaresi eklenmesi ve

Maddeye (h) bendi olmak üzere "Yangın, su baskını, deprem gibi tabii afetlerin vukuunda, gerektiğinde üyelik şartı aranmaksızın nakit mevcudunun %10'unu aşmamak kaydıyla doğrudan veya yetkili makam aracılığıyla afete uğrayan bölgelerde konut, sağlık ve eğitim tesisleri yapmak ve bu amaçla kamu kurum ve kuruluşlarına aynı ve nakdi yardımda bulunmak" ibaresi eklenmek ,

Ayrıca "amaç" başlıklı madde paralelinde "toplu Görüşme " ibareleri "toplu sözleşme" şeklinde değiştirilmek suretiyle,

"Yasaklar" başlıklı 21 inci maddesine dördüncü fıkra olmak üzere "Mahalli ve genel seçimlerde aday olanların, sendika ve konfederasyonun organlarındaki görevleri adaylık süresince askıda kalır. Seçilmeleri halinde görevleri son bulur. " ibaresi eklenmek suretiyle,

"Yüksek yönetsel kurul" başlıklı 22 nci maddesinin bölüm başlığı ile birinci ve ikinci fıkralarda yer alan "yönetsel" ibarelerinin "idari" şeklinde değiştirilmesi, birinci fıkrasının "Koşullarının" ibaresinden sonra "düzenlenmesi ve kanunların kamu görevlilerine eşit uygulanmasına yönelik kararların alınması için yapılacak toplu sözleşmelere esas olmak üzere kamu işveren sendikasına görüş bildirmek ve" ibaresinin eklenmesi ve ikinci fıkrasının "Yüksek İdari Kurul, Başbakanlık Müsteşarının başkanlığında, aşağıda belirtilen kamu işveren temsilcileri ile toplu sözleşme yapmaya yetkili kamu görevlileri sendikalarının üyesi oldukları konfederasyonların beşer temsilcisinden oluşur." şeklinde, düzenlenmesi suretiyle,

"Kurum yönetsel kurulları" başlıklı 23 üncü maddesinin, başlığının ve madde metninin, 22 nci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak "Kurum İdari Kurulları" şeklinde değiştirilmesi suretiyle ve maddedeki "mali ve sosyal hakları" ve "ve mutabakat metinlerinin uygulanmasının izlemek," ibareleri de metinden çıkarılmak suretiyle,

"İşyeri sendika temsilcileri", başlıklı 24 üncü maddesinin birinci fıkrası "İşyerinde kamu görevlilerinden en çok üye kaydetmiş sendika, iş yeri temsilcisi seçmeye yetkilidir." şeklinde ve üçüncü fıkrasındaki "51-100" sayıları "20-100" şeklinde değiştirilmek suretiyle,

"Gelirler" başlıklı 25 inci maddesinin birinci fıkrasının

(a) bendindeki "Üyelerin ödeyecekleri üyelik ödentilerinden," ibaresi "Aidatlardan" şeklinde ve son paragrafındaki "Tutacakları" ibaresinden sonra "azamı" ibaresi eklenmek suretiyle,

"Üyelik ödentisi" başlıklı 26 ncı maddesinin madde başlığı, 25 inci maddeye paralel olarak "Üyelik aidatı " şeklinde ve birinci paragrafına üyelik aidatları " ibaresinden sonra, "14. madde çerçevesinde" ibaresi eklenmek,

2 nci fıkrasının "Üyelik aidatı tutarı sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde belirlenir" şeklinde değiştirilmek ve

Son fıkrasındaki "tüzüklerinde belirtilir" ibaresi metinden çıkarılmak ve fıkra, "Konfederasyonlara üyelerince ödenecek aidatın miktarı, sendikaların aidat tutarlarının yüzde 10 undan aşağı olmamak üzere konfederasyonların genel kurullarınca belirlenir." şeklinde değiştirilmek suretiyle,

"Giderler" başlıklı 27 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "yüzde onunu" ibaresinin yüzde "10'unu" şeklinde düzeltmek,

2 nci fıkrası "Sendika şubeleri, sendika ve konfederasyonlar yardımlaşma sandıkları dışında üyeleri, yöneticileri veya diğer kişi ve kuruluşlara borç para veremez ve elde ettikleri gelirleri dağıtamazlar." şeklinde değiştirilmek,

Son fıkrasında yer alan "tasdik şekli" ibaresinden sonra gelen "ve" ibaresinin çıkarılması, "düzenlenme usulü" ibaresinden sonra gelen "ile" ibaresinin "ve", "şekli" ibaresinin ise "esaslari" olarak değiştirilmesi suretiyle,

"İdari ve mali denetim" başlıklı 28 inci maddesinin 1 inci fıkrasında "denetimin esaslari" ibaresinden sonraki "konfederasyonların yazılı görüşleri de alınarak Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca birlikte hazırlanacak bir tüzükte gösterilir" ibaresi metinden çıkarılarak, "hakkında 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 47 nci maddesine göre çıkarılan tüzük hükümleri uygulanır." şeklinde yeniden düzenlenmek suretiyle,

"Toplu görüşmenin kapsamı" başlıklı 29 uncu maddesi, kısım başlığı, madde başlığı ile madde metnindeki "toplu görüşme" ibareleri 1 inci madde doğrultusunda "toplu sözleşme" şeklinde değiştirilmek ve maddenin sonuna "Giyecek" ibaresinden sonra "yardımları ile iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tedbirleri kapsar" ibaresi eklenmek suretiyle,

"Taraflar" başlıklı 30 uncu maddesinin birinci fıkrası Toplu görüşmenin toplu sözleşmenin tarafları, kamu işverenleri adına görevlendirilecek Kamu İşveren Sendikası, kamu görevlileri adına her hizmet kolunda kurulu yetkili kamu görevlileri sendikaları ile bunların bağlı oldukları konfederasyonlardır. " olarak değiştirilmiştir. Madde bu yapılan değişikliğe paralel olarak yeniden düzenlenerek, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları metinden çıkarılmak ve ikinci fıkra olmak üzere, "Toplu sözleşme ile ilgili çalışmaların hızlandırılmasına ve sonuçlandırılmasına yardımcı olmak üzere taraflar eşit sayıda yetkililerin katılımı ile ön çalışma grupları oluşturabilir" fıkrası eklenmek suretiyle,

"Yetki" başlıklı 31 ve "Yetki itirazı" başlıklı 32 nci maddeleri toplu sözleşme taraflarının belirlendiği, Tasarının "Amaç" başlıklı 1 inci maddesinde yapılan düzenlemeye paralel düzenlenmesi suretiyle,

"Tarafların toplanması" başlıklı 33 üncü maddesinin birinci fıkrası "Amaç" başlıklı 1 inci maddede yapılan değişikliğe paralel düzenlenmesi ve "her yılın Eylül ayının ilk çalışma gününde" ifadesi; çalışmaların tamamlanması ve mutabakat metninin, bütçe çalışmalarının sonuçlandırılmasından önce Bakanlar Kuruluna sunulması amacıyla, "her yılın Ağustos ayının onbeşinci gününde" şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

"Toplu görüşmenin gündemi" başlıklı 34 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "toplu görüşmelere, Kamu İşveren Kurulunun" ibaresi Amaç" başlıklı 1 inci maddede yapılan değişikliğe

paralel düzenlenmesi ile "Kamu İşveren Sendikasının," şeklinde, "Yüksek Yönetmelik Kuruldan" ibaresinin "Yüksek İdari Kuruldan" şeklinde değiştirilmek ve ikinci fıkrasının, "Amaç" başlıklı 1 inci maddede yer alan düzenlemeyi de kapsayacak şekilde "Taraflar toplu sözleşmeye esas olacak önerilerini sunarlar." şeklinde düzenlenmek suretiyle,

"Toplu görüşmenin sonuçlandırılması ve mutabakat metni" başlıklı 35 inci maddesi ve "Uyuşmazlığın tespiti" başlıklı 36 ncı maddesi madde başlığı ve madde metnindeki "toplular görüşme" ibareleri "toplular sözleşme" şeklinde değiştirilmek suretiyle ,

"Uyuşmazlığın çözümü ve uzlaştırma kurulu" başlıklı 37 nci maddesinin birinci fıkrası "Kamu görevlilerine ilişkin uyuşmazlıklar; 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun 53 üncü maddesi ile oluşturulan kurulda görüşülür. Kurula en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu bir temsilci ile katılır. Kurul, uyuşmazlık konularını inceler, gerektiğinde ilgilileri dinler ve beş gün içinde kararını verir. Kararlar salt çoğunlukla alınır." şeklinde değiştirilmek suretiyle,

"Sendika ve konfederasyonların birleşmesi" başlıklı 38 inci maddesi madde başlığı, "Sendika ve konfederasyonların katılma ve birleşmesi" şeklinde değiştirilmek suretiyle aynen,

"Kapatma" başlıklı 39 uncu maddesinin birinci fıkrası, "Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı faaliyetlerde bulunan sendika ve konfederasyon, merkezlerinin bulunduğu yer Cumhuriyet Başsavcısının istemi üzerine iş davalarına bakmakla görevli mahalli mahkeme kararı ile kapatılır." şeklinde yeniden düzenlenmek ,

2 nci fıkrası da "Yukarıdaki fıkraya aykırı hareket eden sendika şubesi, sendika ve konfederasyonlar hakkında 2908 sayılı Dernekler Kanununun 54 üncü maddesi uyarınca işlem yapılır " şeklinde değiştirilmek suretiyle,

"Ceza hükümleri" başlıklı 40 inci maddesi, (b) bendinde yer alan "25 inci" maddenin, (a) bendi kapsamına alınması suretiyle,

"Faaliyetlerin durdurulmasında kayyım tayini" ve "fesih, infisah ve kapatma halinde malların devri" başlıklı 41 ve 42 nci maddeler aynen,

"Yönetmelikler" başlıklı 43 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "Yüksek Yönetmelik Kurul" ve "Kurum Yönetmelik Kurullarının" ibarelerinin, "Yüksek İdari Kurul" ve "Kurum İdari Kurullarının" şeklinde,

(d) bendinin, "Amaç" maddesindeki düzenleme doğrultusunda değiştirilmesi ve

(d) ve (e) bendlerindeki "esas ve usuller" ibarelerinin de "usul ve esaslar" şeklinde, yeniden düzenlenmesi suretiyle,

"Uygulamanın izlenmesi" başlıklı 44 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendlerinde yer alan "çıkacak tereddütleri" ibarelerinin "karşılaşılabilecek sorunları", son fıkrada yer alan "Yüksek Yönetmelik Kurula" ifadesinin "Yüksek İdari Kurula" şeklinde ve maddenin son fıkrasının son tümcesinin, "Amaç" başlıklı 1 inci maddede yapılan düzenlemeye paralel olarak düzenlenmesi suretiyle,

"Diğer kanunların uygulanması" başlıklı 45 inci maddesine "hallerde" ibaresinden sonra "2821 Sayılı Sendikalar Kanunu," ibaresinin eklenmesi ve metinde yer alan "743 Sayılı Türk Kanunu Medenisi" ifadesinin "Türk Medeni Kanunu" şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

"Ödenek tahsisi" başlıklı Geçici 1 inci maddesi aynen,

"Kadro tahsisi" başlıklı Geçici 2 nci maddesi, yeni kadro cetveli düzenlenmek suretiyle ,
yeniden düzenlenmiştir.

Tasarıya ayrıca Geçici 3, Geçici 4, Geçici 5 ve Geçici 6 olmak üzere dört geçici madde daha eklenmiştir.

Tasarımın yürürlüğe ilişkin 46 ncı maddesi "Bu Kanun yayımını takip eden 30 uncu günün sonunda yürürlüğe girer." şeklinde düzenlenmiş,

Yürütmeye ilişkin 47 nci maddesi ise aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Ertuğrul Kumcuoğlu</i> Aydın (1, 15, 30 ve 37 nci maddelere muhalifim)	Hasan Basri Üstünbaş Kayseri (İmzada bulunamadı)	<i>Ali Emre Kocaoğlu</i> İstanbul
Kâtip <i>Sebahat Vardar</i> Bilecik	Üye <i>Yakup Budak</i> Adana (Muhalefet şerhim ilişiktir)	Üye Mehmet Zeki Okudan Antalya (İmzada bulunamadı)
Üye Burhan İsen Batman (İmzada bulunamadı)	Üye <i>Mahfuz Güler</i> Bingöl (Muhalefet şerhim ilişiktir)	Üye <i>Mustafa Karşlıoğlu</i> Bolu
Üye Melek Denli Karaca Çorum (İmzada bulunamadı)	Üye <i>Ali Ahmet Ertürk</i> Edirne	Üye <i>İbrahim Konukoğlu</i> Gaziantep
Üye Hakkı Oğuz Aykut Hatay (İmzada bulunamadı)	Üye <i>Erol Karan</i> Karabük	Üye <i>Hasan Çalış</i> Karaman
Üye <i>Mehmet Batuk</i> Kocaeli (Muhalefet şerhim ektedir)	Üye <i>Yener Yıldırım</i> Ordu	Üye <i>Ahmet Zamantılı</i> Tekirdağ
Üye <i>Reşat Doğru</i> Tokat	Üye <i>Mustafa Niyazi Yanmaz</i> Şanlıurfa (Muhalefet şerhi eklidir)	

MUHALEFET ŞERHİ

1. Hükümetten gelen şekliyle Tasarının 1 inci maddesi toplu iş görüşmelerinin Devlet adına, "Kamu İşveren Kurulu" adı altında kurulacak bir merci tarafından yürütülmesini öngörmektedir. Komisyondan geçen şekliyle ise Tasarı, Bu kurulu kaldırarak, kurulun görev ve yetkilerini ilgili Devlet Bakanlığınca görevlendirilecek kamu İşveren Sendikalarından birisine devretmektedir. Bu tercih, öncelikle, kamu hizmeti kavramının teklifi ve bölünmezliği ilkesine aykırıdır. Kaldı ki söz konusu sendikaların yöneticileri işçi tanımına giren kişilerin taraf oldukları toplu sözleşme müzakerelerinde yetişmiş kimselerdir. Kamu yönetimi ve statü hukuku ile ilgili olarak bilgi ve deneyim birikimleri sınırlıdır. Dolayısıyla bu maddenin Hükümetten gelen şekliyle kanunlaşması daha doğru ve uygun olur düşüncesindeyim.

2. Tasarının "Sendika üyesi olamayacaklar" ile ilgili 15 inci maddesi ile ilgili olarak kapsamın genişletilmesini sakıncalı buluyorum. Zira, işçi statüsünde olmayan kamu görevlileri ilk defa bu düzenleme ile sendikalaşma olanağına kavuşmaktadırlar. Konuyla ilgili mevzuat hâlâ karışık ve çelişkili; düzenlemeye taraf olacak kişiler deneyimsizdir. Daha geniş kapsamlı bir düzenleme ileride beklenmedik zorlamalara ve karışıklıklara yol açabilir. Uygulama kapsamının zaman içinde, denenerek ve sınanarak genişletilmesinin daha isabetli olacağını düşünüyorum.

3. Birinci madde ile ilgili açıklamalar çerçevesinde Tasarının 30 uncu maddesi metninin de, Hükümetten gelen şekliyle kanunlaşmasının doğru ve gerekli olduğunu düşünüyorum.

4. Tasarının 37 nci maddesinde yapılan değişiklik uzlaşmaların çözümünü kamu hukuku çerçevesinden uzaklaştırarak daha çok iş hukuku çerçevesine oturtmaktadır. Anayasanın 53 ve 128 inci maddeleri bağlamında böyle bir düzenlemenin kanunun uygulanmasını kolaylaştırmak yerine daha da zorlaştıracığı ve karmaşılaştıracığı kanaatindeyim.

Ertuğrul Kumcuoğlu

Aydın

Sağlık, Aile, Çalışma ve

Sosyal İşler Komisyonu Başkanı

MUHALEFET ŞERHİMDİR

Tasarı bu haliyle uluslararası sözleşmelere ve çalışma hayatını ilgilendiren örgütlenme özgürlüğüne aykırı bir nitelik taşımaktadır.

Demokratikleşmeye, insan haklarına, hukukun üstünlüğüne, örgütlenme ve ifade hürriyetine ihtiyaç duyulan bir dönemde memurlara grev hakkı verilememesi, Anayasal engel olarak ortada durmaktadır. Anayasadaki mevcut antidemokratik maddelerin ayıklanarak örgütlenme özgürlüğü önündeki engeller ortadan kaldırılmalıdır.

Çağdaş toplum olma yolundaki sivil toplum örgütlenmesinin teşvik edilmesi Parlamentomuz için de vazgeçilmez bir görevdir.

Bu nedenlerle bu tasarıya muhalif olduğumu bildirir muhalefet şerhimdir.

Mahfuz Güler

Bingöl

MUHALEFET ŞERHİMİZDİR

Demokrasinin olmazsa olmaz şartlarından biri örgütlenme hakkıdır. Çalışma hayatında demokratik katılım ve örgütlenme sorunu hem üretim hem de yönetim boyutları olan bir konudur. Tasarı bu çerçevede içerisinde değerlendirildiği takdirde, tasarının ülkemizdeki demokrasiyi ve çalışma hayatını ileriye taşımadığı açıkça görülmektedir. Uluslararası sözleşmelerde ve çalışma hayatında evrensel temel bir hak olan grev hakkının tasarıda yer almaması çalışma hayatını geri bırakmaktadır. Tasarıda yer alan “toplular sözleşmesi” hakkı grev hakkı ile bir anlam kazanır. Bu hakları parçalamakla tasarı ile amaçlanan kamu çalışanlarının ortak hak ve menfaatlerini koruma hedefinden sapılmaktadır.

Tasarının bazı madde ve bentleri de çalışma hayatını daraltan, örgütlenmede fiili zorlukları beraberinde getirmektedir.

12 nci maddenin “1” bendinde “amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara üye olma veya çekilme” yetkisini Genel Kurulun dört yılda bir yapılabileceği öngörülmesine göre globalleşen dünya şartlarında maddenin bu bendi çalışma hayatını uluslararası alanda olumsuz etkileyecektir.

14 üncü maddede üye durumlarının istenildiği takdirde ilgililerin ve konfederasyonların inceleyebilmesi için bir açıklık bulunmamaktadır. Bu durum bazı istismaları da beraber getirecektir. Ayrıca günümüzdeki fiili durumu koruyacak bir ibarenin eklenmemesi nedeniyle bugüne kadar başka sendikalara üye olanları zor durumda bırakacaktır.

16 ncı maddede üyelikten çıkarılma genel kurulun yetkisine bırakılmaktadır. Böyle bir konunun dört yılda yapılacak genel kurula bırakılması sendikalarda bazı huzursuzluklara neden olacaktır.

19 uncu maddede sendika veya konfederasyon yönetim kuruluna seçilenlerin aylıksız izinli sayılmalarını kesin hükme bağlamaktadır. Aylıksız izinli sayılma isteğe bağlı olmalıdır. Aksi takdirde aylıksız izinli sayılma hükmünün isteğe bağlı yapılmaması memurların sendika yöneticisi olma istekleri fiilen engellenmiş olacaktır. Aynı zamanda yeni sendika kurma çalışması yapmak isteyen kamu çalışanınca ücretsiz kalma endişesi ile yeni sendika çalışmalarının önü kapatılmaktadır.

26 ncı madde ile sendikal örgütlenmenin önüne ön şartlar koymak örgütlenmenin tabana yayılmasını engelleyecektir. Bu madde Anayasamızda yer alan örgütlenme özgürlüğü hükmüne aykırıdır. Ön şartların konulması sendikal rekabeti de ortadan kaldıracaktır. Yeni kurulacak sendikanın gelir kaynağı olan üyelik aidatının önü kesilerek sendikanın daha faaliyet göstermeden ve kendini ifade edemeden kapatılmasına neden olacaktır.

Tasarı bu şekli ile çalışma hayatımızı ileriye götürmekten ve sendikal demokratikleşmeyi gerçekleştirilmekten yoksundur. “Hiç yoktan iyidir” mantığı ile taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelere uymayan ve dar kapsamda hazırlanan yasa tasarısına katılmadığımızı bildirir muhalefet şerhimizdir.

19.4.2000

Yakup Budak
Adana

M. Niyazi Yanmaz
Şanlıurfa

Mehmet Batuk
Kocaeli

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI KANUNU TASARISI

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- Bu Kanunun amacı, kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve mesleki hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için oluşturdukları sendika ve konfederasyonların kuruluşu, organları, yetkileri ve faaliyetleri ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacak kamu görevlilerinin hak ve sorumluluklarını belirlemek ve her hizmet kolunda yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bunların bağlı buldukları konfederasyonlar ile ilgili Devlet Bakanlığınca görevlendirilecek bir Kamu İşveren Sendikası arasında yürütülecek toplu sözleşmelere ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2-Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tanımlar

MADDE 3- Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Kamu Görevlisi: Kamu kurum ve kuruluşlarının işçi statüsü dışındaki bir kadro veya pozisyonunda daimi suretle çalışan, kamu görevlilerini
  - b) Kamu İşvereni: Kamu görevlilerinin çalıştığı tüzel kişiliği olan ya da olmayan kamu kurum ve kuruluşlarını,
  - c) Kamu İşveren Vekili: Kamu kurum ve kuruluşlarını temsile ve bütününe sevk ve idareye yetkili olanlar ile bunların yardımcıları,
  - d) İşyeri: Kamu hizmetinin yürütüldüğü yerleri,
  - e) Kurum: Kuruluş kanunları veya kuruluşlarına ilişkin mevzuatlarında görev, yetki ve sorumlulukları belirlenen, hizmetin niteliği ve yürütülmesi bakımından idari bir bütünlüğe sahip işyerlerinden oluşan kuruluşları,
  - f) Sendika: Kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve mesleki hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kuruluşları,
  - g) Konfederasyon: Değişik hizmet kollarında kurulu en az beş sendikanın bir araya gelerek oluşturdukları tüzel kişiliği olan üst kuruluşları,
  - h) Toplu sözleşme: Kamu görevlileri için uygulanacak kat sayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, fazla çalışma ücretleri, harcırah, ikramiye, lojman tazminatı, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, tedavi yardımı ve cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ile bu mahiyetteki diğer yardımlara ilişkin olarak yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bunların konfederasyonları ile Kamu İşveren Sendikası arasında yapılan görüşmeyi,
  - i) Uzlaştırma Kurulu: Toplu sözleşmeler sırasında çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümü için oluşturulan kurulu,
  - j) Mutabakat Metni: Toplu sözleşme sonucunda varılan anlaşmayı gösteren belgeyi ifade eder.
- Kamu işveren vekilleri bu Kanun bakımından kamu işvereni, hizmetin niteliği ve yürütülmesi bakımından bağlı tüm birimler ise asıl işyerinden sayılır. Kamu işvereninin birden fazla işyeri varsa, bu Kanun bakımından bu işyerlerinin tamamı işyerinden sayılır.

İKİNCİ KISIM
Kuruluş Esasları ve Organlar
BİRİNCİ BÖLÜM
Kuruluş Esasları

Kuruluş

MADDE 4- Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hizmet kolları

MADDE 5.-Sendikaların kurulabilecekleri hizmet kolları aşağıda belirtilmiştir.

- 1-Büro, Bankacılık ve Sigorta Hizmetleri,
2. Eğitim, Öğretim, Bilim, Kültür ve Din Hizmetleri,
3. Sağlık ve Sosyal Güvenlik Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler,
4. Yerel Yönetim Hizmetleri,
5. Basın, Yayın ve İletişim Hizmetleri,
6. Bayındırlık, İnşaat ve Köy Hizmetleri,
7. Ulaştırma Hizmetleri,
8. Tarım ,Ormancılık Hizmetleri,
9. Enerji, Sanayi ve Madencilik Hizmetleri,

Kurumların girdikleri hizmet kolları, Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının birlikte hazırlayacakları bir yönetmelikle belirlenir.

Kuruluş işlemleri

MADDE 6- Sendika ve konfederasyonlar önceden izin alınmaksızın serbestçe kurulurlar.

Sendika kurucusu olabilmek için en az iki yıldan beri kamu görevlisi olarak çalışmak yeterlidir.

Sendikanın kurucuları; sendika tüzüğü, kurucuların nüfus cüzdanı örnekleri, ikametgah belgeleri, kamu görevlisi olduklarını gösterir belgeler ile sendikayı ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin kimliklerini kuruluş dilekçelerinin ekinde sendika merkezinin bulunacağı ilin valiliğine vermek zorundadırlar.

Konfederasyon kurucuları, konfederasyon tüzüğü ile sendikaların konfederasyon kurulmasına ilişkin kurucular kurulu kararını ve ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin kimliklerini konfederasyon merkezinin bulunacağı ilin valiliğine alındı belgesi karşılığında vermek zorundadırlar. Konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecekler, üyesi oldukları sendikaların zorumlu organlarına seçilmemişlerse, sendika kurucuları için istenilen diğer belgeleri de eklemekle yükümlüdürler.

Yukarıda anılan belge ve tüzüklerin ilgili valiliğe verilmesi ile sendika veya konfederasyon tüzel kişilik kazanır.

Valilik, tüzük ve belgelerin birer örneğini, beş çalışma günü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığına gönderir.

Tüzüğün veya bu maddede sayılan belgelerin içerdikleri bilgilerin Kanuna aykırılığının tespit edilmesi ya da bu Kanunda öngörülen kuruluş koşullarının gerçekleşmediğinin anlaşılması halinde, ilgili valilik eksikliklerin bir ay içinde tamamlanmasını ister. Tamamlanmadığı takdirde sendikanın veya konfederasyonun faaliyetinin durdurulması için iş mahkemesine başvurur.

Mahkeme, Kanuna aykırılığın veya eksikliğin giderilmesi için altmış günü aşmayan bir süre verir. Verilen süre sonunda tüzük veya belgeler kanuna uygun hale getirilmemişse, mahkeme sendika veya konfederasyonun kapatılmasına karar verir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, sendika ve konfederasyonlar için birer bilgi kaydı tutar.

Tüzük

MADDE 7 - Sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur.

- a) Sendika veya konfederasyonun adı, merkezi ve adresi,
- b) Sendika veya konfederasyonun amacı ve bu amacı gerçekleştirmek üzere sürdürülecek çalışma konuları ile çalışma usulleri,
- c) Sendikanın faaliyet gösterecek hizmet kolu,
- d) Sendika kurucularının ad ve soyadları, meslek veya görevleri ve adresleri; konfederasyonu kuran sendikaların hizmet kolları ile ad ve adresleri,
- e) Sendika veya konfederasyona üyelik koşulları, üyelikten çıkma ve çıkarılmanın usul ve esasları,
- f) Konfederasyon, sendika ve sendika şubesinin genel kurul delegelerinin belirlenmesi usulü,
- g) Genel kurulun görev ve yetkileri, oy kullanma, karar alma usul ve yeter sayıları,
- h) Sendika veya konfederasyonun genel kurul dışındaki zorunlu organlarına üyelerin seçilme usulü, asıl ve yedek üye sayısı, görev ve yetkileri,
- i) Sendika veya konfederasyonlarının yöneticilerinde aranacak şartlar,
- J) Sendika şubelerinin nasıl kurulacağı, görev ve yetkileri, genel kurulların toplantılarına ve kararlarına ilişkin usul ve esaslar ile sendika genel kurullarında şubelerin temsil şekli,
- k) Üyelik aidatının belirlenmesi usulü,
- l) Sendika veya konfederasyonun iç denetim usulü,
- m) Harcamaların nasıl yapılacağı, yetkilerin nasıl verileceği ve yetki sınırları,
- n) Tüzüğün değiştirilmesi usulü,
- o) Sendika veya konfederasyonun feshi, kendiliğinden dağılması, başka bir sendika veya konfederasyonla birleşmesi veya mahkeme kararıyla kapatılması hallerinde mal varlığının tasfiye usulü,
- p) Sendika veya konfederasyonun zorunlu organlarının oluşumuna kadar kuruluşun işlerini yürütmeye ve temsile yetkili geçici yönetim kurulu üyelerinin ad ve soyadları ile adresleri,
- r) Sendika ve konfederasyon temsilcilerinin seçiminde yetkili kurulun belirlenmesi, temsilcilerin nitelikleri ve görevden alınma usulleri,
- s) Gelirlerini ne şekilde muhafaza edecekleri ve zorunlu giderleri için kasalarında tutacakları azami nakit mevcudu,
- t) Demirbaşların satış ve terkininde uygulanacak usul ve esaslar.

İKİNCİ BÖLÜM

Organlar ve Seçimler

Zorunlu organlar

MADDE 8 - Sendika şubeleri ile sendika ve konfederasyonların zorunlu organları genel kurul, yönetim kurulu, denetleme kurulu ve disiplin kuruludur.

Sendika veya konfederasyonlar zorunlu organların görev, yetki ve sorumluluklarını devretmemek kaydıyla başka organlar da kurabilir.

Genel kurullar tarafından zorunlu organlara seçilen üyelerin ad ve soyadları, meslek ve görevleri, adresleri ile tüzük değişiklikleri ve açılan, kapatılan veya birleştirilen şubeler; sendika şubesinin, sendikanın veya konfederasyonun bulunduğu illerin valiliklerine, Devlet Personel Başkanlığına ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına otuz gün içinde bildirilir.

Genel kurulların oluşması

MADDE 9-Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Genel kurulların toplantı zamanı ve karar yeter sayısı

MADDE 10-Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Seçimlerde uygulanacak esaslar

MADDE 11- Genel kurullarda seçimler yargı gözetimi altında serbest, eşit, gizli oy, açık sayım ve döküm esasına göre yapılır.

Genel kurul toplantıları, genel kurullarda yapılacak seçimler, seçimlere yapılacak itirazlar, seçimlerin iptali ve yenilenmesine ilişkin hususlarda 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 14. maddesi ile 52. maddesinde yer alan hükümleri uygulanır.

Seçimlere ilişkin usul ve esaslar, sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde belirtilir.

Genel kurulların görevleri

MADDE 12- Genel kurulların görev ve yetkileri şunlardır.

a) Organların seçimi,

b) Tüzük değişikliği,

c)Yönetim ve denetleme kurulu raporlarının görüşülmesi ve aklanması,

d)Yönetim kurulunca hazırlanan çalışma programı ve bütçenin görüşülerek karara bağlanması,

e)Sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde belirtilen konularda yönetim kuruluna yetki verilmesi,

f) Taşınmaz malların satın alınması veya mevcut taşınmaz malların satılması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmesi,

g) Sendika ve konfederasyon yönetim kurulu üyelerine verilecek her türlü ücret ve diğer görevlilerin huzur hakkı ve yolluklarının belirlenmesi,

h) Sendika şubesi açma veya bu konuda yönetim kuruluna yetki verme, şubeleri birleştirme ya da kapatma,

i) Aynı hizmet kolunda bulunmak koşuluyla başka bir sendika ile birleşme ve katılma,

j) Başka bir konfederasyonla birleşme ve katılma,

k) Konfederasyonlara üye olma veya üyelikten çekilme,

l) Amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara üye olma veya çekilme,

m) Fesih kararı verme,

n) Mevzuatta veya sendika tüzüklerinde genel kurulca yapılması belirtilen diğer işlemlerin yerine getirilmesi ve herhangi bir organın görev alanına girmeyen konuların karara bağlanması.

Şube genel kurulları sadece yukarıdaki (a), (c) ve (n) bentlerinde belirtilen görevlerini yerine getirirler.

Yönetim, disiplin ve denetleme kurullarının oluşması, görevleri ve toplantıları

MADDE 13- Sendika şubesi ve sendika yönetim kurulları en az üç en çok yedi üyeden; konfederasyon yönetim kurulları ise en az beş en çok dokuz üyeden oluşur.

Disiplin Kurulu en az üç, en çok beş üyeden, Denetleme Kurulu en az üç denetçiden oluşur. Şubelerde bir denetçi ile yetinilebilir.

Yönetim, denetim ve disiplin kurulları ile kurulması uygun görülen diğer organların oluşumu, görev ve yetkileri ile toplanma ve karar alma usulleri 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 16, 17, 18 ve 19. maddelerinde belirtilen esaslara uygun olarak sendika veya konfederasyonların tüzüklerinde düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM
Üyelik ve Güvenceler
BİRİNCİ BÖLÜM
Üyelik

Sendika üyeliğinin kazanılması

MADDE 14- Sendikalara üye olmak serbesttir.

Kamu görevlileri çalıştıkları işyerinin girdiği hizmet kolunda kurulu bir sendikaya üye olabilirler.

Üyelik, başvurunun sendika yetkili organınca kabulü ile kazanılır.

Üyelik başvurusu, sendika tarafından en çok otuz gün içinde reddedilmeği takdirde üyelik istemi kabul edilmiş sayılır. Haklı bir sebep gösterilmeden üyeliği kabul edilmeyen kamu görevlisinin, bu kararın kendisine tebliğinden itibaren otuz gün içinde iş davalarına bakmakla görevli mahalli mahkemede dava açma hakkı vardır.

Sendika, üyeliği kesinleşen kamu görevlisinin başvuru belgesinin bir örneğini üyenin kendisine verir, bir örneği sendikada kalır, bir örneği üyelik aidatına esas olmak ve dosyasında saklamak üzere işverene, bir örneğini de her yılın Şubat, Mayıs, Ağustos ve Kasım aylarında bir liste ekinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderir.

Birden çok sendikaya üye olunamaz. Birden çok sendikaya üyelik halinde sonraki üyelikler geçersizdir.

Sendika üyesi olamayacaklar

MADDE 15- Bu Kanuna göre kurulan sendikalara;

- a) Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcıları, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri ve yardımcıları,
- b) Yüksek yargı organlarının başkan ve üyeleri, hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar,
- c) Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları, başkanları, genel müdürleri, daire başkanları, ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilatlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilatlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri, işyerlerinin en üst amirleri ile yardımcıları, belediye başkanları ve yardımcıları,
- d) Yükseköğretim kurulu başkan ve üyeleri ile yükseköğretim denetleme kurulu başkan ve üyeleri, üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü rektörleri, fakülte dekanları ile enstitü ve yüksekokulların müdürleri ve bunların yardımcıları,
- e) Mülki idare amirleri,
- f) Sivil memurlar hariç, Silahlı Kuvvetler mensupları,
- g) Milli İstihbarat Teşkilatı mensupları,
- h) Müfettişler, hesap uzmanları, murakıplar, kontrolörler ve bunların yardımcıları ile denetçiler ve denetmenler,
- ı) Emniyet amiri ve daha üst seviyede görevli emniyet hizmetleri sınıfı mensupları, üye olamazlar ve sendika kuramazlar.

Üyeliğin sona ermesi

MADDE 16- Her üye üyelikten serbestçe çekilebilir.

Üyelikten çekilme, çekilme isteğinin sendikaya bildirilmesiyle gerçekleşir. Çekilme bildirimini alan sendika görevlisi, kayıt defterine işlemek ve alındığına dair bir belgeyi derhal üyeye vermek

zorundadır. Sendika çekilme bildirimlerinin birer örneklerini her yılın Şubat, Mayıs, Ağustos ve Kasım aylarında bir liste ekinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına göndermek zorundadır. Üyelikten çekilen, bildirim bir örneğini dosyasında saklaması için işverene gönderir.

Çekilme, sendikaya başvurma tarihinden başlayarak bir ay sonra geçerli olur. Çekilme tarihinden itibaren aidat ödenmez. Çekilenin bu süre içinde başka bir sendikaya üye olması halinde yeni sendikaya üyeliği, bu sürenin bitim tarihinde kazanılır.

Üyenin sendikadan çıkarılma kararı genel kurulca alınır. Çıkarma kararı, çıkarılana ve işverene yazı ile bildirilir. Çıkarma kararına karşı üye, bildirim tarihinden itibaren on beş gün içinde görevli mahkemeye itiraz edebilir. Mahkeme iki ay içinde kesin karar verir. Üyelik, çıkarılma kararı kesinleşinceye kadar sürer.

Çekilme, göreve son verilmesi veya sair nedenlerle kamu görevinden ayrılanlar ile farklı bir hizmet koluna giren kuruma atanarlardan sendika üyesi olanların üyelikleri, varsa sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri sona erer. Emekliye ayrılanların sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri seçildikleri dönemin sonuna kadar devam eder.

Herhangi bir nedenle aylıksız izinli sayılan sendika üyelerinin bu Kanundan doğan hak ve yükümlülükleri bu süre içinde askıda kalır.

İşverenler her yılın Mayıs ve Kasım ayı sonu itibari ile kurumlarındaki sendika üyesi kamu görevlilerinin sendikalara göre dağılımları ile sendika üyeliği sona eren veya askıya alınanlara ilişkin bilgileri bilgisayar ortamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına göndermek zorundadırlar.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı sendika ve üyelik kayıtlarına ilişkin olarak derlediği bütün bilgileri bir ay içinde Devlet Personel Başkanlığına gönderir.

Konfederasyon ve uluslararası kuruluş üyeliği

MADDE 17- Sendikalar ancak bir konfederasyona üye olabilirler. Birden çok konfederasyona üye olunması halinde sonraki üyelikler geçersizdir.

Sendika ve konfederasyonlar, amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara serbestçe üye olabilirler ve üyelikten çekilebilirler.

İlgili kuruluş, üye olduğu veya üyelikten ayrıldığı amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara, üye olduğu veya üyelikten ayrıldığı tarihi izleyen onbeş gün içinde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirir. Üyelik bildirimine, üye olunan kuruluş tüzüğüünün bir örneği de eklenir.

Sendikalar ve konfederasyonlar önceden izin alınmaksızın, serbestçe, yabancı ülkelerdeki amaçlarına uyan uluslararası kuruluşların üye veya temsilcilerini Türkiye'ye davet edebilir veya yabancı ülkelerdeki toplantılarına kendi üye veya temsilcilerini gönderebilirler.

İKİNCİ BÖLÜM

Güvenceler

Sendika üyelerinin güvencesi

MADDE 18- Tasarının 18 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sendika yöneticilerinin güvencesi

MADDE 19- Sendika veya konfederasyon yönetim kurullarına seçilenler, seçildikleri tarihten başlayarak bu görevlerinde kaldıkları sürece kurumlarından aylıksız izinli sayılırlar.

1000 ile 3000 üyesi olan sendika şubelerinde 1 yönetim kurulu üyesi, 3001 ile 5000 üyesi olan sendika şubelerinde 2 yönetim kurulu üyesi, 5001 ile 7500 üyesi olan sendika şubelerinde 3 yönetim

kurulu üyesi, 7501 ile 10 000 üyesi olan sendika şubelerinde 4 yönetim kurulu üyesi ve 10 001 ve daha fazla üyesi olan sendika şubelerinde 5 yönetim kurulu üyesi genel kurul kararı ile aylıksız izinli sayılır.

Kamu görevlilerinin bu süreleri, emekli kesenekleri ve karşılıklarının kendileri tarafından her ay Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına gönderilmesini kabul etmeleri koşuluyla emeklilik derecelerinde değerlendirilir.

Şube yönetim kuruluna seçilenlerden aylıksız izinli sayılanların dışında kalanlar, kamu kurumlarındaki görevlerini sürdürürler.

Aylıksız izinli sayılanlardan herhangi bir nedenle sendika veya konfederasyon organlarındaki görevlerinden ayrılanlar, eski görevlerine ya da benzer başka bir göreve dönerler. On beş gün içinde görevlerine başlamak için başvurmamaları görevlerinden çekilmiş sayılırlar.

Açığa alma, re'sen emeklilik, göreve son verilmesi, tayin veya sair hallerde görevlinin mahkemeye başvurması halinde, mahkeme kararı kesinleşinceye kadar sendikadaki görevi devam eder.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Faaliyetler, Yasaklar ve İdarî Kurullar

BİRİNCİ BÖLÜM

Faaliyetler ve Yasaklar

Sendika ve konfederasyonların yetki ve faaliyetleri

MADDE 20- Her hizmet kolunda yetkili kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonları bu Kanundaki hükümler çerçevesinde, üyeleri adına toplu sözleşmeye katılmaya, toplu sözleşmeyi sonuçlandırmaya ve taraf olmaya yetkilidir.

Sendika ve konfederasyonlar kuruluş amaçları doğrultusunda aşağıdaki faaliyetlerde bulunabilirler.

a) Genel olarak kamu personelinin hak ve ödevleri, çalışma koşulları, yükümlülükleri, iş güvenlikleri ile sağlık koşullarının geliştirilmesi konularında görüş bildirmek ve Toplu sözleşme sonucunda anlaşmaya varılan mutabakat metinlerinin uygulanmasını izlemek üzere idari kurullara üyeleri arasından temsilciler göndermek,

b) Devlet personel mevzuatında kamu görevlilerinin temsilini ön gören çeşitli kurullara temsilci göndermek,

c) Verimlilik araştırmaları yapmak, sonuçlarla ilgili raporlar düzenlemek, önerilerde bulunmak ve işverenlerle bu konularda ortak çalışmalar yapmak,

d) Üyelerin mesleki yeterliliklerinin artırılması ve sorunlarının çözülmesi ile sendikal faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik kurs, seminer ve sosyal amaçlı toplantılar düzenlemek, bilimsel çalışmalar yapmak ve yayınlarda bulunmak,

e) Üyelerin ortak ekonomik ve sosyal hak ve menfaatleri ile personel hukukunu ilgilendiren konularda ilgili kurumlara ve yetkili makamlara sunulmak üzere çalışmalar yapmak ve öneriler getirmek,

f) Üyelerin idare ile ilgili doğacak ihtilaflarında, ortak hak ve menfaatlerinin izlenmesinde veya hukuki yardım gerekliliğinin ortaya çıkması durumunda üyelerini veya mirasçılarını, her düzeyde ve derecedeki yönetim ve yargı organları önünde temsil etmek veya ettirmek, dava açmak ve bu nedenle açılan davalarda taraf olmak,

g) Üyeleri ve ailelerinin yararlanmaları için kar amacı gütmemek koşuluyla, eğitim ve sağlık tesisleri, dinlenme yerleri, spor alanları ve benzeri yerler ile kitaplık, kreş, yuva ve huzur evleri, yardımlaşma sandıkları kurmak ve yönetmek ile herhangi bir bağışta bulunmamak kaydı ile üyeleri için kooperatifler kurulmasına yardım etmek ve nakit mevcudunun yüzde onundan fazla olmamak kaydıyla bu kooperatiflere kredi vermek,

h) Yangın, su baskını, deprem gibi tabii afetlerin vukuunda, gerektiğinde üyelik şartı aranmaksızın nakit mevcudunun %10'unu aşmamak kaydıyla doğrudan veya yetkili makam aracılığıyla afete uğrayan bölgelerde konut, sağlık ve eğitim tesisleri yapmak ve bu amaçla kamu kurum ve kuruluşlarına aynı ve nakdi yardımda bulunmak.

Yasaklar

MADDE 21- Bu Kanuna göre kurulan sendika ve konfederasyonların yönetim ve işleyişleri Anayasa'da belirtilen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı olamaz.

Sendika ve konfederasyonlar kamu makamlarından maddi yardım kabul edemez, siyasi partilerden maddi yardım alamaz ve onlara maddi yardımda bulunamazlar.

Sendika ve konfederasyonlar siyasi partilerin kuruluşu içinde yer alamaz; siyasi partilerin ad, amblem, rumuz veya işaretlerini kullanamazlar.

Mahalli ve genel seçimlerde aday olanların, sendika ve konfederasyonun organlarındaki görevleri adaylık süresince askıda kalır. Seçilmeleri halinde görevleri son bulur.

Sendika veya konfederasyonlar ticaretle uğraşamazlar.

İKİNCİ BÖLÜM

İdari Kurullar

Yüksek İdari Kurul

MADDE 22- Kamu görevlilerinin hak, ödev ve çalışma koşullarının düzenlenmesi ve kanunların kamu görevlilerine eşit uygulanmasına yönelik kararların alınması için yapılacak toplu sözleşmelere esas olmak üzere kamu işveren sendikasına görüş bildirmek ve toplu sözleşmelerle belirlenen mutabakat metinlerinin uygulanmasını izlemek amacıyla Yüksek İdari Kurul oluşturulur.

Yüksek İdari Kurul, Başbakanlık Müsteşarının başkanlığında, aşağıda belirtilen kamu işveren temsilcileri ile toplu sözleşme yapmaya yetkili kamu görevlileri sendikalarının üyesi oldukları konfederasyonların beşer temsilcisinden oluşur.

Bu kurulda yer alacak kamu işveren temsilcileri şunlardır:

- a) Bakanlıklar ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarının müsteşarları,
- b) Devlet Personel Başkanı,
- c) Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanı,
- d) İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürü,
- e) Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü,
- f) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürü,
- g) Kamu işveren sendikası.

Kurul, zorunlu durumlar dışında yılda en az bir kez toplanır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, sendika ve konfederasyonların üye sayıları, dağılımları ve bunlara ilişkin diğer bilgileri içeren raporu kurula sunar.

Kurum idari kurulları

MADDE 23- Kurum düzeyinde kamu görevlilerinin çalışma koşulları ve kanunların kamu görevlilerine eşit uygulanması konularında görüş bildirmek üzere, eşit sayıda kamu işveren vekili

ile en çok üyeye sahip sendikaca, üyeleri arasından belirlenen temsilcilerin katıldığı kurum idari kurulları oluşturulur. Bu kurullar yılda iki kez toplanır.

İşyeri sendika temsilcileri

MADDE 24- İş yerinde kamu görevlilerinden en çok üye kaydetmiş sendika, iş yeri temsilcisi seçmeye yetkilidir.

Sendika temsilcileri, işyerlerinde, üyelerinin işveren veya işyeri ile ilgili sorunlarını dinlemek, ilgili yerlere iletmek ve sendika ile işveren arasında iletişim sağlamak amacıyla, sendikaların tüzüklerinde belirtilen yetkili kurullar tarafından bir genel kurul dönemi için işyerinden seçilirler.

İşyerinde kamu görevlileri arasında en çok üye kaydetmiş sendikanın bulundurabileceği temsilci sayısı, işyerindeki kamu görevlisi sayısı 20-100 arasında ise en çok 1, 101-500 arasında ise en çok 2, 501-1000 arasında ise en çok 3, 1001-2000 arasında ise en çok 5, 2000 den fazla ise en çok 7 dir. Bu temsilcilerden biri sendika tarafından baş temsilci olarak görevlendirilebilir. İşyeri sendika temsilcileri bu görevlerini, işyerindeki işlerini aksatmamak ve iş disiplinine aykırı olmamak kaydıyla yerine getirirler.

Kamu işvereni, yönetim ve hizmetin işleyişini engellemeyecek biçimde sendika temsilcilerine çalışma saatleri içinde ve dışında görevlerini yapabilmeleri için imkanlar ölçüsünde kolaylıklar sağlar.

BEŞİNCİ KISIM

Sendika ve Konfederasyonların Gelirleri, Giderleri ve Denetimi

BİRİNCİ BÖLÜM

Gelir ve Giderler

Gelirler

MADDE 25- Sendika ve Konfederasyonların gelirleri,

- a) Aidatlardan
- b) Bu Kanuna göre yapabilecekleri faaliyetlerden elde edilecek gelirlerden,
- c) Bağış ve yardımlardan,
- d) Mal varlığından elde edilen gelirlerden, oluşur.

Sendika ve konfederasyonlar, kendilerinin ve Türkiye Cumhuriyeti Devletinin üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar hariç, dış kaynaklardan Bakanlar Kurulunun izni olmadıkça yardım ve bağış kabul edemezler.

Sendika ve konfederasyonlar tüm nakdi gelirlerini bankalara yatırmak zorundadırlar. Zorunlu giderler için kasalarında tutacakları azami nakit mevcudu tüzüklerinde gösterilir.

Üyelik aidatı

MADDE 26- Aynı hizmet kolunda çalışan kamu görevlilerinin yüzde beşinden fazlasını üye kaydetmiş bulunan sendikaların üyelik aidatları, 14. madde çerçevesinde üyenin istemi üzerine kamu işverenince aylığından kesilerek beş gün içinde sendikaların banka hesaplarına yatırılır.

Üyelik aidatı tutarı sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde belirlenir.

Sendika tüzüklerine, üyelik aidatı dışında her ne ad altında olursa olsun, üyelere başka bir kesinti yapılmasını ön gören hükümler konulamaz.

Üyeliği herhangi bir nedenle sona erenlerin sendikaca beş çalışma günü içinde işverene bildirilmesi zorunludur.

Konfederasyonlara üyelerince ödenecek aidatın miktarı, sendikaların aidat tutarlarının yüzde 10'undan aşağı olmamak üzere konfederasyonların genel kurullarınca belirlenir.

Giderler

MADDE 27.- Sendika ve konfederasyonlar, gelirlerini tüzüklerinde belirtilen amaçları ve bu Kanunda gösterilen faaliyetleri dışında kullanamazlar ve bağışlayamazlar.

Sendika ve konfederasyonlar, gelirlerinin en az yüzde 10'unu üyelerinin mesleki bilgi ve tecrübelerini arttırmak için kullanmak zorundadırlar.

Vergi Usul Kanununa göre demirbaş sayılan her türlü eşya veya malzeme demirbaş defterine kaydedilir ve bunlar hiçbir şekilde gider olarak işlem göremez.

Sendika şubeleri, sendika ve konfederasyonlar yardımlaşma sandıkları dışında üyeleri, yöneticileri veya diğer kişi ve kuruluşlara borç para veremez ve elde ettikleri gelirleri dağıtamazlar.

Sendika ve konfederasyonların tutacakları defterler, tasdik şekli, kayıtların düzenlenme usul ve esasları bir yönetmelikle belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetim

İdari ve mali denetim

MADDE 28- Sendika şubesi, sendika ve konfederasyonların yönetim ve işleyişleri ile gelir ve giderleri ve bunlarla ilgili her türlü işlemlerin kanunlar ve ilgili diğer mevzuat ile tüzük ve genel kurul kararlarına uygun olup olmadığı hususlarındaki idari ve mali denetim, denetleme kurulları ya da denetçiler tarafından yapılır. Denetimin esasları hakkında 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 47 nci maddesine göre çıkarılan tüzük hükümleri uygulanır.

Sendika ve konfederasyonlar her hesap ya da bütçe dönemine ait bilanço ve hesaplarıyla çalışma ve denetleme raporlarını ait oldukları dönemi izleyen üç ay içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına; sendikalar ayrıca bağlı buldukları konfederasyona gönderirler.

ALTINCI KISIM

Toplu Sözleşme

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Toplu sözleşmenin kapsamı

MADDE 29- Toplu sözleşme, kamu görevlileri için uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, zam ve tazminatlar, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, tedavi yardımı, cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ile iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tedbirleri kapsar.

Taraflar

MADDE 30- Toplu sözleşmenin tarafları, kamu işverenleri adına görevlendirilecek Kamu İşveren Sendikası, kamu görevlileri adına her hizmet kolunda kurulu yetkili kamu görevlileri sendikaları ile bunların bağlı buldukları konfederasyonlardır.

Toplu Sözleşme ile ilgili çalışmaların hızlandırılmasına ve sonuçlandırılmasına yardımcı olmak üzere taraflar eşit sayıda yetkililerin katılımı ile ön çalışma grupları oluşturabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Toplu Sözleşme, Yetki, Mutabakat Metni

Yetki

MADDE 31- Her hizmet kolunda en çok üyeye sahip sendika ile bunların bağlı oldukları konfederasyonlar toplu sözleşme yapmaya yetkilidir. En çok üyeye sahip konfederasyon Toplu sözleşme heyetinin başkanıdır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, kamu görevlileri sendikalarının yapılan üyelik bildirimlerini dikkate alarak, her yıl 31 Mayıs itibarıyla sendikaların üye sayılarını tespit eder; buna göre her hizmet kolundaki yetkili kamu görevlileri sendikaları ile en çok üyeye sahip konfederasyonu belirler ve sonuçları temmuz ayının ilk haftasında Resmi Gazetede yayımlar. Bu sonuçlara beş işgünü içinde itiraz edilmediği takdirde, üye sayıları ile her hizmet kolundaki yetkili kamu görevlileri sendikaları ile en çok üyeye sahip konfederasyonun yetkisi kesinleşir.

Yetki itirazı

MADDE 32- Sonuçların yayımı tarihinden itibaren beş işgünü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yetkili olarak belirlenen her hizmet kolundaki yetkili kamu görevlileri sendikaları ile en çok üyeye sahip konfederasyonun çoğunluğunun olmadığı gerekçesiyle diğer sendikalar ve konfederasyonlarca Ankara İş Mahkemesine itiraz edilebilir.

Mahkeme, itirazı onbeş gün içinde karara bağlar.

Tarafların toplanması

MADDE 33- Hizmet kollarına göre belirlenen yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bağlı oldukları konfederasyonlar ile Kamu İşveren Sendikası, çağrı yapılmasına gerek kalmaksızın her yılın Ağustos ayının onbeşinci günü, Devlet Personel Başkanlığınca belirlenen ve taraflara bir hafta önceden bildirilen yerde toplanırlar.

Toplu sözleşmenin gündemi

MADDE 34- Kamu İşveren Sendikasının, Yüksek İdari Kuruldan gelen önerileri de dikkate alarak, Toplu sözleşme kapsamındaki konulara ilişkin bilgi ve belgeleri sunması ile toplu sözleşmeye başlanır.

Taraflar toplu sözleşmeye esas olacak önerilerini sunarlar.

Toplu sözleşmenin gündemi, bu hazırlık çalışmaları ve öneriler dikkate alınarak oluşturulur. Görüşmelerin hangi esaslar içinde yapılacağı taraflar arasında belirlenir.

Toplu sözleşmenin sonuçlanması, mutabakat metni

MADDE 35- Toplu sözleşme en geç onbeş gün içinde sonuçlandırılır. Bu süre içinde anlaşmaya varılırsa, düzenlenen mutabakat metni taraflarca imzalanır.

Mutabakat metni, uygun idari, icrai ve yasal düzenlemelerin yapılabilmesi için Bakanlar Kuruluna sunulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uyuşmazlıkların Çözüm Usulleri

Uyuşmazlığın tespiti

MADDE 36- Toplu sözleşmenin tamamlanması için öngörülen süre içinde taraflar anlaşamazlarsa, taraflardan biri üç gün içinde Uzlaştırma Kurulunu toplantıya çağırabilir.

Uyuşmazlığın çözümü ve uzlaştırma kurulu

MADDE 37- Kamu görevlilerine ilişkin uyuşmazlıklar; 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun 53 üncü maddesi ile oluşturulan kurulda görüşülür. Kurula en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu bir temsilci ile katılır. Kurul, uyuşmazlık konularını inceler, gerektiğinde ilgilileri dinler ve beş gün içinde kararını verir. Kararlar salt çoğunlukla alınır.

Uzlaştırma Kurulu kararına tarafların katılması durumunda, bu karar mutabakat metni olarak Bakanlar Kuruluna sunulur. Tarafların Uzlaştırma Kurulu kararına katılmaması durumunda anlaşma ve anlaşmazlık konularının tümü taraflarca imzalanan bir tutanakla belirtilerek Bakanlar Kuruluna sunulur.

YEDİNCİ KISIM
Çeşitli, Geçici ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

Sendika ve konfederasyonların katılma ve birleşmesi

MADDE 38- Sendikaların başka bir sendikaya veya konfederasyonların başka bir konfederasyona katılması halinde katılan sendika veya konfederasyonun bütün hak, borç, yetki ve menfaatleri katıldığı sendika veya konfederasyona kendiliğinden geçer.

Birleşen sendika veya konfederasyonların bütün hak, borç, yetki ve menfaatleri birleşme sonucu meydana getirdikleri yeni tüzel kişiliğe kendiliğinden geçer.

Bu madde hükümleri gereğince katılan veya birleşen sendika ve konfederasyonların üyeleri, ayrı bir işleme gerek olmaksızın devralan veya yeni kurulan sendika veya konfederasyonun üyesi olurlar.

Birleşme ile ilgili diğer usul ve esaslar sendika veya konfederasyonların tüzüklerinde gösterilir.

Kapatma

MADDE 39- Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı faaliyetlerde bulunan sendika ve konfederasyon, merkezlerinin bulunduğu yer Cumhuriyet Başsavcısının istemi üzerine iş davalarına bakmakla görevli mahalli mahkeme kararı ile kapatılır.

Yukarıdaki fıkraya aykırı hareket eden sendika şubesi, sendika ve konfederasyonlar hakkında 2908 sayılı Dernekler Kanununun 54 üncü maddesi uyarınca işlem yapılır.

Ceza hükümleri

MADDE 40.- Bu Kanunun;

a) 21, 25 ve 27 nci maddelerinde yer alan hükümlere aykırı hareket edenlere altı aydan bir yıla kadar hapis cezası,

b) Bu Kanunun 8, 14, 16 ve 17 nci maddelerinde yer alan hükümlere aykırı hareket eden sendika şubesi, sendika veya konfederasyonlara sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen asgari ücretin aylık brüt tutarından az olmamak üzere ağır para cezasına hükmedilir.

Faaliyetlerin durdurulmasında kayyım tayini

MADDE 41-Tasarının 41 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Fesih, infisah ve kapatma hallerinde malların devri

MADDE 42-Tasarının 42 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yönetmelikler

MADDE 43- Bu Kanunun uygulanması bakımından;

a) Kurumların girecekleri hizmet kolları,
b) Sendika veya konfederasyon üyeliklerine başvuru belgeleri ile çekilme bildirimlerinin şekli ve içereceği bilgiler,

c) Yüksek İdari Kurul ve Kurum İdari Kurulları ile Toplu sözleşme sekretaryasının oluşum biçimi ile çalışma usul ve esasları,

d) Sendika üye sayıları en çok üyeye sahip kamu görevlileri konfederasyonu ile bu konfederasyona üye sendikaların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar,

e) Sendika ve konfederasyonların tutacakları defterler, tasdik şekli ve kayıtların düzenlenme usul ve esasları,

Kanunun yayımı tarihinden itibaren dört ay içinde, kamu görevlileri sendikaları konfederasyonlarının da görüşleri alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığınca birlikte hazırlanacak yönetmeliklerle belirlenir.

Uygulamanın izlenmesi

MADDE 44- Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Kamu görevlileri sendika ve konfederasyonlarının kuruluşu, yetkili organlarının oluşumu ve bu organların çalışma usulleri ile görevleri, sendika ve konfederasyonların tüzelkişi olarak hak ve yükümlülükleri ve faaliyetleri gibi konularda karşılaşılabilecek sorunları gidermeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,

b) Personel konularına ilişkin olarak karşılaşılabilecek sorunları Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görüşlerini alarak gidermeye Devlet Personel Başkanlığı, Yetkilidir.

Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı yukarıda belirtilen hususlar ile ihtiyaç duyulacak diğer hususlarda bu kurumlardan birinin talebi üzerine ortak çalışma yapabilirler. Bu çalışmalara Yüksek İdari Kurula temsilci gönderen yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bunların üyesi oldukları konfederasyonun temsilcileri de davet edilir.

Diğer kanunların uygulanması

MADDE 45- Bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde 2821 Sayılı Sendikalar Kanunu, 2908 Sayılı Dernekler Kanunu, Türk Medeni Kanunu ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacaklar hakkında kamu görevlilerininin tabi oldukları personel kanunlarının ilgili hükümleri uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Ödenek tahsisi

GEÇİCİ MADDE 1- Tasarının Geçici 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kadro tahsisi

GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanunla getirilen hizmetlerin yürütülebilmesi için, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Merkez teşkilatında kullanılmak üzere ekli (1) sayılı cetvelde yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı cetvellerin adı geçen Bakanlığa ait bölümüne eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3- Konusu suç teşkil etmemek ve kesinleşmiş bir yargı kararına müstenit olmamak üzere, bu kanunun yayımı tarihine kadar, memur temsilcileri ile toplu sözleşme akdetmeleri nedeniyle kamu görevlileri haklarında idari, mali ve adli takibat yapılmaz, başlatılanlar işlemde kaldırırlı.

GEÇİCİ MADDE 4- Bu Kanunun 43 üncü maddesinin (a), (b) ve (e) bendlerinde belirtilen yönetmelikler, Kanunun yayımını izleyen 30 gün içinde yürürlüğe konulur.

GEÇİCİ MADDE 5- Bu kanunun yayımı tarihinde faaliyette bulunan kamu görevlileri kuruluşları, Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren sekiz ay içinde;

a) Mevcut tüzüklerine göre olağanüstü genel kurullarını yaparak, tüzük ve örgütlenmelerini Bu Kanun hükümlerine göre düzenlemek,

b) Yeni örgüt ve tüzüklerine göre ilk olağan genel kurullarını da yapmak zorundadırlar.

Belirlenen süre içerisinde, Bu Kanuna uygun olarak yeni tüzüklerini düzenlememiş ve ilk olağan genel kurullarını yapmamış kuruluşlar Bu Kanunda tanımlanan sendikaların hak ve yetkilerini kullanamazlar.

c) Bu Kanunun yayımından sonra tüzüklerini Bu Kanuna uyduran sendikalar tüm üyelik belgelerini Bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmelik hükümlerine uygun olarak yeniden düzenleyerek birer örneğini olağan genel kurul tarihinden itibaren iki ay içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına göndermek zorundadırlar.

d) Hizmet kollarına göre yetkili sendikalar belirleninceye kadar baraj şartı aranmaksızın üyelik aidatlarının kaynaktan kesilmesine devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 6- Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren faaliyette bulunan kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyon yöneticilerinin yetkili sendikalar belirlenene kadar özlük haklarının ödenmesine devam edilir.

Yürürlük

MADDE 46- Bu Kanun yayımını takip eden 30 uncu günün sonunda yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 47- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METNE EKLİ CETVEL**

(1) SAYILI CETVEL

KURUMU : ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
TEŞKİLÂTI : MERKEZ
BİRİMİ : ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
İHDASI UYGUN GÖRÜLEN KADROLARIN

<u>SINIFI</u>	<u>UNVANI</u>	<u>KADRO DERECEŚİ</u>	<u>ADET</u>
G.İ.H.	Genel Müdür Yardımcısı	1	1
G.İ.H.	Daire Başkanı	1	2
G.İ.H.	Şube Müdürü	1	2
G.İ.H.	Şube Müdürü	2	1
G.İ.H.	Şef	3	1
G.İ.H.	Şef	4	2
G.İ.H.	Şef	5	1
G.İ.H.	Bilgisayar İşletmeni	4	3
G.İ.H.	Veri Hazırlama Kont. İşletmeni	3	3
G.İ.H.	Veri Hazırlama Kont. İşletmeni	4	3
T.H.	Teknisyen	9	1
T.H.	Teknisyen	10	1
T.H.	Teknisyen	11	<u>1</u>
	Toplam		22

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kamu Görevlileri Sendikaları ile ilgili kanun teklifimiz gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Prof. Dr. Tansu Çiller

İstanbul

Nevzat Ercan

Sakarya

Saffet Arıkan Bedük

Ankara

Turhan Güven

İçel

KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI KANUNU TEKLİFİ

GENEL GEREKÇESİ

1982 Anayasasının 53 üncü maddesinde 23.7.1995 tarih ve 4121 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle yapılan değişiklikle kamu görevlilerine kanunla belirlenecek esaslar çerçevesinde kendi aralarında sendika kurabilme ve kurdukları sendika ve üst kuruluşların idareyle amaçları doğrultusunda toplu görüşmeye katılma hakları tanınmıştır.

Ayrıca, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nün kamu görevlilerine örgütlenme hakkı tanıyan 87, 98 ve 151 sayılı sözleşmelerin ülkemizce onaylanması nedeniyle iç hukukumuzda buna göre düzenleme yapılması gerekmekte, Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında, kamu görevlilerinin sendikalaşma ve sendikal faaliyetlerde bulunma hak ve yükümlülüklerine ilişkin hukukî altyapının oluşturulmasına yer verilmiş bulunmaktadır.

Bu nedenle, kamu görevlilerinin kuracakları sendika ve üst kuruluşların kuruluş esaslarının, faaliyet alanlarının, hak ve yükümlülüklerinin çıkarılacak bir kanunla belirlenmesi gerekmektedir.

Anayasamızın 53 üncü maddesinde 4121 sayılı kanunla yapılan değişiklik dikkate alınarak bu kanun teklifi hazırlanmış, kanun hükümleri düzenlenirken aşağıdaki ilkeler esas alınmıştır.

1. Kamu kesiminde 2821 sayılı Sendikalar Kanunu kapsamındaki işçi niteliği dışında kalan memur ve diğer kamu görevlilerinin en geniş biçimde bu kanundan yararlanması amaçlanmıştır.

Kendi özel kanununa tabi ve farklı bir statüye sahip olan Türk Silahlı Kuvvetleri, Millî İstihbarat Teşkilâtı, Emniyet Teşkilâtı mensupları, Yüksek Yargı Organlarının Başkan ve üyeleri, hâkim ve savcılar ile işveren vekili durumundaki üst düzey kamu yöneticileri kanun kapsamı dışında tutulmuşlardır.

2. Sendikaların hizmet okulu esasına göre örgütlenmeleri öngörülmüştür. Sendikaların kurulabilecekleri hizmet kolları belirlenirken, kamu hizmetlerinin görüldüğü başlıca hizmet kolları ve kamu görevlilerinin yoğunluğu dikkate alınmıştır.

3. Sendika ve üst kuruluşların demokratik usul ve esaslar içinde kurulması ve işlemesi esas alınmıştır.

4. Sendikaya üyelik ve üyelikten çekilme tamamen üyenin iradesine bırakılmış, üye olma veya üyelikten çekilme için noter kaydı aranmamıştır.

5. Örgütlenme hakkının ve sendikalaşma özgürlüğünün sağlanması amacıyla sendika üye ve yöneticilerine güvenceler getirilmiştir.

6. Kamu görevlileri sendikaları üst kuruluşlarının, amaçları doğrultusunda idareyle toplu görüşmeye katılmaları öngörülmüştür.

7. Kamu görevlilerinin ücretleri ve tüm sosyal hakları devlet bütçesinden karşılandığından, toplu görüşmenin, bütçenin hazırlanması ile ilgili takvime paralel bir süreçte tamamlanması öngörülmüştür.

8. Toplu görüşmenin, idare adına Kamu İşveren Kurulu ile yetkili konfederasyonun aynı sayıda göstereceği temsilcileri arasında yapılması öngörülmüştür.

9. Toplu görüşme sonunda mutabakat sağlandığı takdirde düzenlenecek mutabakat metni ile, anlaşma sağlanamadığı takdirde düzenlenecek tutanağın Bakanlar Kurulunun takdirine sunulması kararlaştırılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Maddede, kamu görevlileri sendikaları belirlenmektedir.

Madde 2. — Maddede, kanunun uygulama alanı belirlenmektedir.

Madde 3. — Maddede, bu kanunda geçen başlıca kavramların tanımları yapılmaktadır.

Madde 4. — Maddede, sendikaların hizmet kolu esasına göre ve Türkiye çapında faaliyette bulunmak üzere kurulabileceği, meslek ve işyeri esasına göre sendika kurulamayacağı öngörülmektedir.

Madde 5. — Maddede, sendikaların kurulabileceği hizmet kolları belirlenmiş, işyerlerinin hangi işkollarına gireceğinin bir yönetmelikle belirlenmesi öngörülmektedir.

Madde 6. — Maddede, kurucularda aranacak nitelikler belirlenmektedir.

Madde 7. — Maddede, sendika ve konfederasyonların tüzelkişilik kazanabilmesi için yapılması gereken usul ve esaslar belirlenmektedir.

Madde 8. — Maddede, sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde bulunması gereken zorunlu hususlar belirlenmektedir.

Madde 9. — Maddede, sendika ve konfederasyonlar için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca birer kayıt tutulması öngörülmektedir.

Madde 10. — Maddede, sendika şubesi, sendika ve konfederasyonların zorunlu organları belirlenmektedir.

Madde 11. — Maddede, sendika şubesi, sendika ve konfederasyonların genel kurullarının kimlerden oluşacağı belirlenmiştir. Ancak sendika şubesi ve sendikaların üye sayıları belli bir sayıyı aşmaması halinde genel kurulun üyelerden oluşacağı esası getirilmektedir.

Madde 12. — Maddede, sendika ve konfederasyonların genel kurullarının toplanma zamanı ve karar yeter sayıları belirlenmektedir.

Madde 13. — Maddede, genel kurullarda zorunlu organlara üye seçimlerinin yargı gözetimi altında gizli oy, açık sayım ve döküm esasına göre yapılması öngörülmüş ve seçimlerin yapılma usulü belirlenmektedir.

Madde 14. — Maddede, genel kurulların görev ve yetkileri sayılmaktadır.

Madde 15. — Maddede, sendika şubesi, sendika ve konfederasyonların yönetim kurullarının en az ve en çok kaç üyeden oluşacağı belirlenmektedir.

Madde 16. — Maddede, yönetim kurullarının görev ve yetkileri sayılmaktadır.

Madde 17. — Maddede, yönetim kurulu toplantı zamanı, toplantı ve karar nisabı belirlenmektedir.

Madde 18. — Maddede, sendika ve konfederasyonların disiplin kurullarının en az ve en çok kaç üyeden oluşacağı ve toplanma esasları belirlenmektedir.

Madde 19. — Maddede, denetleme kurulu ve denetçilerin sayısı, görev ve yetkileri ile toplantı usulleri belirlenmektedir.

Madde 20. — Maddede, kamu görevlilerinin çalışmakta oldukları hizmet kolunda kurulu bir sendikaya serbestçe üye olabilecekleri ve üyelik usul ve esasları belirlenmektedir.

Madde 21. — Maddede, sendikaya üye olamayacak ve sendika kuramayacak kamu görevlileri belirlenmektedir.

Madde 22. — Maddede, kamu görevlilerinin sendikaya üyeliğinin sona ermesi halleri düzenlenmektedir.

Madde 23. — Maddede, sendikaya üyelik başvurusu belgesi, üye kayıt defteri ile üyelikten çekilme bildirim ve diğer kayıtların biçimi ve içeriği Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığının birlikte çıkaracağı yönetmeliğe bırakılmaktadır.

Madde 24. — Maddede, sendikaların konfederasyona üye olması genel kurulun yetkisine bırakılmış, birden fazla konfederasyona üye olamayacakları öngörülmektedir.

Madde 25. — Maddede, sendikaların uluslararası kuruluşlara üyelikle ilgili usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Madde 26. — Maddede, sendika ve konfederasyonların katılma ve birleşme durumlarında hak, borç ve yetkilerine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Madde 27. — Maddede, kamu görevlilerinin sendikaya üye olup olmamasının güvencesi düzenlenmektedir.

Madde 28. — Maddede, sendika ve konfederasyonların yönetim kuruluna seçilenlerin kamu görevinden çekilmeleri öngörülmüş, bu görevlerinin bitmesi durumunda tekrar işe alınmaları güvenceye bağlanmaktadır.

Madde 29. — Maddede, sendika ve konfederasyon yetki ve faaliyetleri belirlenmektedir.

Madde 30. — Maddede, sendika ve konfederasyonlar için yasak faaliyetler belirlenmektedir.

Madde 31. — Maddede, işyeri sendika temsilcilerinin tayini ve sayısı belirlenmektedir.

Madde 32. — Maddede, sendika ve konfederasyonların gelirlerinin neler olacağı belirtilmektedir.

Madde 33. — Maddede, sendika ve konfederasyonların amaç ve görevlerinin gerektirdiği mal edinme edebilecekleri belirtilmektedir.

Madde 34. — Maddede, sendika şubesi, sendika ve konfederasyon yöneticilerine mal ediniminde bulunma zorunluluğu öngörülmektedir.

Madde 35. — Maddede, sendika ve konfederasyonun gelirlerinin bankaya yatırılması ve kasalarında tutacakları nakit mevcudun tüzüklerinde gösterileceği öngörülmektedir.

Madde 36. – Maddede, sendika adına üyelik aidatının kesilmesinin usul ve esasları belirlenmektedir.

Madde 37. – Maddede, sendika ve konfederasyonun gelirlerini amaçları dışında kullanamayacakları ve kimseye borç veremeyecekleri belirtilmektedir.

Madde 38. – Maddede, feshedilen veya infisah eden sendikaların mal varlığının kimlere devredileceği öngörülmektedir.

Madde 39. – Maddede, sendika ve konfederasyonlar üzerinde denetim idarî ve malî denetim yetkisi ve denetim yapma usulü belirtilmektedir.

Madde 40. – Maddede, sendika ve konfederasyonların tutmak ve düzenlemek zorunda oldukları defter, dosya ve fişler belirlenmektedir.

Madde 41. – Maddede, sendika ve konfederasyonların tutmak zorunda oldukları defter ve kayıtlarda uygulanacak usuller belirlenmektedir.

Madde 42. – Maddede, sendika ve konfederasyonların her hesap devresine ait bilanço ve hesapları ve çalışma raporunu göndereceği kurumlar ve kuruluşlar ile bunların içereceği bilgilerin neler olacağı belirtilmektedir.

Madde 43. – Maddede, bu kanunda belirtilen esaslara aykırı olarak seçim yapılması halinde, seçimlerin iptal edilerek yargı gözetimi altında yeniden yapılması öngörülmektedir.

Madde 44. – Maddede, sendika şubesi, sendika ve konfederasyon yönetim kurullarının yasaklara aykırı hareket edilmesi halinde görevden el çektirilmesi ve kayyım tayini öngörülmektedir.

Madde 45. – Maddede, kuruluş sırasında kanuna aykırılık ve eksiklik halinde yapılacak işlem belirlenmektedir.

Madde 46. – Maddede, tüzük değişikliğinde işlemlerde eksiklik ve kanuna aykırılık halinde ne gibi işlem yapılacağı belirlenmektedir.

Madde 47. – Maddede, bu kanuna aykırı olarak yardım alınması halinde, yapılacak işlem belirlenmektedir.

Madde 48. – Maddede, sendika ve konfederasyonların faaliyetlerinin durdurulması halinde genel kurul yapıncaya kadar sendika veya konfederasyonların yönetilmesi için kayyım tayini öngörülmektedir.

Madde 49. – Maddede, sendika ve konfederasyonların devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak vb. faaliyetlerde bulunulması halinde mahkemece kapatılacağı öngörülmektedir.

Madde 50. – Maddede, bu kanunun ilgili maddelerinde öngörülen usul ve işlemleri yapmayanlara ve yerine getirmeyenlere verilecek cezalar öngörülmektedir.

Madde 51. – Maddede, toplu görüşmenin bir yıllık süre ve ilgili malî yılı kapsayan konuları içerebileceği öngörülmektedir.

Madde 52. – Maddede, toplu görüşmenin kamu işveren kurulu ile yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu arasında yapılacağı belirtilmektedir.

Madde 53. – Maddede, toplu görüşmeye katılmaya en çok üyeye sahip konfederasyonun yetkili olduğu belirtilmektedir.

Madde 54. – Maddede, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yetkili olduğu ilan edilen konfederasyonun çoğunluğu haiz olmadığı gerekçesi ile ilan tarihinden itibaren beş gün içinde diğer konfederasyonlarca İş Mahkemesine itiraz edilebileceği öngörülmektedir.

Madde 55. – Maddede, toplu görüşme için yetkisi kesinleşen konfederasyon ile Kamu İşveren Kurul'unun toplanma zamanı belirlenmektedir.

Madde 56. – Maddede, toplu görüşmenin yapılmasının usul ve esasları belirlenmektedir.

Madde 57. – Maddede, toplu görüşmenin sonunda anlaşmaya varılması halinde düzenlenecek mutabakat metnin, anlaşmazlık halinde ise düzenlenecek tutanağın Bakanlar Kurulu'na sunulması öngörülmektedir.

Madde 58. – Maddede, uyuşmazlığın tespiti halinde yapılacak işlemler belirlenmektedir.

Madde 59. – Maddede, Uzlaştırma Kurulu'nun çalışma esasları belirlenmektedir.

Madde 60. – Maddede, Uzlaştırma Kurulu üyelerine verilecek ödenek miktarı belirlenmektedir.

Madde 61. – Maddede, bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde Medenî Kanun ve Dernekler Kanunu ile diğer Kanun'ların bu Kanun'a aykırı olmayan hükümlerinin uygulanması öngörülmektedir.

Geçici Madde 1. – Maddede, bu kanunda çıkarılması öngörülen tüzük ve yönetmeliklerin çıkarılacağı süre belirlenmektedir.

Madde 62. – Madde, yürürlük ile ilgilidir.

Madde 63. – Madde, yürütme ile ilgilidir.

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ TANSU ÇİLLER VE ÜÇ ARKADAŞININ TEKLİFİ

KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI

KANUNU TEKLİFİ

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. – Bu Kanunun amacı, kamu görevlilerinin, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için kuracakları sendikalar ve konfederasyonların kuruluşu, teşkilatlanması, denetlenmesi ve faaliyetleri ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2. – Bu Kanun, Devletin veya diğer kamu tüzelkişilerinin yürütmekle görevli oldukları kamu hizmetlerinin görüldüğü genel, katma ve özel bütçeli idarelerin, il özel idarelerinin ve belediyeler ile bunlara bağlı kuruluşların, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin ve özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan banka ve teşekküllerde, bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri hakkında uygulanır.

Tanımlar

MADDE 3. – Bu Kanun anlamında;

Kamu Görevlisi : 2 nci maddede sayılan kamu kurum ve kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlilerine denir.

Kamu İşvereni : Bu Kanun bakımında kamu görevlisi sayılan kimseleri çalıştıran tüzelkişiliği olan ya da olmayan kamu kurum ve kuruluşlarına denir.

Kamu İşveren Vekili : Kamu kurum ve kuruluşlarını temsile ve bütününe sevk ve idareye yetkili olanlarla, bunların yardımcılarına denir. Kamu işveren vekilleri bu kanun bakımından kamu işvereni sayılırlar.

İşyeri : Kamu hizmetinin yürütüldüğü birimlere denir.

Kurum : Kuruluş kanunlarında görev, yetki ve sorumlulukları belirlenen hizmetin niteliği ve yürütümü bakımından idarî bir bütünlüğe sahip işyerlerinden oluşan kuruluşlara denir.

Sendika : Kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için oluşturdukları tüzelkişiliğe sahip kuruluşlara denir.

Konfederasyon : Değişik hizmet kollarında kurulu en az beş sendikanın biraraya gelerek oluşturdukları tüzelkişiliği olan üst kuruluşlara denir.

Toplu Görüşme : Kamu işveren kurulu ve yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu arasında yapılan görüşmeleri ifade eder.

Mutabakat Metni : Toplu görüşme sonucu anlaşmaya varılması halinde düzenlenen metne denir.

Ulaştırma Kurulu : Toplu görüşmeler sırasında çıkacak uyuşmazlıkların çözümü için oluşturulan kurula denir.

İKİNCİ KISIM

Kuruluş ve Organlar

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş Esasları

Kuruluş

MADDE 4. – Sendikalar hizmet kolu esasına göre ve Türkiye çapında faaliyette bulunmak amacıyla bir hizmet kolundaki kamu işyerlerinde çalışan kamu görevlileri tarafından kurulur.

Bir hizmet kolunda birden fazla sendika kurulabilir. Meslek veya işyeri esasına göre sendika kurulamaz.

Hizmet kolları

MADDE 5. – Sendikaların kurulabilecekleri hizmet kolları aşağıda belirtilmiştir.

1. Büro Hizmetleri,
2. Eğitim ve Öğretim, Bilim ve Kültür Hizmetleri,
3. Sağlık Hizmetleri,
4. Yerel Yönetim Hizmetleri,
5. Basın, Yayın ve Haberleşme Hizmetleri,

6. Banka ve Sigorta Hizmetleri,
7. Bayındırlık, İnşaat ve Köy Hizmetleri,
8. Ulaştırma Hizmetleri,
9. Tarım, Gıda ve Ormancılık Hizmetleri,
10. Enerji, Metal ve Madencilik Hizmetleri,

Bir hizmet koluna giren işyerlerinin neler olacağı Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının birlikte hazırlayacağı bir yönetmelikle düzenlenir.

Kurucularda aranacak nitelikler

MADDE 6. – Sendika kurucusu olabilmek için Devlet memuru olabilmek şartlarını taşımak ve en az iki yıldan beri kamu görevlisi olarak çalışmak yeterlidir.

Kuruluşta uyulacak usul ve esaslar

MADDE 7. – Sendika ve konfederasyonlar önceden izin almaksızın serbestçe kurulabilirler. Sendika kurucuları, sendika merkezinin bulunacağı ilin valiliğine kuruluş dilekçesine ekli olarak sendika tüzüğünü, kurucuların nüfus cüzdan örneklerini, ikametgah belgelerini, çalıştıklarını belirten belgeler ile ilk genel kurula kadar kuruluşu sevk ve idare edeceklerin adlarını alını belgesi karşılığında vermek zorundadırlar.

Konfederasyon kurucuları, konfederasyon tüzüğü ile kurucu sendikaların konfederasyon kurulmasına ilişkin genel kurul kararlarını ve ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin kimliklerini merkezin bulunacağı ilin valiliğine alındı belgesi karşılığında vermek zorundadırlar. Konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecekler, üyesi oldukları sendikaların zorunlu organlarına seçilmemişlerse, sendika kurucuları için istenen diğer belgeleri de vermekle yükümlüdürler.

Yukarıda anılan belge ve tüzüklerin ilgili valiliğe verilmesi ile sendika veya konfederasyon tüzelkişilik kazanır.

Valilik, tüzük ve belgelerin birer örneğini derhal Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığına gönderir.

Tüzük ve maddede sayılan belgeler ile içerdikleri bilgilerin kanuna aykırılığının tespit edilmesi veya bu kanunda öngörülen kuruluş şartlarının gerçekleşmediğinin anlaşılması halinde, ilgili valilik, eksikliklerin bir ay içerisinde tamamlanmasını ister. Tamamlanmadığı takdirde sendika veya konfederasyonun faaliyetinin durdurulması için görevli mahkemeye başvurur.

Sendika ve konfederasyonun tüzüğü

MADDE 8. – Sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur.

1. Sendika veya konfederasyonun adı, merkezi ve adresi,
2. Sendika veya konfederasyonun amacı ve bu amacı gerçekleştirmek üzere sürdürülecek çalışma konuları ve çalışma usulü,
3. Sendikanın faaliyet göstereceği hizmet kolu,
4. Sendika veya konfederasyonların yöneticilerinde aranacak şartlar,
5. Sendika kurucularının ad ve soyadları, meslek veya görevleri ve adresleri; konfederasyonu kuran sendikaların hizmet kolları ile ad ve adresleri,

6. Sendika ve konfederasyona üye olma, üyelikten çıkma ve çıkarılmanın usul ve şartları,
7. Konfederasyon, sendika ve şube genel kurul delegelerinin belirlenme usulü,
8. Genel kurulun görevleri, yetkileri, oy kullanma ve karar alma usulü ve yeter sayıları,
9. Sendika ve konfederasyonun genel kurul dışındaki zorunlu organlarına üyelerin seçilme usulü, asıl ve yedek üye sayısı, görev ve yetkileri,
10. Sendike şubelerinin nasıl kurulacağı, görev ve yetkileri, genel kurulların toplantılarına ve kararlarına ilişkin usul ve esasları ile sendika genel kurulunda şubelerin nasıl temsil edileceği,
11. Üyelik aidatının tespit usulü,
12. Sendika ve konfederasyonun iç denetim usulü,
13. Harcamaların nasıl yapılacağı, yetkilerin nasıl verileceği ve yetki sınırları,
14. Tüzüğün değiştirilmesi usulü,
15. Sendika ve konfederasyonun feshi, kendiliğinden dağılma ve mahkeme kararıyla kapatılması hallerinde para ve malları ile ilgili durumun belirlenme usulü,
16. Sendika ve konfederasyonun zorunlu organlarının kurulmasına kadar kuruluşun işlerini yürütmeye ve temsile yetkili geçici yönetim kurulu üyelerinin ad ve soyadları ile adresleri,
17. Sendika temsilcilerinin seçiminde yetkili kurulun belirlenmesi, temsilcilerin nitelikleri ve görevden alınma usulü,

Tüzelkişiliğin kazanılmasından sonra yapılacak işlemler

MADDE 9. – Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı sendika ve konfederasyonlar için birer bilgi kaydı tutar. Bu kayıtların birer örneği Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığına gönderilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Organlar

Ortak hükümler

MADDE 10. – Sendika şubelerinin, sendikaların ve konfederasyonların zorunlu organları; genel kurul, yönetim kurulu, denetleme kurulu ve disiplin kuruludur.

Sendika ve konfederasyonlar uygun gördükleri başka kurullar da kurabilirler. Ancak bu organlara, zorunlu organların görev, yetki ve sorumlulukları devredilemez.

Genel kurul dışındaki zorunlu organlara seçilen asıl üye sayısı kadar yedek üye seçilir.

Genel kurullar tarafından organlara seçilen üyelerin ad ve soyadları, meslek ve görevleri, adresleri ve tüzük değişiklikleri ve şubelerin açılması, sendikanın ve şubesinin bulunduğu illerin valiliklerine ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığına 30 gün içinde bildirilir.

Genel kurulların oluşması

MADDE 11. – Sendika ve sendika şubesi genel kurulları üyelerden oluşur.

Sendika üye sayısı bini, sendika şubesinin üye sayısı beşyüzü aştığı takdirde genel kurullar delege esasına göre yapılıdır.

Delegeler, üyeler tarafından gizli oy ve açık sayım esasına göre belirlenir.

Üyelerin % 10'unun başvurusu halinde delege seçimine görevli mahkemede itirazda bulunulabilir.

Şube genel kuruluna katılacak delege sayısı yüzden az, ikiyüzelliden çok olmamak üzere sendika tüzüğünde belirlenir.

Sendika genel kurulunun delege sayısı ikiyüzden az, beşyüzden çok olmamak üzere sendika tüzüğünde belirlenir.

Konfederasyon genel kurulları, üye sendikalarca seçilen en çok beşyüz delegeden oluşur. Üye sendikaların genel kurulda kaç delegeyle temsil edileceği konfederasyon tüzüğünde belirlenir.

Konfederasyon, sendika ve sendika şubesi yönetim, denetleme ve disiplin kurulu üyeleri bu sınıfla kendi genel kurullarına delege olarak katılırlar.

Delege sıfatı, gelecek ilk olağan genel kurul için yapılacak delege seçimine kadar sürer.

Tüzüklere delege seçilebilmeye engel hükümler konamaz.

Genel kurulların toplantı zamanı, karar nisabı

MADDE 12. – Sendika veya konfederasyonun ilk genel kurulu, tüzelkişilik kazanmasından başlayarak en geç altı ay içinde yapılır.

Olağan genel kurul dört yılda bir toplanır. Tüzüklerinde belirtmek şartıyla daha kısa sürede de toplanılabilir.

İki genel kurul toplantısı arasındaki döneme ilişkin faaliyet ve hesap raporu ile denetleme kurulu veya denetçi raporunun ve gelecek döneme ilişkin bütçe önerisinin, genel kurula katılacaklara toplantı tarihinden en az onbeş gün önce gönderilmesi zorunludur.

Olağanüstü genel kurul, yönetim kurulu veya denetleme kurulunun gerekli gördüğü durumlarda yahut genel kurul üye veya delegelerinin beşte birinin yazılı isteği üzerine en geç altmış gün içerisinde toplanır.

Genel Kurula çağrı, yönetim kurulu tarafından yapılır.

Toplantı yeter sayısı, üye ya da delege tam sayısının salt çoğunluğudur. Tüzükte daha yüksek bir nisap tespit edilebilir. İlk toplantıda yeter sayı sağlanamazsa ikinci toplantı en çok onbeş gün sonraya bırakılır. Bu toplantıya katılanların sayısı, üye veya delege tam sayısının üçte birinden az olamaz.

Delegelerle toplanan genel kurullarda delege olmayanlar, üyelerle toplanan genel kurullarda ise üye olmayanlar nisapta nazara alınmazlar ve oy kullanamazlar.

Delegelerin veya üyelerin genel kurula katılmaları ve oy kullanmaları engellenemez.

Karar nisabı toplantıya katılan üye veya delege sayısının salt çoğunluğudur. Ancak, bu sayı üye ve delege tam sayısının dörtte birinden az olamaz.

Genel kurul tutanakları başkanlık divanınca kanuna uygun bir şekilde tutulur ve imzalanır.

Seçimlerde kullanılacak esaslar

MADDE 13. – Genel kurulların toplanması ve yürütülmesini gözetmek üzere valinin görevlendireceği hükümet komiserinin, genel kurulun başlayacağı gün ve saatte genel kurulun yapılacağı mahalde bulundurulması zorunludur. Bulunmaması halinde, genel kurulun çalışmalarına komiser olmadan da başlanılabilir ve durum derhal valiliğe bildirilir.

Genel kurullarda zorunlu organlara delege veya üye seçimleri yargı gözetimi altında serbest, eşit, gizli oy, açık sayım ve döküm esasına göre aşağıdaki şekilde yapılır.

Seçim yapılacak genel kurul toplantılarından en az onbeş gün önce genel kurula katılacak üye veya delegeleri belirleyen listeler ile toplantının gündemi, yeri, günü, saati ve çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte, iki nüsha olarak o yer seçim kurulu başkanı olan hâkime ve mahallî mülkî amire tevdi edilir. O yerde birden fazla seçim kurulu varsa, görevli seçim kurulunu il seçim kurulu tespit eder. Toplantı tarihleri; gündemde yer alan diğer konular gözönünde bulundurularak, görüşmelerin bir cumartesi günü akşamına kadar sonuçlanmasını ve seçimlerin ertesi gün olan pazar gününün 09.00-17.00 saatleri arasında yapılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi zorunludur. Şube genel kurullarında görüşmeler ve seçimler, yukarıdaki günlerden birisi içinde de tamamlanabilir.

Hâkim gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattıktan sonra seçime katılacak üye veya delegeleri belirleyen liste ile yukarıdaki fıkrada belirtilen diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar genel kurulun toplantı tarihinden yedi gün önce sendika şubesi, sendika veya konfederasyon binasında asılmak suretiyle ilan edilir. İlan süresi üç gündür.

İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hâkim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır. Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar hâkim tarafından onaylanarak ilgili sendika şubesi, sendika veya konfederasyona gönderilir.

Hâkim, bir başkan ve iki üyeden oluşan seçim sandık kurulu oluşturur. Sandık kurulu başkanı en az on yıllık hizmeti bulunan ve o sendikanın üyesi olmayan devlet memurları, diğer üyeler ise aday olmayan üye veya delegeler arasından seçilir. Ayrıca aynı şekilde bir yedek başkan ve iki yedek üye de belirlenir.

Seçim sandık kurulu, seçimlerin kanun ve sendika veya konfederasyon tüzüğüne öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevlere seçim ve tasnif işlemleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

Genel kurullarca yapılacak seçimlerde aday olanların listeleri birlikte veya organlara göre ayrı ayrı olmak üzere başkanlık divanınca yeteri kadar düzenlenerek, ilgili seçim kurulu başkanına mühürlenmek üzere verilir.

Listede adı yazılı bulunmayanlar oy kullanamazlar. Oylar, oy verenin nüfus hüviyet cüzdanı ve resimli üyelik veya delegelik kimlik kartı ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, oy verme sırasında sandık kurulu başkanı tarafından verilen, adayları gösterir seçim kurulu başkanınca mühürlenmiş listedeki isimlerin işaretlenmesi suretiyle kullanılır. Seçilecek organı oluşturan üye sayısından fazla adayın işaretlendiği oy pusulaları ile diğer kağıtlara yazılan oylar geçersiz sayılır.

Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilir, seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanakların bir örneği seçim yerinde asılmak suretiyle ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süre ile saklanmak üzere seçim kurulu başkanlığına verilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak

karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hâkim, yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili sendika, sendika şubesi veya konfederasyona bildirir. Ancak, ilgililerin bu kanunun 43 üncü maddesine göre başvuru hakkı saklıdır.

Seçim kurulu başkanı ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine, “Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanun”da belirtilen esaslara göre ilgili sendika, sendika şubesi veya konfederasyonca ücret ödenir.

Seçimler sırasında sandık kurulu başkanı ve üyelerine karşı işlenen suçlar, devlet memurlarına karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

Sendika veya konfederasyonların genel kurul dışındaki zorunlu organlarına seçilebilmek için altıncı maddede belirtilen şartları haiz olmak gerekir.

Genel kurulların görev ve yetkileri

MADDE 14. – Genel kurulların görev ve yetkileri şunlardır :

1. Organların seçimi,
  2. Tüzük değişikliği,
  3. Yönetim ve denetleme kurulu raporlarının görüşülmesi ve aklanması,
  4. Yönetim kurulunca hazırlanan çalışma raporu ve bütçenin görüşülerek aynen veya değiştirilerek kabulü,
  5. Sendikaların tüzüklerinde belirtilen konularda yönetim kuruluna yetki verilmesi,
  6. Gerekli taşınmaz malların satın alınması veya mevcut taşınmaz malların satılması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmesi,
  7. Konfederasyon, sendika ve şube yönetim kurulu başkan ve üyelerine verilecek her türlü ücret, ödenek ve yollukların belirlenmesi,
  8. Şube açma ya da bu konuda yönetim kuruluna yetki verme, şubeleri birleştirme ya da kapatma,
  9. Aynı hizmet kolunda bulunma şartı ile bir başka sendika veya konfederasyonla birleşme veya katılma,
  10. Konfederasyonlara üye olma veya üyelikten çekilme,
  11. Uluslararası kamu görevlileri kuruluşlarına üye olma veya çekilme,
  12. Faaliyetine son verme,
  13. Mevzuatta veya sendika tüzüklerinde genel kurulca yapılması belirtilen diğer işlemlerin yerine getirilmesi herhangi bir organın görev alanına girmeyen konuların karara bağlanması.
- Şube genel kurulları sadece yukarıdaki (1), (3) ve (13) bentlerinde belirtilen görevleri yerine getirirler.

Yönetim kurulunun oluşması

MADDE 15. – Sendika şubeleri ve sendikaların yönetim kurulları en az üç, en çok yedi üyeden; konfederasyon yönetim kurulları ise, en az beş en çok dokuz üyeden oluşur.

Yönetim kurulunun görevleri

MADDE 16. – Yönetim kurullarının başlıca görev ve yetkileri şunlardır :

1. Konfederasyon, sendika veya sendika şubesinin temsil edilmesi veya gerekli gördüğü hal ve konularda üyelerinden bir veya birkaçına yetki vermesi veya ilgilileri görevlendirmesi,

2. Konfederasyon, sendika veya sendika şubesinin kanunların ve tüzüğünün verdiği yetki çerçevesinde yönetilmesi, gelir ve gider hesaplarına ilişkin işlemlerin yapılması ve gelecek döneme ait bütçenin hazırlanarak genel kurula sunulması,

3. Genel kurulca verilecek diğer görevlerin yapılması

Yönetim kurulunun toplantıları

MADDE 17. – Toplantı zamanı ve nisabı sendika veya konfederasyonun tüzüğünde belirtilir. Ancak, toplantı nisabı üye tam sayısının salt çoğunluğunun altında tespit edilemez.

Karar nisabı mevcut üyelerin salt çoğunluğudur. Oyların eşitliği halinde başkanın katıldığı taraf bu çoğunluğu sağlamış sayılır.

Sendika ve konfederasyon yönetim kurullarının üye sayısı, ayrılmalar sebebiyle yedeklerin de getirilmesinden sonra, üye tam sayısının yarısından aşağı düşerse genel kurul, mevcut yönetim kurulu üyeleri veya denetleme kurulu tarafından bir ay içinde toplantıya çağrılır. Çağrının yapılmaması halinde üyelere birinin başvurması üzerine görevli mahallî mahkeme, üyeler arasında seçeceği üç kişiyi bir ay içinde genel kurulu toplamakla görevlendirir.

Şube yönetim kurulundaki ayrılmalar halinde yeni yönetim kurulunun seçilebilmesi için gerekli işlemler sendika yönetim kurulunca yapılır.

Yönetim kurulu kararları, defterine yazılarak hazır üyelerce imzalanır.

Disiplin kurulu

MADDE 18. – Disiplin kurulu en az üç en çok beş üyeden oluşur.

Disiplin kurulu, sendika veya konfederasyonun tüzüğüne, amaç ve ilkelerine aykırı hareket ettiği ileri sürülen üyeler hakkında soruşturma yapar, üyelikten çıkarma dışındaki tüzüğünde gösterilen disiplin cezalarını verir ve sonucunu genel kurula ve diğer ilgililere bildirir.

Disiplin kurulu toplantıları hakkında yönetim kuruluna ilişkin 17 nci madde hükmü uygulanır.

Denetleme kurulları ve denetçiler

MADDE 19. – Denetleme kurulu genel kurulca seçilecek üç denetçiden oluşur. Ancak, şubelerde denetleme kurulu yerine bir denetçi ile yetinilebilir.

Denetleme kurulunun görev ve yetkileri şunlardır :

1. Yönetim kurulu faaliyetlerinin genel kurul kararlarına uygun olarak yapılıp yapılmadığının denetlenmesi,

2. Sendika veya konfederasyonun tüzüğüne uygun olarak idarî ve malî denetlemede bulunulması,

3. Yönetim kurulundan genel kurulun olağanüstü toplantıya çağrılmasının istenmesi,

4. Sendika veya konfederasyonun tüzüğünde gösterilen diğer denetleme görevlerinin yapılması,

5. Denetleme raporunun hazırlanarak genel kurula sunulması.

Denetleme kurulu veya denetçinin çalışma esasları yönetim kurulu toplantılarına ilişkin 17 nci madde hükmü gözönünde bulundurularak sendika veya konfederasyonun tüzüğünde tespit edilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM
Üyelik ve Güvenceler
BİRİNCİ BÖLÜM
Üyelik

Sendika üyeliğinin kazanılması

MADDE 20. — Kamu görevlileri, çalışmakta oldukları hizmet kollarında kurulu bir sendikaya üye olabilirler. Sendikaya üye olmak serbesttir. Hiçkimse sendikaya üye olmaya veya olmamaya zorlanamaz. Kamu görevlileri aynı zamanda ve aynı hizmet kolunda birden çok sendikaya üye olamazlar. Birden çok sendikaya üye olunması halinde, sonraki üyelikler geçersizdir.

Sendikaya üyelik, kamu görevlisinin beş nüsha olarak doldurup imzaladığı ve notere tasdik ettirdiği üye kayıt fişini sendikaya vermesi ve sendika tüzüğünde belirlenen yetkili organın kabulü ile kazanılır. Üyelik başvurusu sendika tarafından en çok otuz gün içinde reddedilmediği takdirde üyelik talebi kabul edilmiş sayılır. Haklı bir sebep gösterilmeden üyeliği kabul edilmeyen kamu görevlisinin, bu kararın kendisine tebliğinden itibaren otuz gün içinde görevli mahallî mahkemede dava açma hakkı vardır. Mahkemenin kararı kesindir.

Üyeliği kesinleşen kamu görevlisinin üye kayıt fişinin birer nüshasının, sendikaca onbeş gün içinde Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve kamu görevlisinin çalıştığı kamu işverenine gönderilmesi zorunludur. Üye kayıt fişinin bir nüshası da kamu görevlisinin kendisine verilir.

Sendika üyesi olamayacaklar

MADDE 21. — Bu Kanuna göre kurulan sendikalara;

1. Silahlı Kuvvetler mensupları,
2. Millî İstihbarat Teşkilatı mensupları,
3. Yüksek Yargı Organlarının Başkan ve üyeleri, hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar,
4. Emniyet teşkilatı mensupları,
5. Dışişleri Bakanlığı meslek memurları ile dış misyonlarda çalışan memurlar,
6. Valiler ve yardımcıları ile kaymakamlar,
7. Üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü rektörleri, dekanlar, üniversitelere bağlı enstitü ve yüksek okul müdürleri ile Yüksek Öğretim Kurulu Başkan ve üyeleri,

8. Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların; Müsteşar, Başkan, Genel Müdür ve bunların yardımcıları ile yönetim kurulu üyesi, daire başkanı, merkez teşkilatındaki kurul başkanları, merkez ve taşra teşkilatında şube müdürü, müdür ve daha üst düzey görevlerde bulunanlarla merkezi denetim elemanları,

Üye olamazlar ve sendika kurumazlar.

Üyeliğin sona ermesi

MADDE 22. — Kamu görevlisi, sendikada üye kalmaya veya üyelikten ayrılmaya zorlanamaz. Her üye önceden bildirimde bulunmak suretiyle üyelikten çekilebilir. Çekilme bildirimi noter huzurunda münferiden kimliğin tespiti ve istifa edecek kişinin imzasının tasdiki ile olur. Çekilme bildiriminin birer örneği engeç üç işgünü içinde ilgili kamu işverenine ve sendikaya, Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığına ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilir. Çekilme, baş-

vurma tarihinden bir ay sonra geçerlidir. Çekilenin bu bir aylık süre içinde başka bir sendikaya üye olması halinde, yeni sendika üyeliği bu sürenin bitimi tarihinde kazanılmış sayılır.

Üyenin sendika veya konfederasyondan çıkarılma kararı, genel kurulca verilir. Çıkarma kararı çıkarılanlara ve ikinci fıkrada gösterilen yerlere yazı ile tebliğ edilir. Çıkarma kararına karşı üye, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde görevli mahallî mahkemeye itiraz edebilir, mahkeme iki ay içinde kesin olarak karar verir. Üyelik, çıkarılma kararı kesinleşinceye kadar devam eder.

Kamu görevlisi niteliğini kaybeden veya hizmet kolunu değiştiren kamu görevlileri sendika üyeliği ile varsa sendika, sendika şubesi veya konfederasyon organlarındaki üyelikleri ve görevleri sona erer.

Yönetmelik

MADDE 23. – Sendika üyelik başvuru belgesi, üye kayıt defteri ile üyelikten çekilme bildirimini ve diğer kayıtların biçimi ve içereceği bilgiler, Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelik ile belirlenir.

Konfederasyona üye olma ve çekilme

MADDE 24. – Bir konfederasyona üye olmak sendikanın genel kurulu kararına bağlıdır. Bu karar, sendikanın genel kurul üye veya delege tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır. Sendika tüzüğünde daha yüksek bir nisap tespit edilebilir.

Sendikalar aynı zamanda birden fazla konfederasyona üye olamazlar. Birden fazla konfederasyona üye olunması halinde tüm üyelikler geçersizdir.

Konfederasyonların kurulmasında ve konfederasyonlardan çekilmede de birinci fıkra hükmü uygulanır.

Konfederasyonlara üye olma ve üyelikten çekilme kararları Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve ilgili valiliklere bildirilir.

Uluslararası kuruluşlara üyelik

MADDE 25. – Sendika ve konfederasyonlar Türkiye Devletinin şekline, insan haklarına saygılı, millî, demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti niteliklerine; Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğüne; Türk Ulusuna ait egemenliğin kullanılmasının hiçbir suretle belli bir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılmayacağı ilkelerine; vicdan ve din özgürlüğüne; aykırı faaliyet göstermeyen uluslararası kamu görevlileri kuruluşlarına serbestçe üye olabilirler ve üyelikten çekilebilirler.

İlgili kuruluş, üye olduğu uluslararası kuruluşun tüzüğünü üye olduğu tarihi izleyen onbeş gün içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ve Devlet Personel Başkanlığına gönderir. Üyelikten ayrılma halinde de, durumu, ayrılma tarihini izleyen onbeş gün içinde aynı bakanlığa ve başkanlığa bildirir.

Üye olunan uluslararası kuruluşun tüzüğü birinci fıkradaki esaslara aykırı bulunduğu veya uluslararası kuruluş bu ilkelere aykırı faaliyet gösterdiği veya nitelik kazandığı takdirde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı üyeliğin iptali için sendika veya konfederasyon merkezinin bulunduğu görevli mahkemede dava açar.

Sendika ve konfederasyonların katılması veya birleşmesi

MADDE 26. — Sendikaların bir başka sendikaya veya konfederasyonların bir başka konfederasyona katılması halinde, katılan sendika veya konfederasyonun bütün hak, borç, yetki ve menfaatleri, katıldığı sendika veya konfederasyona kendiliğinden geçer.

Birleşen sendika veya konfederasyonların bütün hak, borç, yetki ve menfaatleri, birleşme sonucu meydana getirdikleri yeni tüzel kişiliğe kendiliğinden geçer.

Bu madde hükümleri gereğince katılan veya birleşen sendika ve konfederasyonların üyeleri, ayrıca bir işleme tabi tutulmaksızın katılınan veya yeni meydana getirilen sendika veya konfederasyonun üyesi olurlar.

Katılma veya birleşme ile ilgili usul ve işlemler konusunda da 24 üncü madde hükmü uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Güvenceler

Sendika üyeliğinin güvencesi

MADDE 27. — Kamu görevlilerinin işe alınmaları, belli bir sendikaya girmeleri veya girmemeleri şartına bağlı tutulamaz.

Kamu işvereni, bir sendikaya üye olanlarla olmayanlar veya ayrı sendikalara üye olanlar arasında; işe alınma, görevlendirme, özlük hakları, meslekî ilerleme ve yükselme, disiplin ve göreve son verme hükümlerinin uygulanması yönünden herhangi bir ayırım yapamaz.

Sendika ve konfederasyon yöneticilerinin güvencesi

MADDE 28. — Sendika ve konfederasyon yönetim kuruluna seçilenler, seçildikleri tarihten itibaren bu görevde buldukları sürece kurumlarından aylıksız izinli sayılırlar. Sendikadaki görevleri süresince, emekli keseneklerinin ve karşılıklarının kendileri tarafından her ay T.C. Emekli Sandığına ödemeye devam etmeleri halinde, bu süre emeklilik yönünden eski derecelerinde değerlendirilir.

Çalıştığı işyerinden ayrılan kamu görevlileri, sendikadaki görevlerinin seçime girmemek, yeniden seçilmemek veya kendi istekleri ile çekilmek suretiyle son bulması durumunda, görevlerinin son bulması tarihinden itibaren iki ay içinde ayrıldıkları, kurum veya kuruluşa yazılı olarak müracaat ederek, ayrıldıkları işyerinde yeniden işe alınmalarını istemeleri halinde, kamu işvereni, talep tarihinden itibaren en geç bir ay içinde bu kimseleri eski görevlerine veya eski görevlerine eşdeğer diğer bir göreve almak zorundadır.

Şube yönetim kurullarına seçilenler kamu işyerindeki görevlerini sürdürürler.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Yetki, Faaliyet ve Yasaklar

Sendika ve konfederasyonların yetki ve faaliyetleri

MADDE 29. — Konfederasyonlar üyeleri adına idareyle amaçları doğrultusunda toplu görüşme yapabilirler.

Sendika ve konfederasyonlar, tüzel kişi olarak genel hükümlere göre sahip oldukları yetkilerden başka kuruluş amaçları doğrultusunda aşağıdaki faaliyetlerde bulunabilirler.

1. Genel olarak kamu personelinin ödevleri, hakları, çalışma şartları, yükümlülükleri, kamu hizmetlerinin yürütülmesi ile iş güvenliği ve sağlık şartlarını geliştirme konularında görüş bildirmek,
2. İşyerinde, çalışma ve hizmet üretme konularında verimlilik araştırmaları yapmak, sonuçlarla ilgili raporlar düzenlemek, önerilerde bulunmak,
3. Üyelerin meslekî sorunları ile meslekteki gelişmelerini, yeterliliklerini artıracak meslekî nitelikli kurslar, eğitim programları, bilimsel ve benzerî faaliyetlerle sosyal amaçlı toplantılar düzenlemek, yayınlarda bulunmak,
4. Üyelerin ekonomik, sosyal menfaatlerini ve personel hukukunu ilgilendiren konularda çalışmalar yapmak, ilgili kurumlara ve yetkili makamlara öneriler getirmek,
5. Üyelerin ortak hak ve menfaatlerinin izlenmesinde veya hukukî yardım gerekliliğinin ortaya çıkması durumunda; üyeleri ve mirasçılarını, her düzeyde ve derecedeki yönetim ve yargı organları önünde temsil etmek ve ettirmek, dava açmak, bu nedenle açılan davalarda taraf olmak,
6. Üyelerinin ve ailelerinin yararlanmaları için kâr amacı gütmemek şartıyla dinlenme yerleri, spor alanları ve benzerî yerler ile kitaplıklar, kreş ve yuvalar, huzur evleri kurmak ve yönetmek, yardımlaşma sandıkları ve tüketim kooperatifleri kurmak.

Sendikalar tüzüklerinde belirtmek ve kanunlara aykırı olmamak şartıyla başka faaliyetlerde de bulunabilirler.

Sendika ve konfederasyonlar faaliyetlerinden yararlandırmada, üyeleri arasında eşitliğe uymak zorundadır.

Yasaklar

MADDE 30. – Bu kanuna göre kurulan sendika ve konfederasyonlar T.C. Anayasasının 14 üncü maddesindeki yasaklara aykırı hareket edemeyecekleri gibi yönetim ve işleyişleri Anayasada belirlenen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokrasi esaslarına aykırı olamaz.

Sendika ve konfederasyonlar siyasî amaç güdemezler, siyasî faaliyette bulunamazlar, siyasî partilerle ilişki kuramaz ve işbirliği yapamazlar ve bunlarla hiçbir konuda hiçbir şekilde müşterek hareket edemezler, siyasî partilerden destek göremezler ve onlara destek olamazlar ve bunlardan bağış alamazlar, bunlara yardım ve bağışta bulunamazlar. Sendika ve konfederasyonlar derneklerle, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve vakıflarla siyasî amaçlarla ortak hareket edemezler, bir siyasî partinin adını, amblem veya işaretlerini kullanamazlar.

Ticarî faaliyette bulunamazlar.

İşyeri sendika temsilcileri

MADDE 31. – İşyeri sendika temsilcileri, işyerinde, üyelerin işverenle ilgili sorunlarını dinlemek, ilgili yerlere iletmek, sendika ile işveren arasında iletişim sağlamak amacıyla, sendikaların tüzüklerinde belirtilen yetkili organlardan en çok bir genel kurul dönemi için tayin edilirler.

İşyerlerinde en çok üyeye sahip sendikanın bulundurabileceği temsilci sayısı; kamu görevlisi sayısı 50 veya daha az olan işyerlerinde bir; 51-100 arasında en çok iki; 101-500 arasında en çok üç; 501-1000 arasında en çok dört; 1001-2000 arasında en çok beş; 2000'den fazla ise en çok altı'dır. Birden fazla temsilci tayin edilen işyerlerinde bunlardan biri sendika tarafından baş temsilci olarak görevlendirilebilir.

İşyeri sendika temsilcileri bu görevlerini işyerindeki işlerini aksatmamak ve iş disiplinine aykırı olmamak şartı ile yerine getirirler.

BEŞİNCİ KISIM

Sendika Gelirleri, Giderleri ve Denetimi

Gelirler

MADDE 32. — Sendika ve konfederasyonların gelirleri;

- a) Üyelerinden alacakları üyelik aidatından,
  - b) Bu Kanuna göre yapabilecekleri faaliyetlerden elde edilecek gelirlerden,
  - c) Bağış ve yardımlardan,
  - d) Mal varlığından elde edilen gelirlerden,
- ibarettir.

Bu Kanunun ikinci maddesinde belirtilen kurum ve kuruluşlar ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sendika ve konfederasyonlara aynı veya nakdi yardım ve bağışta bulunamazlar. Sendika ve konfederasyonlar da bu gibi yardım ve bağışları kabul edemezler.

Sendika ve konfederasyonlar, kendilerinin veya Türkiye Cumhuriyetinin üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlardan başka dış kaynaklardan Bakanlar Kurulundan izin alınmadıkça yardım ve bağış kabul edemezler.

Mal iktisabı

MADDE 33. — Sendika ve konfederasyonlar, amaç ve görevlerinin gerektirdiği taşınır ve taşınmaz mal iktisap edebilirler.

Mal bildirimini

MADDE 34. — Konfederasyon, sendika ve sendika şubelerinin başkanları ve yöneticileri göreve seçildikten sonra iki ay içinde, kendileri, eşleri ve velayetleri altındaki çocukları için doldurulacak mal varlığı bildirimini notere vermek zorundadırlar. Bu bildirim verilmediğini gösteren noterlikten alınacak belgeler, konfederasyon, sendika veya sendika şubesi denetçilerine verilir. Bu belgeler, yönetim kurullarının karar defterlerinin özel bir sayfasına yazılır. Bu sayfalar denetçiler tarafından imza edilir.

Bu zorunluluğa uymayanların konfederasyon, sendika veya sendika şubesindeki yöneticilik sıfatları, bildirim süresinin bitiminden itibaren bir ay geçmekle sona erer.

Mal bildiriminde bulunan kişiler, görev sürelerinin sonunda tekrar seçilseler bile, yukarıdaki esaslara göre yeniden bildirimde bulunmak zorundadırlar.

Aynı görev süresi için mal bildirimleri bir defaya mahsus olarak verilir ve yöneticilerin görevlerinin sona ermesinden itibaren beş yıl süre ile noterde saklanır.

Mal bildiriminde yazılı olanlar açıklanmaz, ancak, yargı mercilerince denetleme veya inceleme yetkisine sahip diğer makam, organ ve mercilerce iade edilmek üzere alınabilir.

Gelirlerin bankaya yatırılması

MADDE 35. — Sendika ve konfederasyonlar gelirlerini, elde ettikleri tarihten itibaren otuz gün içinde, sermayesinin yarısından fazlası devlete ait olan bankalara yatırmak zorundadırlar.

Zorunlu giderler için sendika ve konfederasyonların kasalarında tutacakları nakit mevcudu sendika veya konfederasyonun tüzüğünde gösterilir.

Üyelik aidatı

MADDE 36. — Kamu işvereninın aynı hizmet kolunda çalışan kamu görevlisi toplamının yarısından fazlasının üyesi bulunduğu sendikanın yazılı talebi ve aidatı kesilecek kamu görevlilerinin listesini vermesi üzerine, kamu işverence, sendika tüzüğü uyarınca üyelerin sendikaya ödemeyi taahhüt ettikleri üyelik aidatı, üyelerin aylığından kesilerek bir ay içinde sendikanın banka hesabına yatırılır.

Yukarıdaki fıkra gereğince sendika tüzüğüne uygun olarak kesilmesi istenilen üyelik aidatını kesmeyen kamu işvereni, ilgili sendikaya karşı, kesmediği veya kesmesine rağmen bir ay içinde sendikanın banka hesabına yatırmadığı miktar tutarında, genel hükümlere göre sorumlu olması yanında, aidatı sendikaya verinceye kadar bankalarca mevduata uygulanan en yüksek faizi de ödemek zorundadır.

Kamu görevlisinin sendikaya ödeyeceği aylık üyelik aidatı tutarı, üyenin brüt aylığının 1/45'ini geçmemek üzere sendika tüzüklerinde belirlenir.

Sendika ve konfederasyonun giderleri

MADDE 37. — Sendika ve konfederasyonlar, gelirlerini, amaçları ve bu kanunda gösterilen faaliyetleri dışında kullanamaz ve bağışlayamazlar.

Sendika ve konfederasyonlar, gelirlerinin en az yüzde beşini üyelerinin meslekî eğitimi ile bilgi ve tecrübelerini artırmak için kullanmak zorundadırlar.

Vergi Usul Kanununa göre demirbaş sınıfına giren her türlü eşya veya malzeme demirbaş defterine kaydedilir ve bunlar hiçbir şekilde gider olarak işlem göremez. Demirbaşların satış ve terkininde uygulanacak usul ve esaslar, sendika ve konfederasyon tüzüklerinde belirtilir.

Sendika ve konfederasyonlar, üyeleri dahil hiç kimseye borç veremezler. Ancak, nakit gelirlerinin yüzde beşini aşmamak kaydıyla, sosyal amaçlı harcamaya, genel kurul kararıyla yönetim kurullarını yetkilendirebilirler.

Fesih, infisah ve kapatma hallerinde malların devri

MADDE 38. — Feshedilen veya infisah eden sendikaların mal varlığı, tüzükle veya feshe karar veren genel kurul kararı ile bu Kanuna göre kurulmuş nitelikteki bir kuruluşa bırakılmış olmadıkça, varsa üyesi bulunduğu konfederasyona devredilir.

- a) Devir, konfederasyonca kabul edilmediği takdirde,
- b) Feshedilen veya infisah eden sendika konfederasyon üyesi değilse,
- c) Feshedilen veya infisah eden konfederasyon ise ve birinci fıkrada zikredilen tüzük hükmü veya genel kurul kararı yoksa,
- d) Sendika ve konfederasyonlar mahkeme kararıyla kapatılmış ise, Tasfiye neticesinde kalacak mal ve paralar hazineye intikal ettirilir.

Para ve mallar, bu maddede belirtilen kuruluşlar dışında gerçek veya tüzel bir kişiye, kuruluşa, kuruma devredilemez, feshedilen, infisah eden veya kapatılan sendika veya konfederasyon üyeleri arasında paylaştırılmaz.

Devletin idarî ve malî denetimi

MADDE 39. — Devlet, sendika ve konfederasyonlar üzerinde idarî ve malî denetim yetkisine sahiptir.

Sendika ve konfederasyonlar, Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca mahallinde olmak üzere birlikte veya ayrı ayrı denetlenir.

Denetlemede; yönetim ve işleyişin, gelir ve giderlerin, gelir ve giderler ile ilgili olarak yetkili organlarca alınan kararların, kanun, tüzük ve genel kurul kararlarına uygun olup olmadığı ve harcamaların bu kararlara uygunluğu incelenir.

Denetim esasları, konfederasyonların yazılı görüşleri de alınarak Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanacak bir tüzükte gösterilir.

Denetleme sırasında, denetim elamanlarınca istenecek her türlü defter, belge ve kayıtların, yöneticiler tarafından gösterilmesi veya verilmesi zorunludur. Ayrıca, diğer gerçek ve tüzel kişiler de, bu Kanun kapsamındaki kuruluşlarla yaptıkları işlemlerle ilgili olarak, denetim elemanlarınca istenecek bilgi ve belgeler ile kayıtları göstermek veya vermek zorundadırlar.

Tutulcak defter, dosya ve kayıtlar

MADDE 40. – Sendika ve konfederasyonlar, aşağıda yazılı defter, dosya ve kayıtları tutmak ve fişleri düzenlemek zorundadırlar.

1. Üye kayıt fişleri ve defteri ile çıkış bildirimleri,
2. Genel Kurul, yönetim kurulu, denetleme kurulu ve disiplin kurulu kararlarının numara ve tarih sırası ile yazılmasına mahsus karar defterleri,
3. Gelen ve giden evrakın tarih ve numara sırasıyla kayıt edileceği gelen ve giden evrak kayıt defterleri ile zimmet defterleri,
4. Gelen evrakın aslı, giden evrakın suretlerinin saklanacağı gelen ve giden evrak dosyaları,
5. Aidat, yevmiye, envanter defterleri ile defter-i kebir,
6. Gelir makbuzları ve bunların zimmet kayıt defteri ile gider evrakı ve bunların saklanmasına mahsus dosyalar.

Defter ve kayıtlar için uygulanacak kurallar

MADDE 41. – 40 ıncı maddede sayılan defterlerin, her olağan genel kurulu izleyen onbeş gün içinde notere tasdik ettirilmesi zorunludur.

Yönetim, denetleme ve disiplin kurullarının karar defterlerine yazılacak kararların bu kurulların üyeleri, genel kurul karar defterine yazılacak kararların da genel kurul divan üyeleri tarafından imzalanması zorunludur.

Gelir makbuzları ile gider evrakının düzenlenmesi, kayıt edilme süresi, sendika ve konfederasyonların muhasebe hesap planları ve bu konuda uymak zorunda oldukları hususlar, 39 uncu madde uyarınca çıkarılacak tüzükte belirlenir.

Sendika ve konfederasyonlar, tutmakla yükümlü oldukları defter ve kayıtlar dışında yardımcı defter de tutabilirler.

Sendika ve konfederasyonlar, defter ve belgeleri, ilgili buldukları yılı takip eden takvim yılından başlayarak on yıl süre ile saklamak zorundadırlar.

Sendika ve konfederasyonların hesap dönemi takvim yılıdır.

Bilanço ve çalışma raporu gönderme zorunluluğu

MADDE 42. – Sendika ve konfederasyonlar, her hesap veya bütçe devresine ait bilanço ve hesaplarını ve çalışma raporlarını, ait olduğu dönemi izleyen üç ay içinde Başbakanlık Devlet Per-

sonel Başkanlığı, Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına, sendikalar ayrıca bağlı buldukları konfederasyona gönderirler.

Bu bilanço ve hesaplar ile faaliyet raporunda, sendika ve konfederasyonun o devre içindeki;

1. Gelirleri ve bunların kaynakları,
2. Giderleri ve bunların sarf yerleri,
3. Yönetim kurulu üyeleri ile başkanlarına ve geçici olarak görevlendirilenlere verilen ücretlerle, yolluk, gündelik ve ödenekler,
4. Sendika ve konfederasyonda çalışan personele ödenen meblağ,
5. Para ve menkul kıymetler mevcudu,
6. Demirbaş mevcudu,
7. Taşınmaz mevcudu,
8. Üyelerin sayısı,
9. 39 uncu madde uyarınca çıkarılacak tüzükte belirtilen diğer bilgiler, gösterilir.

ALTINCI KISIM

Müeyyideler

Seçimlerin iptali

MADDE 43. — Hâkim, 13 üncü madde hükümlerine aykırı olarak seçim yapılması veya seçim sonuçlarının etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama nedeni ile seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, iki günden az ve yedi günden fazla bir süre içinde olmamak üzere seçimlerin yenileneceği tarihi tespit ederek ilgili sendika, sendika şubesi veya konfederasyona bildirir. Belirlenen günde yalnız seçim yapılır ve seçim işlemleri 13 üncü madde ile kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.

Yönetim kuruluna işten el çektirme

MADDE 44. — 12 nci madde hükmüne aykırı hareket eden konfederasyon, sendika ve sendika şubesi yönetim kuruluna; kuruluşun üyelerinden birinin veya durumu tespit eden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının başvurusu üzerine görevli mahallî mahkeme kararı ile işten el çektirilir. Bu takdirde görevli mahkeme, genel kurulu kanun ve tüzük hükümleri gereğince en kısa zamanda toplamak ve yeni yönetim kurulu seçilinceye kadar carî işleri yürütmekle görevli olmak üzere Medeni Kanun hükümleri gereğince bir veya üç kayyım tayin eder.

Tüzük ve belgelerde kanuna aykırılık

MADDE 45. — Kuruluş sırasında kanuna aykırılık veya eksiklik sebebiyle 7 nci maddenin altıncı fıkrası uyarınca ilgili valilikçe başvurulması halinde, görevli mahallî mahkeme, gerekli görüldüğü takdirde kurucuları da dinleyerek üç iş günü içinde sendika veya konfederasyonun faaliyetlerinin durdurulmasına karar verebilir. Mahkeme, kanuna aykırılığın veya eksikliğin giderilmesi için otuz günü aşmayan bir mehil verir.

Tüzük ve belgelerin kanuna uygun hale getirilmesi üzerine, mahkeme durdurma kararını kaldırır.

Verilen mehil sonunda tüzük ve belgeler kanuna uygun hale getirilmemişse, mahkeme, sendika veya konfederasyonun kapatılmasına karar verir. Bu karar kesindir.

Tüzük değişikliğinde kanuna aykırılık

MADDE 46. – Tüzük değişikliğinde, işlemlerde eksiklik veya kanuna aykırı diğer hallerde de 7 nci ve 45 inci madde hükümleri uygulanır.

Diğer sebeplerle faaliyetin durdurulması

MADDE 47. – 32 nci maddenin üçüncü fıkrası hükmüne aykırı olarak yardım alınması halinde, sendika veya konfederasyonun merkezinin bulunduğu mahaldeki görevli mahkeme, üyelerden birinin veya valinin veya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının başvurusu üzerine, sendika veya konfederasyonun faaliyetini üç aydan altı aya kadar durdurur ve alınan yardım hazineye intikal ettirilir.

Faaliyetin durdurulmasında kayıym tayini

MADDE 48. – Faaliyeti durdurulan sendika veya konfederasyonun mallarının idaresi ve menfaatlerinin korunması ve durdurma süresi sonunda yeniden faaliyete geçebilmesi için genel kurul yapılması, Medeni Kanun hükümleri gereğince tayin olunacak bir veya üç kayıym tarafından sağlanır.

Kapatma

MADDE 49. – Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, devletin bir kişi veya zümre tarafından yönetilmesini veya sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde egemenliğini sağlamak veya dil, ırk, din ve mezhep ayrımı yaratmak amaçları güden veya bu yolda faaliyette bulunan sendika ve konfederasyonlar, Cumhuriyet Savcısının talebi üzerine, görevli mahkeme kararı ile kapatılır.

Yukarıdaki fıkra uyarınca açılan davalar sebebiyle, görevli mahkemeler, yargılamanın her safhasında, talep üzerine veya re'sen sendika veya konfederasyonların faaliyetlerinin durdurulmasına ve yöneticilerinin görevlerine son verilmesine karar verebilir.

Ceza hükümleri

MADDE 50. – 1. 10 uncu maddenin üçüncü fıkrası, 20 nci maddenin üçüncü fıkrası, 24 üncü maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenlere, en alt dereceden aylık alan devlet memuru aylığı brüt tutarının beşte birinden az olmamak üzere, ağır para cezası hükmedilir.

2. 2 nci madde kapsamında olmayanlar ile 21 inci maddeye göre üye olamayacakları üye kayıym edenlere, 28 inci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket eden kamu işverenlerine, en alt dereceden aylık alan devlet memuru aylığı brüt tutarından az olmamak üzere, ağır para cezası hükmedilir.

3. 27 nci maddeye aykırı hareket eden kamu işverenleri ile 37 nci maddenin birinci ve dördüncü fıkraları hükümlerine, 42 nci maddenin birinci fıkrası hükümlerine aykırı hareket eden sendika veya konfederasyonun sorumlu görevlilerine, en alt dereceden aylık alan devlet memuru aylığı brüt tutarının yarısından az olmamak üzere, ağır para cezası hükmedilir.

4. 30 uncu maddenin 3 üncü fıkrası ile 40 ıncı ve 41 inci madde hükümlerine aykırı hareket eden sendika veya konfederasyonun, tüzüğüne göre sorumlu kişiler hakkında, en alt dereceden aylık alan devlet memuru aylığı brüt tutarından az olmamak üzere, ağır para cezası hükmedilir.

5. 39 uncu maddenin beşinci fıkrasına aykırı davranışta bulunanlara, bir aydan altı aya kadar hapis cezası hükmedilir.

6. 30 uncu maddenin 2 nci fıkrasına aykırı hareket eden sendika veya konfederasyonların sorumlu yetkililerine, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası hükmedilir.

7. 32 nci maddenin ikinci fıkrasına aykırı hareket eden kurum ve kuruluşların yetkili sorumlularına, fiilleri daha ağır cezayı gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Ayrıca, yapılan malî yardım ve bağış kendilerine ödetilir. Bu yardım veya bağışı kabul eden sendika veya konfederasyonların yetkili sorumlularına da altı aydan bir yıla kadar hapis cezası hükmolunur.

32 nci maddenin üçüncü fıkrasına aykırı hareket eden sendika ve konfederasyon sorumlu yetkilileri hakkında, altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına ve malî yardım veya bağışın bir mislinden aşığı olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur.

8. Bu Kanun hükümlerine göre yapılan seçimlerin düzen içerisinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla hâkimin ve sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymayanlara, eylem daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, üç aydan altı aya kadar hafif hapis cezası verilir.

13 üncü maddeye göre yapılacak seçimlerle ilgili oylamalara ve bu oylamaların sayım ve dökümüne hile karıştıranlar, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

YEDİNCİ KISIM

Toplu Görüşme, Yetki, Mutabakat Metni

Toplu görüşmenin kapsamı

MADDE 51. – Toplu görüşme, bu Kanun kapsamına giren tüm kamu görevlileri için uygulanmak üzere, bir yıllık süre ve ilgili malî yılı kapsayan konuları içerecek biçimde yapılır.

Taraflar

MADDE 52. – Toplu görüşme tarafları, kamu işverenleri adına Kamu İşveren Kurulu, kamu görevlileri adına yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonudur.

Kamu İşveren Kurulu : Başbakan tarafından görevlendirilen bir Devlet Bakanının başkanlığında;

- a) Başbakanlık Müsteşarı,
- b) Maliye Bakanlığı Müsteşarı,
- c) Hazine Müsteşarı,
- d) Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanı,
- e) Devlet Personel Başkanı,
- f) Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı,
- g) Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlü,

h) Kamu kesimi toplu iş sözleşmelerinden sorumlu Devlet Bakanı tarafından belirlenen iki üyeden,

oluşur.

Yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu görüşmelere, kamu işveren kurulu üyelerinin sayısı kadar temsilci ile katılır.

Kamu işveren kurulu ve kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu görüşmelere, uzman niteliğinde ikişer temsilci daha gönderebilirler.

Yetki

MADDE 53. – Toplu görüşmeye katılmaya, kendisine mensup sendikalara üye kamu görevlisi sayısı toplamı en fazla olan konfederasyon yetkilidir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, kamu görevlileri sendikalarınca yapılan üyelik bildirimlerini dikkate alarak, her yıl, sendikaların üye sayılarını tespit eder. Buna göre yetkili konfederasyonu belirler ve sonuçlar 1 Ağustos tarihli Resmî Gazetede yayımlanır. Bu sonuçlara beş gün içinde itiraz edilmediği takdirde konfederasyonun yetkisi kesinleşir.

Yetki itirazı

MADDE 54. – Çalışma ve Sosyal Güvenlik Başkanlığınca yayımı tarihinden itibaren beş gün içinde konfederasyonun çoğunluğunun olmadığı gerekçesiyle diğer konfederasyonlarca Ankara İş Mahkemesine itiraz edilebilir.

Mahkemece bu itiraz onbeş gün içinde duruşma yapmaksızın kesin olarak karara bağlanır.

Tarafların toplanması

MADDE 55. – Yetkisi kesinleşen kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu ile kamu işveren kurulu çağrı yapılmasına gerek kalmaksızın her yıl Eylül ayının ilk çalışma gününde, Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığınca belirlenen ve taraflara bir hafta önceden bildirilen yerde toplanır.

Toplu görüşmelerin sekretarya hizmetleri, Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığınca yürütülür.

Toplu görüşmenin gündemi

MADDE 56. – Toplu görüşmelere, Kamu İşveren Kurulunun toplu görüşme konularına ilişkin bilgi ve belgeleri sunması ile başlanır.

Yetkili konfederasyon temsilcileri de kendi önerilerini yazılı olarak sunar.

Toplu görüşme gündemi, bu hazırlık çalışmaları ve öneriler dikkate alınarak oluşturulur.

Görüşmelerin hangi esaslar içinde yapılacağı taraflar arasında belirlenir.

Toplu görüşmenin sonucu

MADDE 57. – Toplu görüşme en geç otuz gün içinde sonuçlandırılır. Bu süre içinde anlaşmaya varılırsa, mutabakat metni düzenlenerek taraflarca imzalanır.

Mutabakat metni, gerekli yasal ve idarî düzenlemelerin yapılması için Bakanlar Kuruluna sunulur.

Toplu görüşme sonunda anlaşmaya varılamamışsa, anlaşma ve anlaşmazlık noktaları da taraflarca imzalanacak bir tutanakla tespit edilir.

Uyuşmazlığın tespiti

MADDE 58. — Toplu görüşmenin tamamlanması için öngörülen süre içinde taraflar anlaşamazlarsa, taraflardan biri Uzlaştırma Kurulunun görevlendirmesini isteyebilir.

Uzlaştırma Kurulu ve uyuşmazlığın çözümü

MADDE 59. — Tarafları uzlaştırmak amacıyla Başbakan, üç işgünü içinde Uzlaştırma Kurulunu göreve çağırır.

Uzlaştırma Kurulu Yüksek Hakem Kurulunun Başkanının başkanlığında, üniversiteler arası kurul tarafından, fakültelerin çalışma ekonomisi, iş hukuku, idare hukuku ve kamu maliyesi bilim dallarından seçilecek birer üyeden oluşur. Uzlaştırma Kurulu uyuşmazlık konularını inceler, gerektiğinde taraf temsilcilerini dinler, beş gün içinde kararını verir.

Uzlaştırma Kurulunun kararına tarafların katılması durumunda, Uzlaştırma Kurulu kararı mutabakat metni olarak Bakanlar Kuruluna sunulur. Kurul kararına katılmadığı durumda, anlaşma ve anlaşmazlık konularının tümü taraflarca imzalanacak bir tutanakta belirtilerek Bakanlar Kuruluna sunulur.

Uzlaştırma Kurulu üyelerine verilecek ödenek

MADDE 60. — Uzlaştırma Kurulu üyelerine uzlaştırma görevleri süresince en yüksek devlet memurlarına ödenen aylığın yarısı tutarında görev ödeneği ödenir. Bu ödenek Başbakanlık Bütçesinden karşılanır.

SEKİZİNCİ KISIM.

Çeşitli, Geçici ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Diğer kanunların uygulanması

MADDE 61. — Kamu görevlileri sendikaları hakkında, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, Medeni Kanun ve Dernekler Kanunu ile diğer kanunların bu kanuna aykırı olmayan ilgili hükümleri uygulanır.

Bu Kanunun uygulanmasından doğan bütün uyuşmazlıklar İş Davalarına bakmakla görevli mahkemelerde çözümlenir.

Tüzük ve yönetmelik

GEÇİCİ MADDE 1. — 39 uncu maddede öngörülen tüzük bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde; 5, 23 ve 53 üncü maddelerde öngörülen yönetmelikler ise üç ay içerisinde hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Yürürlük

MADDE 62. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 63. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No.: 1/418, 2/87

Karar No.: 51

18.5.2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca 20. Dönemde hazırlanarak Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan, ancak 20. Dönemin erken genel seçimler nedeniyle sona ermesi üzerine kadük olan ve bu defa Hükümetçe yenilenerek 22.6.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 29.6.1999 tarihinde tali komisyon olarak Adalet Komisyonu ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Tasarısı", Ankara Milletvekili Ali Işıklar ve 29 arkadaşının 2/423 esas numaralı Kanun Teklifi ile İstanbul Milletvekili Tansu Çiller ve üç arkadaşının 2/87 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 7.3.2000 tarihinde, Hükümeti temsilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar OKUYAN ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve ilgili sendika ve konfederasyon temsilcilerinin de katılımlarıyla yapmış olduğu 44 üncü birleşimde birbirleriyle ilgili görüşmeleri nedeniyle içtüzüğün 35 inci maddesi uyarınca birleştirilmek suretiyle incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, Anayasamızın 2 nci maddesinde, Türkiye Cumhuriyetinin demokratik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu ifade edilmiştir. Demokratik ve sosyal bir hukuk devleti olmanın en önemli göstergelerinden birisini de temel insan haklarından biri sayılan örgütlenme özgürlüğü oluşturmaktadır. Ülkemizde de örgütlenme özgürlüğü çerçevesinde, Anayasamızın 53 üncü maddesinde 23.7.1995 tarihli ve 4121 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, işçiler dışındaki kamu görevlilerine de örgütlenme ve toplu görüşme hakkı tanınmış, bu hakkın nasıl kullanılacağına ilişkin usul ve esasların kanunla belirlenmesi hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, geçtiğimiz on yıl içinde ülkemiz tarafından kabul edilen ve sendikal hakların uluslararası kaynaklarını oluşturan; İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Avrupa Sözleşmesinin 11 inci maddesi, Avrupa Sosyal Şartı, Uluslararası Çalışma Örgütü Anayasası, Sendika Özgürlüğüne ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin 87 sayılı Sözleşme, Kamu Hizmetinde Örgütlenme Hakkının Korunması ve İstihdam Koşullarının Belirlenmesi Yöntemlerine İlişkin 151 Sayılı Sözleşme, Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkının Korunmasına İlişkin 98 sayılı Sözleşme gibi uluslararası metinlere dayanarak kamu görevlileri sendikal çatı altında örgütlenmeye başlamışlardır.

Esasen yukarıda sayılan uluslararası metinleri onaylamakla, ülkemiz tüm çalışanlara sendika kurma ve sendikaya üye olma hakkını tanımayı üstlenmiş bulunmaktadır. Son yıllardaki fiili gelişmelere paralel olarak Başbakanlık tarafından çıkarılan çeşitli genelgelerle, kamu görevlilerinin sendikal haklar çerçevesinde örgütlenmelerine izin verilmiştir. Bu nedenle, Anayasada belirtilen sınırlar dahilinde kamu görevlilerinin ortak hak ve menfaatlerini korumak amacıyla kuracakları sendika ve konfederasyonların kuruluşları, organlarında görev alacakların hak ve yükümlülükleri, toplu görüşmelere ilişkin usul ve esasları düzenlemek suretiyle uluslararası sözleşmelerle kabul ettiğimiz örgütlenme özgürlüğüne ulusal düzeyde yasal bir statü kazandırılması zarureti hasıl olmuştur.

Tasarı ile;

- Kanundan yararlanacak olan kamu görevlilerinin kapsamının, 2821 sayılı Sendikalar Kanunu kapsamı dışında kalan kamu görevlilerinin mümkün olduğunca geniş bir kesimini içine alacak, ancak; nitelikleri gereği farklı statüye sahip Türk Silahlı Kuvvetleri, emniyet hizmetleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri, hâkimlik ve savcılık gibi belirli bazı meslek dallarında çalışanları kapsam dışında tutacak şekilde düzenlenmesi,

- Kamu çalışanları sendikalarının güçlü bir şekilde örgütlenebilmelerini teminen, hizmet kolu esasına göre sendika kurulabilmesi,

- Sendikaların güvence içinde çalışabilmeleri için, sendika üye ve yöneticilerinin de güvenlerini kapsayacak düzenlemelerin getirilmesi,

- Sendika ve konfederasyonların kendi faaliyet alanlarını ilgilendiren konularda uluslararası meslek kuruluşları ile olan ilişkilerinin geliştirilmesi için yapılacak işlemlerin düzenlenmesi,

- Yönetime katılmayı sağlamak amacıyla kamu işvereni ile sendika ve konfederasyon temsilcilerinin eşit sayıda üye ile temsil edildiği Yüksek Yönetmelik Kurul ile Kurum Yönetmelik Kurullarının oluşturulması,

- Toplu görüşme hakkının kullanılması, toplu görüşme sırasında Devleti temsil edecek "Kamu İşveren Kurulu" nun oluşturulması,

- Toplu görüşme sonucunda uzlaşma sağlandığı takdirde imzalanacak mutabakat metni, uzlaşma sağlanmadığı takdirde ise başvurulacak olan ve üniversite öğretim üyelerinin de katılımı ile oluşacak bir kurulun teşekkül ettirilmesi,

Gibi önemli hususların düzenlenmesi suretiyle, ülkemiz tarafından kabul edilmiş bulunan uluslararası metinlerde yer alan ilkelerin mevzuatımıza uyarlanması yönünde olumlu bir adım atılmış olmaktadır.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Kamu görevlilerine sendikal hakların bir bütün olarak tanınmasının çağdaş bir yaklaşım olacağı, ancak bunun için öncelikle memur tanımının yeniden yapılması ve personel rejiminin buna göre düzenlenmesi gerektiği,

- Anayasamızın 53 üncü maddesi ile kamu görevlilerinin sendika kurabilmelerine izin verildiği, ancak; anılan maddede toplu sözleşmeden değil toplu görüşmeden bahsedildiği, diğer taraftan Anayasamızın 128 inci maddesinin; memurların aylık, ödenek ve diğer özlük haklarının kanunla düzenlenmesini öngördüğü, bu çerçevede Tasarının tamamen Anayasaya uygun olarak hazırlanmış olduğu,

- Toplu sözleşme ve grev hakkının tanınabilmesi için Anayasada değişiklik yapılması gerektiği, esasen ülkemizde kamu görevlilerinin emekli oluncaya kadar iş güvencelerinin devam ettiği, bu bakımdan toplu sözleşme ve grev hakkı verilecekse, Devlete de lokavt hakkının verilmesi gerektiği,

- Kamu sektöründeki ücret dengesizliğinin sendikalaşmayla giderilebileceği, böylece verimliliğin artırılarak savurganlığın önlenilebileceği,

- Avrupa ülkelerinin pek çoğunda kamu görevlilerinin sendikal haklarının tanınmış olduğu, ancak; birçok ülkede grev hakkının tanınmadığı, grev hakkını tanımış olan ülkelere bile konulan

yasaklarla kapsamının geniş ölçüde sınırlandırıldığı ve grev yasağının yaygın şekilde uygulandığı, esasen bu ülkelerde sendikal hakların homojen bir özellik taşımadığı,

- Kamu görevlilerine, ücret belirlemede sendikalar aracılığıyla söz hakkı tanınmasının ülkemiz açısından sevindirici bir gelişme olduğu,

Şeklindeki olumlu görüşlerin yanında;

- Kamu görevlilerine sendika kurma ve sendikaya üye olma hakkı verilmesinin sevindirici bir gelişme olduğu, ancak; grev ve toplu sözleşme hakkı olmadan sendikal mücadelenin bir anlamı olmayacağı, bu bakımdan Tasarının eksik ve fiili durumun gerisinde olduğu,

- Anayasanın 53 üncü maddesinin memurlar için toplu sözleşme ve grev hakkını güvence altına almamış olmakla beraber, herhangi bir yasaklama da getirmemiş olduğu, kamu görevlilerine sendikal hakların grev ve toplu sözleşme hakkını da içerecek şekilde bir bütün olarak verilmesi gerektiği,

- Tasarının kapsamının sendikalaşma hakkından yararlanacak olanlar açısından yeterince geniş olmadığı, ülkemizin onaylamış olduğu 587 ve 98 sayılı ILO Sözleşmelerinin, sadece Silahlı Kuvvetler ve Emniyet Güçlerinin sendikalaşması konusunu iç hukuka bıraktığı, diğer kamu görevlilerini sendikal haklar kapsamına aldığı,

- Tasarının mevcut şekliyle kamu görevlilerinin beklentilerini karşılamadığı, daha geniş bir konsensusla yeniden ele alınması gerektiği,

- Kamu görevlilerinin sendikalaşması konusunda yeterli toplumsal talebin oluştuğu ve bu talebin kurulmuş olan sendikalar yolu ile iradesini ortaya koyduğu, öte yandan sendikaların kurulmasının sosyal politikaların gelişmesi için vazgeçilmez olduğu, ancak toplu sözleşme hakkının da tanınması gerektiği,

- Ülkemizde sendikaların sadece ücret artışı için mücadele ettikleri, aslında sendikacılığın diğer sosyal haklar ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve verimliliğin artırılması gibi konuları da kapsamına aldığı,

Gibi görüş ve eleştiriler de dile getirilmiştir. Memur sendikaları temsilcileri tarafından yapılan açıklamalarda ise;

- Sendikacılığın, sadece ücretlerin iyileştirilmesini hedef alan bir faaliyet değil aynı zamanda çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve kamu sektöründe verimliliğin artırılmasını sağlamaya yönelik bir hareket olarak değerlendirilmesi gerektiği,

- Toplu sözleşme ve grev hakkının toplumsal dengeleri sağlamaya yönelik bir hak olarak kabul edilmesi gerektiği,

- Sendikaların demokratik sistemlerin vazgeçilmez unsurları oldukları, grevsiz ve toplu sözleşmesiz bir sendikanın sosyal ve demokratik işlevlerini tam olarak yerine getiremeyeceği, bu bakımdan sendikal hakların grev ve toplu sözleşme hakkını da içeren bir bakış açısıyla ele alınması gerektiği,

- Memurlar için ayrı, işçiler için ayrı bir sendika tanımının yapılamayacağı, sendikal hakların evrensel ve tek bir anlamının olduğu, bunun da uluslararası sözleşmelerde ifadesini bulduğu,

- Bazı kamu görevlilerinin kapsam dışında tutulmasına ilişkin düzenlemelerin, mevcut bulunan bazı sendikaların kapatılmasına neden olacağı, Tasarının bu bakımdan fiili durumun gerisinde kaldığı ve kapsamının mümkün olduğunca geniş bir kesimin sendikal haklardan yararlandırılmasına imkan verecek şekilde genişletilmesi gerektiği,

- Toplu görüşme sonucunda yapılacak iyileştirmelerden sendika üyesi olmayanların da yararlandırılmasının, sendikaların örgütlenmelerini olumsuz yönde etkileyeceği,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri müteakip, Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;

- Örgütlenme hakkının en temel insan haklarından birisi olduğu, bu ilkedен hareketle hazırlanan Tasarının, Anayasal çerçeve içinde hazırlanabilecek en uygun düzenleme olarak nitelendirilebileceği,

- Tasarının, kamu görevlilerini en geniş şekilde kapsam içine aldığı, sendika yönetici ve üyelerinin güvencelere kavuşturulduğu, böylece, kamu görevlilerinin ücretlerinin, Devletle sendikalar arasında barışçı yollardan varılacak bir mutabakatla belirlenmesi yolunun açıldığı,

- Anayasanın 128 inci maddesine göre; memurların maaşlarının ve özlük haklarının kanunla belirleneceği, dolayısıyla bu çerçevede Anayasa değişikliğine gidilmeden toplu sözleşmeli bir sendikal düzenlemenin gerçekleştirilemeyeceği,

- Tasarının geniş bir toplumsal uzlaşmanın ürünü olarak, Anayasal sınırlar dahilinde hazırlandığı, Anayasanın 53 üncü maddesi ile sadece "Örgütlenme ve Toplu Görüşme" haklarının öngörüldüğü, anılan maddenin toplu sözleşme ve grev hakkını açıkça yasaklamamış olmasının, bu hakların tanınmış olması şeklinde yorumlanamayacağı,

- Grev ve toplu sözleşme hakkına ilişkin yasal düzenlemelerin ancak gerekli Anayasal değişikliklerden sonra yapılabileceği, aslında, Hükümetin de böyle bir iyiyet içerisinde olduğu,

İfade edilmiştir.

Geneli üzerindeki görüşmeleri müteakip, Tasarı ve teklifler ile gerekçeleri Komisyonumuzca da benimsenerek maddeleri üzerindeki görüşmelere geçilmiş, ancak Komisyonumuzda ortaya çıkan genel kanı neticesinde Tasarının daha ayrıntılı bir şekilde ele alınması amacıyla bir alt komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

Alt komisyon, 15.5.2000, 16.5.2000 ve 24.5.2000 tarihlerinde ilgili Bakanlık, kurum ve kuruluş ile memur sendikaları temsilcilerinin de katılımıyla yapmış olduğu toplantılarda, tali Komisyon olan Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu raporunda yer alan önerileri de dikkate alarak gerekli değişikliklerin yapılması hususunda Komisyonumuza temennide bulunma kararı almış ve çalışmalarını bir rapor ve metin halinde Komisyonumuza sunmuştur.

Tasarı ile aynı mahiyette olan Ankara Milletvekili Ali İŞIKLAR ve 29 arkadaşının 2/423 esas numaralı kanun teklifi, İçtüzüğü'nün 37 inci maddesi gereğince 28.6.2000 tarihinde doğrudan görüşülme üzere Genel Kurul gündemine alındığından Komisyonumuz gündeminden çıkarılmıştır.

Bu defa Komisyonumuz; 15.5.2001 tarihinde, bazı teklif sahipleri ile Hükümeti temsilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar OKUYAN, Maliye, Adalet, Millî Savunma ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları ile Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı ve memur sendikaları temsilcilerinin de katılımlarıyla yapmış olduğu 47 nci birleşimde, görüşmelere, Alt Komisyonca oluşturulan metin üzerinden devam edilmesine karar vermiştir.

Alt Komisyon metninin;

- "Amaç" başlıklı 1 inci maddesi; kamu kesiminin toplu görüşmelerinde kamu işverenleri temsilcisinin Kamu İşveren Kurulu olduğuna açıklık getirilmesi suretiyle,

- "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesi; (g) bendinin, değişik hizmet kollarında faaliyet gösteren sendikalara açıklık getiren bir ifadenin eklenmesi, (j) bendinden sonra gelmek üzere, toplu görüşmelerde uyuşmazlıkların çözüm merci olan Yüksek İdari Kurul'a başkanlık yapacak olan Yüksek Hakem Kurulu Başkanının tanımının (k) bendi olarak metne eklenmesi suretiyle,

- "Genel kurulların toplantı zamanı ve karar yeter sayısı" başlıklı 10 uncu maddesi; ikinci fıkrasının, sendikaların olağan genel kurullarının üç yılda bir toplanabilmesi doğrultusunda redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- "Yönetim, disiplin ve denetleme kurullarının oluşması, görevleri ve toplantıları" başlıklı 13 üncü maddesi; madde başlığında ve üçüncü fıkrasında yer alan "disiplin" ve "denetleme" ibarelerinin yerlerinin değiştirilmesi suretiyle,

- "Sendika üyesi olamayacaklar" başlıklı 15 inci maddesi; (a) bendinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği ile Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlilerinin sendika üyesi olamayacaklarına açıklık getirilmesi doğrultusunda yeniden düzenlenmesi, (d) bendinin, redaksiyona tabi tutulması ve (ı) bendinin, sendika üyesi olamayacak merkezi denetim elemanlarına açıklık getirilmesi suretiyle,

- "Üyeliğin sona ermesi" başlıklı 16 ncı maddesi ; altıncı fıkrasının, uygulanmada tereddütlere yol açmaması amacıyla metinden çıkarılması suretiyle,

- "Sendika yöneticilerini güvencesi" başlıklı 19 uncu maddesi; Sendika şubelerinin kuruluşunun kolaylaştırılması amacıyla ikinci fıkrasında yer alan "Sendika şubeleri en az 1000 üye ile kurulur. 1000 ile 3000 üyesi....." ibaresinin, "Sendika şubeleri en az 500 üye ile kurulur. 500 ile 3000 üyesi...." şeklinde değiştirilmesi ve üçüncü fıkrasının, sendika yöneticilerinin bu görevlerinden dolayı çalıştıkları kurumlardan iznipli oldukları sürede emekli keseneklerinin kendileri yerine, yöneticisi oldukları sendika tarafından Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına gönderilmesi doğrultusunda düzenlenmesi, 21 inci maddesinin dördüncü fıkrasındaki düzenlemenin, bu madde ile ilgisi olması nedeniyle ikinci fıkra olarak madde metnine eklenmesi, birbirleriyle ilgili olmaları nedeniyle maddenin, "Sendika üyelerinin güvencesi" başlıklı 18 inci madde ile birleştirilmesi ve madde başlığının "Sendika üyelerinin ve yöneticilerinin güvencesi" şeklinde, madde numarasının ise 18 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "Sendika ve konfederasyonların yetki ve faaliyetleri" başlıklı 20 ncı maddesi; (g) bendinde yer alan "kar amacı gütmemek koşuluyla,..." ibaresinin "hizmet amacıyla" şeklinde, (h) bendinde yer alan "%10'unu" ibaresinin "yüzde onu" şeklinde değiştirilmesi, aynı benkte yer alan "...doğrudan veya yetkili makam aracılığıyla..." ibaresinin metinden çıkarılması ve madde numarasının 19 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "Yasaklar" başlıklı 21 inci maddesi; dördüncü fıkrasının, bu fıkra ile ilgili düzenlemeler öngören 19 uncu maddesine ikinci fıkra olarak eklenmesi ve madde numarasının 20 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "Yüksek İdari Kurul" başlıklı 22 ncı maddesi; birinci ve ikinci fıkralarının, birinci maddede yapılan değişiklikler doğrultusunda redaksiyona tabi tutulması, (f) bendinden sonra gelmek üzere, Yüksek İdari Kurula katılacaklar arasına " Bağımsız başkanlıkların başkanlarının" katılabilmesini teminen yeni (g) bendi ilave edilmesi, mevcut (g) bendinin (h) bendi olarak teselsül ettirilmesi ve madde numarasının 21 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "İşyeri sendika temsilcileri" başlıklı 24 üncü maddesi; üçüncü fıkrasının; işyeri sendika temsilcilerinin, bu görevlerini yapabilmeleri amacıyla işyerlerinden izinli sayılacakları süreye açıklık getiren bir ifadenin eklenmesi ve madde numarasının 23 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "Üyelik Ödentisi" başlıklı 26 ncı maddesi; birinci fıkrasının; üyenin, üyelik ödentisinin ödeneceği sendikaya açıklık getirilmesi ve ödendi listesinin bir örneğinin de ilgili sendikaya gönderilmesine olanak sağlanması doğrultusunda yeniden düzenlenmesi, ikinci fıkrasının, aylık üyelik ödentisi tutarına açıklık kazandıracak şekilde değiştirilmesi, son fıkrasında yer alan " yüzde 10'undan" ibaresinin "yüzde beşinden" şeklinde ve madde numarasının ise 25 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "Giderler" başlıklı 27 nci maddesi; ikinci fıkrasının redaksiyona tabi tutulması, son fıkrasına sendika ve konfederasyonların muhasebe kayıtlarını bilanço esasına göre tutacaklarına açıklık getiren bir ifadenin eklenmesi ve madde numarasının 26 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "İdari ve mali denetim" başlıklı 28 inci maddesi; sendika ve konfederasyonların yıllık hesaplarının 3568 sayılı Kanun çerçevesinde bağımsız denetime tabi olduğuna açıklık getiren bir hükmün ikinci fıkra olarak eklenmesi ve madde numarasının 27 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "Toplu görüşmenin kapsamı" başlıklı 29 uncu maddesi; toplu görüşmenin kapsamına, etkinlik yanında verimliliği artırıcı diğer yardımların da dahil edilmesini sağlayacak bir ibarenin eklenmesi ve madde numarasının 28 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "Taraflar" başlıklı 30 uncu maddesi; birinci fıkrasının, kamu görevlileri adına taraf olacak yetkili kamu görevlileri sendikaları ve konfederasyonlarına açıklık getirmek amacıyla yeniden düzenlenmesi ve ikinci fıkrasının (f) bendinin, Devlet Planlama Müsteşarlığı olarak değiştirilerek (c) bendinden sonra gelmek üzere (d) bendi olarak eklenmesi, diğer bentlerin, buna göre teselsül ettirilmesi, fıkraya (g) bendinden sonra gelmek üzere, Yüksek İdari Kurulun oluşumuna paralellik sağlamak ve bu konudaki tecrübelerinden yararlanmak amacıyla (h) bendi olarak "Kamu İşveren Sendikası"nın ilave edilmesi ve madde numarasının 29 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "Yetki" başlıklı 31 inci maddesinin; sendikal hakların kullanımına ve 1 inci maddeye paralel olarak toplu görüşme yapmaya yetkili olacak sendika ile konfederasyonlara açıklık getirilmesi doğrultusunda yeniden düzenlenmesi ve madde numarasının 30 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "Yetki itirazı" başlıklı 32 nci maddesi birinci fıkrasının; yetki itirazında bulunacak sendikalar ile konfederasyona, 1 inci maddeye paralel olarak açıklık getirilmesi amacıyla redaksiyona tabi tutulması ve madde numarasının 31 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "Tarafların Toplanması" başlıklı 33 üncü maddesi; toplu görüşme toplantısına katılacak sendika ile konfederasyona 1 inci maddeye paralel olarak açıklık getirilmesi amacıyla redaksiyona tabi tutulması ve madde numarasının 32 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "Toplu görüşmenin gündemi" başlıklı 34 üncü maddesi; ikinci fıkrasının, tarafların, toplu görüşmeye esas olacak önerilerini sunmaları doğrultusunda yeniden düzenlenmesi ve madde numarasının 33 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "Uyuşmazlığın tespiti" başlıklı 36 ncı maddesi ile "Uyuşmazlığın çözümü ve Uzlaşma Kurulu" başlıklı 37 nci maddesinin birbirleriyle ilgili olmaları nedeniyle birleştirilmeleri, madde başlığının "Uyuşmazlığın tespiti, çözümü ve Uzlaştırma Kurulu" şeklinde yeniden düzenlenmesi 37 nci maddenin ikinci fıkrasında yer alan "...en büyük işçi ve işveren konfederasyonları temsilcilerinin görüşlerine başvurur," ibaresinin metinden çıkarılması, ve madde numarasının 35 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "Sendika ve konfederasyonların katılma ve birleşmesi" başlıklı 38 inci maddesi; birinci fıkrasının başına, uygulamada tereddütlere yol açmamak amacıyla "Genel Kurul kararıyla" ibaresinin eklenmesi ve madde numarasının 36 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "Ceza hükümleri" başlıklı 40 inci maddesi; (b) bendinin; uygulanacak para cezasının miktarının 200 milyon olarak belirlenmesi doğrultusunda yeniden düzenlenmesi ve madde numarasının 38 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "Yönetmelikler" başlıklı 43 üncü maddesi; (d) bendinin; 1 inci madde doğrultusunda yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu ile bu konfederasyona üye sendikalara açıklık getirilmesi doğrultusunda redaksiyona tabi tutulması ve madde numarasının 41 olarak değiştirilmesi suretiyle,

- "Kadro tahsisi" başlıklı geçici 2 nci maddesi; ekli cetvellerde değişiklikler yapılması suretiyle,

- Geçici 3 üncü maddesi; birinci fıkrasının, "19 uncu maddesinin birinci fıkrası ile" ibaresinin metinden çıkarılması ve "yüzde 10 barajı, 1998 yılında" ifadesinin "yüzde beş oranı, 2002 yılında" şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

- Geçici 5 inci maddesinde geçen, "yayımını" ibaresinin "yürürlüğe girmesini" "20 gün" ibaresinin ise "30 gün" olarak değiştirilmesi suretiyle,

- Geçici 6 nci maddesi; (d) bendinde geçen "baraj" ibaresinin "oran" olarak değiştirilmesi suretiyle,

- Geçici 7 nci maddesinden sonra gelmek üzere; Tasarının kanunlaşmasından sonra, mevcut sendikaların mal varlıklarının bu Kanuna göre kurulacak sendikalara konfederasyon veya kamu yararına çalışan kuruluşlara devredilebilmesini öngören düzenlemenin geçici 8 inci madde olarak metne eklenmesi suretiyle,

- 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 17 nci maddeleri ile Geçici 1, 4 ve 7 nci maddeleri aynen,

- 23, 25, 35, 39, 41, 42, 44 ve 45 inci maddeleri, 22, 24, 34, 37, 39, 40, 42 ve 43 üncü maddeler olarak aynen,

- Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 46 ve 47 nci maddeleri ise 44 ve 45 inci maddeler olarak aynen,

Kabul edilmiştir.

Metin, kanunların yapılmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Ek: Alt Komisyon Rapor ve Metni.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Metin Şahin</i>	<i>Hayrettin Özdemir</i>	<i>Nihat Gökbulut</i>
Antalya	Ankara	Kırıkkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Cafer Tufan Yazıcıoğlu</i>	<i>Dengir Mir Mehmet Fırat</i>	<i>Gaffar Yakan</i>
Bartın	Adıyaman	Afyon
	(Muhalefet şerhi ekte)	

Üye Sait Aba Afyon (İmzada bulunamadı)	Üye <i>M. Zeki Sezer</i> Ankara	Üye <i>Cengiz Aydoğan</i> Antalya
Üye <i>M. Güven Karahan</i> Balıkesir	Üye <i>Hüseyin Arabacı</i> Bilecik	Üye <i>Necati Yönder</i> Bingöl (Muhalefet şerhim ektedir)
Üye <i>Zeki Ergezen</i> Bitlis (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Hayati Korkmaz</i> Bursa	Üye <i>Oğuz Tezmen</i> Bursa (Muhalefet şerhim ektedir)
Üye <i>Hakkı Duran</i> ankırı	Üye <i>Hüseyin Karagöz</i> ankırı (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Aslan Polat</i> Erzurum (İtiraz kaydı ile)
Üye <i>Mehmet Sadri Yıldırım</i> Eskişehir (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Mehmet Döner</i> Hatay (Muhalefet şerhi ekte)	Üye <i>Ali Er</i> İel
Üye <i>Masum Türker</i> İstanbul	Üye <i>Nesrin Nas</i> İstanbul	Üye <i>Celal Adan</i> İstanbul (Muhalefet şerhi ektedir)
Üye <i>Hasan alış</i> Karaman	Üye <i>Arslan Aydar</i> Kars	Üye <i>Mehmet Serdaroğlu</i> Kastamonu
Üye <i>Necdet Tekin</i> Kırklareli	Üye <i>Kemal Köse</i> Kocaeli	Üye <i>Metin Ergun</i> Muđla
Üye <i>Ahmet Kabil</i> Rize	Üye <i>Ş. Ramis Savaş</i> Sakarya	Üye <i>Cevat Ayhan</i> Sakarya (Muhalefet şerhi ektedir)
Üye <i>Lütfi Ceylan</i> Tokat		Üye <i>Bekir Gündođan</i> Tunceli

KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI KANUN
TASARISINA MUHALEFET ŞERHİMİZDİR

1. Toplu sözleşmesiz ve grev hakkı olmayan bir sendikal anlayışın çalışma yaşamımızda yerinin olamayacağı kanısındayız.

Bu yasayla getirilmek istenen toplu sözleşmesiz ve grev hakkı olmayan bir sendikal yasa düzenlenmesine muhalifiz.

2. Ülkemizin Avrupa Birliğine tam üye olması gündemde olduğu bu dönemde, çalışma yaşamıyla ilgili düzenlemelerin ILO Sözleşmelerine, Evrensel Demokratik Değerlere ve AB normlarına uygun olması gereği olduğu kanısındayız.

Halbuki bu yasayla getirilmek istenen normların AB, ILO Sözleşmesi ve Evrensel Demokratik değerlere uygun olmadığı kanısındayız.

3. Ülkemizin çalışma yaşamında işçi ve memur kavramlarının yeniden gözden geçirilerek, memur tanımının yeniden yapılması gerektiği kanısındayız.

Böylece 2 milyon çalışanın Devlet memuru olması yerine, en fazla 300 bin kişinin Devlet memuru kavramı içinde kalacağı için, zaten kamu çalışanlarının büyük bir bölümü bugünkü çalışma yasaları çerçevesinde sendikal haklara kavuşacaklardır.

Devlet artık kendi çalışanlarından korkmadan, tüm çalışanlarına Toplu Sözleşme ve Grev Hakkı olan bir çalışma yaşamı koşullarını oluşturmalıdır.

Ancak; bugün, görüşmekte olduğumuz Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Tasarısı, devletin kontrolünde bir sendikal anlayışı gerçekleştirmeye yöneliktir.

Dünyada, çağdaş ülkelerde sendikalar ve sivil toplum örgütleri devleti yönlendirirken, biz hâlâ devletin sendikaları ve sivil toplum örgütlerini denetim ve kontrol altında tutmaya yönelik yasalar çıkartmaya devam etmekteyiz.

Bu nedenlerle, bu yasaya muhalifiz. Ancak; yukarıda saydığımız çağdaş normları ve anlayışı içinde barındıran yeni bir çalışma yaşamı koşullarını, bugünkü Hükümetin ve Meclisteki milletvekili çoğunluğunun oluşturamayacağı kanısında olduğumuz için, hiç olmazsa kamu çalışanlarımızın bir Sendikalar Yasası olması görüşünden hareket ederek, bu yasanın çıkmasını engellemeyeceğimizi de belirtmek istiyoruz.

Mehmet Döner

Hatay

M. Sadri Yıldırım

Eskişehir

Oğuz Tezmen

Bursa

Celal Adan

İstanbul

Necati Yönder

Bingöl

MUHALEFET ŞERHİ

1/418 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikası ile ilgili muhalefet şerhimiz;

Tasarı kamu görevlilerini ortak ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerinin görüşüleceği bir toplu görüşme düzeni getirmektedir. Taraflar kamu görevlileri sendikaları ve kamu işveren sendikasıdır.

1. Tasarıda sendika ismi kullanılmasına rağmen grevli ve toplu sözleşmeli sendika hakkı verilmemektedir. Karşılıklı olarak bir istişare zemini oluşturulmaktadır. Kamu görevlilerin idare karşısında bir güçleri yoktur. Tasarı bu haliyle ILO sözleşmelerine aykırı bulunmaktadır.

Grev ve toplu sözleşme hakkı verilmeden kamu görevlilerinin yıllardır yaşadıkları sıkıntılardan ve maruz kaldıkları haksızlıklardan kurtulmaları mümkün değildir, kamu görevlileri bugün sefalet ücreti ile çalışmaktadırlar.

2. Türkiye'nin üreten, satan kazanan bir ülke haline gelebilmesi özel sektöre paralel olarak kamu hizmetlerinin de kalite ve verimliliğinin artırılmasına bağlıdır. Kalite ve verimliliği belirleyen ise insanlardır. Bu bakımdan kamu görevlilerinin hizmetinde kalite ve verimliliğin artırılması için onların eğitimi ve yetiştirilmesi kadar geçinebilecekleri makul bir ücret almaları da temin edilmelidir. Hizmeti ve üretimi yapan insan olduğuna göre onun ücretinden memnun olarak çalışması gerekir. Kamu görevlilerini sefalet ücreti ile çalıştıran hükümet 2000 yılında faiz olarak rantiyeye 33 milyar dolar ödemiştir.

Kamu görevlilerinin hakları olan ücreti alabilmeleri grevli ve toplu sözleşmeli sendika hakkını kullanabilmeleri ile mümkün olacaktır.

3. Tasarıda emniyet ve savunma sahasında ve diğer bazı sahalarda çalışan kamu görevlilerinin sendika üyeliğinin yasaklanması manasız bir yasağın anlayışın tezahürüdür.

4. Tasarıda şubeleri için meslek kollarında getirilen asgarî üye sayıları yüksek tutularak sendika faaliyetleri zorlaştırılmaktadır.

5. Din hizmetleri mensuplarına kendi sendikalarını kurabilmeleri hakkı verilmemektedir.

<i>Cevat Ayhan</i>	<i>Zeki Ergezen</i>	<i>16.5.2001</i>
<i>Sakarya</i>	<i>Bitlis</i>	<i>Aslan Polat</i>
<i>Hüseyin Karagöz</i>		<i>Erzurum</i>
<i>Çankırı</i>		<i>Dengir Mir Mehmet Fırat</i>
		<i>Adıyaman</i>

Alt Komisyon Raporu

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca 20. Dönemde hazırlanarak Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan, ancak 20. Dönemin erken genel seçimler nedeniyle sona ermesi üzerine kanunlaşamayan kadük olan ve bu defa Hükümetçe yenilenerek 22.6.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 29.6.1999 tarihinde tali komisyon olarak Adalet Komisyonu ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Tasarısı" ile Ankara Milletvekili Ali Işıklar ve 29 arkadaşının 2/423 esas numaralı Kanun Teklifi ile İstanbul Milletvekili Tansu Çiller ve üç arkadaşının 2/87 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 7.3.2000 tarihinde, Hükümeti temsilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar Okuyan ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve ilgili sendika ve konfederasyon temsilcilerinin de katılımıyla yapmış olduğu 44 üncü birleşimde birbirleriyle ilgili görüşmeleri nedeniyle İhtüdüğün 35 inci maddesi uyarınca birleştirilmek suretiyle incelenip, görüşülmüştür.

Tümü üzerindeki görüşmeleri müteakip Tasarının ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen bir alt komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

Alt Komisyonun, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Personel Başkanlığı, KAMU-SEN, KESK, MEMUR-SEN, TÜHİS, KAMU-İŞ ve emekli derneklerinin temsilcileri ile Komisyon üyesi olmayan milletvekillerinin de katılımıyla yapmış olduğu çalışmalar sırasında Tasarı ve Teklifler üzerindeki görüş ve düşünceler geniş bir şekilde dile getirilmiştir. Bu çerçevede sendika temsilcileri tarafından dile getirilen görüşlerde;

– Sendikacılığın, sadece ücretlerin iyileştirilmesini hedef alan bir faaliyet değil, aynı zamanda çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve kamu sektöründe verimliliğin artırılmasını sağlamaya yönelik bir hareket olarak ele alındığı, öte yandan, toplu sözleşme ve grev hakkının da toplumsal dengeleri bozucu değil, giderici bir hak olarak kabul edilmesi gerektiği,

– Sendikaların demokratik sistemlerin vazgeçilmez unsurları oldukları, grevsiz ve toplu sözleşmesiz bir sendikanın sosyal ve demokratik işlevlerini tam olarak yerine getiremeyeceği, bu bakımdan sendikal hakların grev ve toplu sözleşme hakkını da içeren bir bakış açısıyla ele alınması gerektiği,

– Memurlar için ayrı işçiler için ayrı bir sendika tanımının yapılamacağı, sendikal hakların evrensel ve tek bir anlamının olduğu, bunun da uluslararası sözleşmelerde ifadesini bulduğu,

– Bazı kamu görevlilerinin kapsam dışında tutulmasına ilişkin düzenlemelerin, mevcut bulunan bazı sendikaların kapatılmasına neden olacağı, Tasarının bu bakımdan fiili durumun gerisinde kaldığı ve Tasarının kapsamının mümkün olduğunca geniş bir kesimin sendikal haklardan yararlandırılmasına imkân verecek şekilde genişletilmesi gerektiği,

– Toplu görüşme sonucunda yapılacak iyileştirmelerden sendika üyesi olmayanların da yararlandırılmasının, sendikaların örgütlenmelerini olumsuz yönde etkileyeceği,

– Hizmet kollarına ilişkin düzenlemelerin gözden geçirilmesi gerektiği, bu çerçevede din hizmetlerinin ayrı bir hizmet kolu sayılması gerektiği, ayrıca emeklilerin de ayrı bir iş kolu olarak kabul edilmesinin yerinde olacağı, nitekim emeklilerin tedavi, maaş vb. bakımlardan, kamu ile ilişkilerinin devam ettiği,

– Üye kayıtlarının şeffaflığını sağlayacak düzenlemelere yer verilmesi gerektiği, böylece fazladan üye kaydetme olaylarının da önlenebileceği,

– Sendika ve konfederasyon üyelerinin, sendikaların toplantılarına katılabilmelerine ilişkin sınırlamaların kaldırılmasının sendikacılığın gelişmesi açısından yerinde olacağı,

– Sendikaların kuruluşunda aranacak üye sayısı şartının kaldırılması veya makul bir seviyeye çekilmesi gerektiği,

– Toplu görüşmede, en çok üyeye sahip konfederasyonların değil, her hizmet kolundaki sendikaların yetkili kılınmasının daha doğru olacağı,

– Toplu sözleşmelerin kapsamının genişletilerek ekonomik, mesleki ve sosyal haklar çerçevesine oturtulması gerektiği, ayrıca toplu sözleşmenin işkolu esasına dayalı olmasının yerinde olacağı,

– Tasarıda genel olarak sendika üyeliğini özendirici düzenlemelerin yetersiz olduğu, bu eksikliklerin mutlaka giderilmesi gerektiği,

– Yüksek Hakem Kurulunun oluşumunun gözden geçirilmesi gerektiği, katılımın memurları daha iyi kavrayacak şekilde genişletilmesinde yarar bulunduğu,

– Toplu sözleşme ve dayanışma aidatının birlikte düşünülmesi gerektiği, toplu sözleşme olmadan dayanışma aidatının olamayacağı, ifade edilmiştir.

Alt Komisyonun, geniş bir şekilde ifade edilen görüş ve eleştirilerin ışığında Tasarı ve Teklifler üzerinde yapmış olduğu titiz ve kapsamlı çalışmalar sonucunda oluşturduğu metin ekte sunulmuştur.

Diğer taraftan, metnin 30, 31, 32, 33, 34 ve 35 inci maddeleri ile düzenlenen ve Toplu Görüşmenin yapılması aşamasında Kamu İşveren Kurulunun mu, yoksa Kamu İşveren Sendikasının mı, yetkili kılınması gerektiği hususunun bir defa da Plan ve Bütçe Komisyonunda değerlendirilmesinde fayda mülahaza edilmiştir.

Raporumuz, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına saygı ile arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
<i>M. Hanifi Tiryaki</i>	<i>Masum Türker</i>	<i>Cengiz Aydoğan</i>
Gaziantep	İstanbul	Antalya
Üye	Üye	
<i>Sait Açba</i>	<i>Mehmet Dönen</i>	
Afyon	Hatay	
(Muhalefet şerhim eklidir)	(Muhalefet şerhim ektedir)	

MUHALEFET ŞERHİ

- 1) 5 inci Maddede yer alan hizmet kollarına
– Savunma hizmetleri ve Din hizmetleri ayrı başlıklar halinde ilave edilmelidir.
– Tarım ve Ormanlık hizmetleri başlığı “Gıda-Tarım ve Ormanlık” şeklinde değiştirilmelidir.
- 2) Madde 12’de “Uluslararası Kuruluşlara üye olma ve çekilme” Genel Kurula değil Yönetim Kurulu yetkisinde olmalıdır.
- 3) Madde 15 kapsamının denetlenerek ILO standartlarına uygun hale getirilmesi gerekir.
- 4) Üyelerin sendikadan çıkarılması kararı (Md. 16) Genel Kurula verilmekte halbuki aynı yetki Disiplin Kurulunda da vardır. Disiplin Kurulu Kararı ve Yönetim Kurulu onayı ile olmalıdır.
- 5) Madde 37’de “Uzlaştırma Kurulu” içersinde “Yetkili İşkolu Sendikalarının yetkilendirdiği konfederasyonlar adına birer temsilci ile kamu işveren sendikaları adına konfederasyonların katılım sayısına eşit üye katılmalıdır” ibaresi yer almalıdır.

Sait Açba
Afyon

MUHALEFET ŞERHİ

Toplu sözleşmesiz ve grev hakkı olmayan bir sendikal anlayışın çalışma yaşamında yerinin olmayacağı kanısındayım.

Devlet, artık kendi çalışanlarından korkmadan, tüm çalışanlarına toplu sözleşmeli grev hakkı olan bir sendikal düzenlemeyi yapmalıdır.

Bugünkü yasa tasarısı, Devletin kontrolünde bir sendikal anlayışı gerçekleştirmektedir.

Dünyada, çağdaş ülkelerde sivil toplum örgütleri, Devleti yönlendirirken, hala bizde sivil toplum örgütlerini Devletin kontrolünde tutmaya yönelik yasalar çıkartılmaktadır.

Onun için bu tasarının anlayışına muhalifim.

Mehmet Dönen
Hatay

ALT KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN
KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI KANUNU TASARISI

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. - Bu Kanunun amacı, kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve mesleki hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için oluşturdukları sendika ve konfederasyonların kuruluşu, organları, yetkileri ve faaliyetleri ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacak kamu görevlilerinin hak ve sorumluluklarını belirlemek ve her hizmet kolunda yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bunların bağlı buldukları konfederasyonlar ile ilgili Devlet Bakanlığınca görevlendirilecek bir Kamu İşveren Sendikası arasında yürütülecek toplu görüşmelere ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2. - Bu Kanun, devletin veya diğer kamu tüzelkişilerinin yürütmekle görevli oldukları kamu hizmetlerinin görüldüğü genel, katma ve özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı kuruluşlarda kamu iktisadî teşebbüslerinde, özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan banka ve teşekküller ile bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri hakkında uygulanır.

Tanımlar

MADDE 3. - Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Kamu Görevlisi : Kamu kurum ve kuruluşlarının işçi statüsü dışındaki bir kadro veya pozisyonunda daimî suretle çalışan, adaylık veya deneme süresini tamamlamış kamu görevlilerini,
- b) Kamu İşvereni : Kamu görevlilerinin çalıştığı tüzelkişiliği olan ya da olmayan kamu kurum ve kuruluşlarını,
- c) Kamu İşveren Vekili : Kamu kurum ve kuruluşlarını temsile ve bütününtü sevk ve idareye yetkili olanlar ile bunların yardımcılarını,
- d) İşyeri : Kamu hizmetinin yürütüldüğü yerleri,
- e) Kurum : Kuruluş kanunları veya kuruluşlarına ilişkin mevzuatlarında görev, yetki ve sorumlulukları belirlenen, hizmetin niteliği ve yürütülmesi bakımından idarî bir bütünlüğe sahip işyerlerinden oluşan kuruluşları,
- f) Sendika : Kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için oluşturdukları tüzelkişiliğe sahip kuruluşları,
- g) Konfederasyon : Değişik hizmet kollarında kurulu en az beş sendikanın bir araya gelerek oluşturdukları tüzelkişiliği olan üst kuruluşları,
- h) Toplu Görüşme : Kamu görevlileri için uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, fazla çalışma ücretleri, harcırah, ikramiye, lojman tazminatı, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, tedavi yardımı ve cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ile bu mahiyette etkinlik artırıcı diğer yardımlara ilişkin olarak yetkili kamu görevlileri sendikaları ve üst kuruluşları ile Kamu İşveren Kurulu arasında yapılan görüşmeyi,

ı) Uzlaştırma Kurulu : Toplu görüşmeler sırasında çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümünü için oluşturulan kurulu,

j) Mutabakat Metni : Toplu görüşme sonucunda varılan anlaşmayı gösteren belgeyi, ifade eder.

Kamu işveren vekilleri bu Kanun bakımından kamu işvereni, hizmetin niteliği ve yürütülmesi bakımından bağlı tüm birimler ise asıl işyerinden sayılır. Kamu işverenin birden fazla işyeri varsa, bu Kanun bakımından bu işyerlerinin tamamı işyerinden sayılır.

İKİNCİ KISIM

Kuruluş Esasları ve Organlar

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş Esasları

Kuruluş

MADDE 4. - Sendikalar hizmet kolu esasına göre, Türkiye çapında faaliyette bulunmak amacıyla bir hizmet kolundaki kamu işyerlerinde çalışan kamu görevlileri tarafından kurulur.

Bir hizmet kolunda birden fazla sendika kurulabilir. Meslek veya işyeri esasına göre sendika kurulamaz.

Hizmet kolları

MADDE 5. - Sendikaların kurulabilecekleri hizmet kolları aşağıda belirtilmiştir :

1. Büro hizmetleri,
2. Eğitim, öğretim, bilim ve kültür hizmetleri,
3. Sağlık ve sosyal hizmetler,
4. Yerel yönetim hizmetleri,
5. Basın, yayın ve iletişim hizmetleri,
6. Bankacılık ve sigorta hizmetleri,
7. Bayındırlık, inşaat ve köy hizmetleri,
8. Ulaştırma hizmetleri,
9. Tarım ve ormancılık hizmetleri
10. Enerji, sanayi ve madencilik hizmetleri.

Kurumların girdikleri hizmet kolları, Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının birlikte hazırlayacakları bir yönetmelikle belirlenir.

Kuruluş işlemleri

MADDE 6. - Sendika ve konfederasyonlar önceden izin almaksızın serbestçe kurulurlar.

Sendika kurucusu olabilmek için en az iki yıldan beri kamu görevlisi olarak çalışmak yeterlidir.

Sendikanın kurucuları; sendika tüzüğü, kurucuların nüfus cüzdanı örnekleri, ikametgâh belgeleri, kamu görevlisi olduklarını gösterir belgeler ile sendikayı ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin kimliklerini kuruluş dilekçelerinin ekinde sendika merkezinin bulunacağı ilin valiliğine vermek zorundadırlar.

Konfederasyon kurucuları, konfederasyon tüzüğü ile sendikaların konfederasyon kurulmasına ilişkin kurucular kurulu kararını ve ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin kimliklerini konfederasyon merkezinin bulunacağı ilin valiliğine alındı belgesi karşılığında vermek zorundadırlar. Konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecekler, üyesi oldukları sendikaların zorunlu organlarına seçilmemişlerse, sendika kurucuları için istenilen diğer belgeleri de eklemekle yükümlüdürler.

Yukarıda anılan belge ve tüzüklerin ilgili valiliğe verilmesi ile sendika veya konfederasyon tüzelkişilik kazanır.

Valilik, tüzük ve belgelerin birer örneğini, beş çalışma günü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığına gönderir.

Tüzüğün veya bu maddede sayılan belgelerin içerdikleri bilgilerin kanuna aykırılığının tespit edilmesi ya da bu Kanunda öngörülen kuruluş koşullarının gerçekleşmediğinin anlaşılması halinde, ilgili valilik eksikliklerin bir ay içinde tamamlanmasını ister. Tamamlanmadığı takdirde sendika veya konfederasyonun faaliyetinin durdurulması için iş mahkemesine başvurur.

Mahkeme, kanuna aykırılığın veya eksikliğin giderilmesi için altmış günü aşmayan bir süre verir. Verilen süre sonunda tüzük ve belgeler kanuna uygun hale getirilmemişse, mahkeme sendika veya konfederasyonun kapatılmasına karar verir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, sendika ve konfederasyonlar için birer bilgi kaydı tutar.

Tüzük

MADDE 7. - Sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur.

- a) Sendika veya konfederasyonun adı, merkezi ve adresi,
- b) Sendika veya konfederasyonun amacı ve bu amacı gerçekleştirmek üzere sürdürülecek çalışma konuları ile çalışma usulleri,
- c) Sendikanın faaliyet göstereceği hizmet kolu,
- d) Sendika kurucularının ad ve soyadları, meslek veya görevleri ve adresleri; konfederasyonu kuran sendikaların hizmet kolları ile ad ve adresleri,
- e) Sendika veya konfederasyona üyelik koşulları, üyelikten çıkma ve çıkarılmanın usul ve esasları,
- f) Konfederasyon, sendika ve sendika şubesi genel kurul delegelerinin belirlenmesi usulü,
- g) Genel kurulun görev ve yetkileri, oy kullanma ve karar alma usul ve yeter sayıları,
- h) Sendika veya konfederasyonun genel kurul dışındaki zorunlu organlarına üyelerin seçilme usulü, asil ve yedek üye sayısı, görev ve yetkileri,
- ı) Sendika veya konfederasyonların yöneticilerinde aranılacak şartlar,
- j) Sendika şubelerinin nasıl kurulacağı, görev ve yetkileri, genel kurulların toplantılarına ve kararlarına ilişkin usul ve esaslar ile sendika genel kurulunda şubelerin temsil şekli,
- k) Üyelik ödentisinin belirlenmesi usulü,
- l) Sendika veya konfederasyonun iç denetim usulü,
- m) Harcamaların nasıl yapılacağı, yetkilerin nasıl verileceği ve yetki sınırları,
- n) Tüzüğün değiştirilmesi usulü,

o) Sendika veya konfederasyonun feshi, kendiliğinden dağılması, başka bir sendika veya konfederasyonla birleşmesi veya mahkeme kararıyla kapatılması hallerinde mal varlığının tasfiye usulü,

p) Sendika veya konfederasyonun zorunlu organlarının oluşumuna kadar kuruluşun işlerini yürütmeye ve temsile yetkili geçici yönetim kurulu üyelerinin ad ve soyadları ile adresleri,

r) Sendika ve konfederasyon temsilcilerinin seçiminde yetkili kurulun belirlenmesi, temsilcilerin nitelikleri ve görevden alınma usulü,

s) Gelirlerini ne şekilde muhafaza edecekleri ve zorunlu giderleri için kasalarında tutacakları azamî nakit mevcudu,

t) Demirbaşların satış ve terkininde uygulanacak usul ve esaslar.

İKİNCİ BÖLÜM

Organlar ve Seçimler

Zorunlu organlar

MADDE 8. - Sendika şubesi, sendika ve konfederasyonların zorunlu organları genel kurul, yönetim kurulu, denetleme kurulu ve disiplin kuruludur.

Sendika veya konfederasyonlar zorunlu organların görev, yetki ve sorumluluklarını devretmemek kaydıyla başka organlar da kurabilirler.

Genel kurullar tarafından zorunlu organlara seçilen üyelerin ad ve soyadları, meslek ve görevleri, adresleri ile tüzük değişiklikleri ve açılan, kapatılan veya birleştirilen şubeler; sendika şubesinin, sendikanın veya konfederasyonun bulunduğu illerin valiliklerine, Devlet Personel Başkanlığına ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına otuz gün içinde bildirilir.

Genel kurulların oluşması

MADDE 9. - Sendika ve sendika şubesi genel kurulları üyelerden oluşur.

Sendika üye sayısı bini, sendika şubesinin üye sayısı beşyüzlü aştığı takdirde genel kurullar delegelerle yapılabilir.

Delegeler üyeler tarafından gizli oy, açık sayım ve döküm esasına ve sendika tüzüğündeki hükümlere göre seçilir.

Konfederasyon genel kurulları, üye sendikalarca seçilen en çok beşyüz delegeden oluşur. Üye sendikaların genel kurulda kaç delegeyle temsil edileceği konfederasyon tüzüğünde belirtilir.

Sendika şubeleri ile sendika ve konfederasyonların yönetim ve denetleme kurulu üyeleri bu sıfatla kendi genel kurullarına delege olarak katılırlar.

Delege sıfatı, müteakip olağan genel kurul için yapılacak delege seçimine kadar sürer.

Tüzüklere delege seçilmeyi engelleyici hükümler konulamaz.

Genel kurulların toplantı zamanı ve karar yeter sayısı

MADDE 10. - Sendika veya konfederasyonun ilk genel kurulu tüzelkişilik kazanmasından başlayarak altı ay içinde yapılır.

Olağan genel kurul dört yılda bir toplanır. Tüzüklerinde belirtilmek koşulu ile daha kısa sürede de toplanabilir.

İki genel kurul toplantısı arasındaki döneme ilişkin faaliyet ve hesap raporu, denetleme kurulu veya denetçi raporu ile gelecek döneme ilişkin bütçe önerisinin, genel kurula katılacaklara toplantı tarihinden en az onbeş gün önce gönderilmesi zorunludur.

Olağanüstü genel kurul, yönetim kurulu veya denetleme kurulunun gerekli gördüğü durumlarda ya da genel kurul üye veya delegelerinin beşte birinin yazılı isteği üzerine en geç altmış gün içinde toplanır.

Genel kurula çağrı yönetim kurulu tarafından yapılır.

Toplantı yeter sayısı üye ya da delege tamsayısının salt çoğunluğudur. İlk toplantıda yeter sayı sağlanamazsa, ikinci toplantı en çok onbeş gün sonraya bırakılabilir. Bu toplantıda salt çoğunluk aranmaz.

Karar yeter sayısı toplantıya katılan üye veya delege sayısının salt çoğunludur.

Yukarıdaki hükümlere aykırı hareket eden sendika şubesi, sendika veya konfederasyon yönetim kuruluna; üyelerinden birinin veya durumu tespit eden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının, başvurusu üzerine, iş davalarına bakmakla görevli mahkeme kararı ile işten el çektilir. Bu takdirde görevli mahkeme, genel kurulu kanun ve tüzük hükümleri gereğince en kısa zamanda toplamak ve yeni yönetim kurulu seçilinceye kadar cari işleri yürütmekle görevli olmak üzere Medenî Kanun hükümleri gereğince bir veya üç kayyım tayin eder.

Seçimlerde uygulanacak esaslar

MADDE 11. - Genel kurullarda seçimler yargı gözetimi altında serbest, eşit, gizli oy, açık sayım ve döküm esasına göre yapılır.

Genel kurul toplantıları, genel kurullarda yapılacak seçimler, seçimlere yapılacak itirazlar, seçimlerin iptali ve yenilenmesine ilişkin hususlarda 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 14 üncü maddesi ile 52 nci maddesinde yer alan hükümleri uygulanır.

Seçimlere ilişkin usul ve esaslar, sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde belirtilir.

Genel kurulların görevleri

MADDE 12. - Genel kurulların görev ve yetkileri şunlardır.

- a) Organların seçimi,
- b) Tüzük değişikliği,
- c) Yönetim ve denetleme kurulu raporlarının görüşülmesi ve aklanması,
- d) Yönetim kurulunca hazırlanan çalışma programı ve bütçenin görüşülerek karara bağlanması,
- e) Sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde belirtilen konularda yönetim kuruluna yetki verilmesi,
- f) Taşınmaz malların satın alınması veya mevcut taşınmaz malların satılması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmesi,
- g) Sendika ve konfederasyon yönetim kurulu üyelerine verilecek her türlü ücret ve diğer görevlilerin huzur hakkı ve yolluklarının belirlenmesi,
- h) Sendika şubesi açma veya bu konuda yönetim kuruluna yetki verme, şubeleri birleştirme ya da kapatma,
- i) Aynı hizmet kolunda bulunmak koşuluyla başka bir sendika ile birleşme ve katılma,

- j) Başka bir konfederasyonla birleşme ve katılma,
- k) Konfederasyonlara üye olma veya üyelikten çekilme,
- l) Amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara üye olma veya çekilme,
- m) Fesih kararı verme,

n) Mevzuatta veya sendika tüzüklerinde genel kurulca yapılması belirtilen diğer işlemlerin yerine getirilmesi ve herhangi bir organın görev alanına girmeyen konuların karara bağlanması.

Şube genel kurulları sadece yukarıdaki (a), (c) ve (n) bentlerinde belirtilen görevlerini yerine getirirler.

Yönetim, disiplin ve denetleme kurullarının oluşması, görevleri ve toplantıları

MADDE 13. - Sendika şubesi ve sendika yönetim kurulları en az üç, en çok yedi üyeden; konfederasyon yönetim kurulları ise en az beş, en çok on üyeden oluşur.

Disiplin Kurulu en az üç, en çok beş üyeden, Denetleme Kurulu en az üç denetçiden oluşur. Şubelerde bir denetçi ile yetinilebilir.

Yönetim, disiplin ve denetleme kurulları ile kurulması uygun görülen diğer organların oluşumu, görev ve yetkileri ile toplanma ve karar alma usulleri 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 16, 17, 18 ve 19 uncu maddelerinde belirtilen esaslara uygun olarak sendika veya konfederasyonların tüzüklerinde düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Üyelik ve Güvenceler

BİRİNCİ BÖLÜM

Üyelik

Sendika üyeliğinin kazanılması

MADDE 14. - Sendikalara üye olmak serbesttir.

Kamu görevlileri çalıştıkları işyerinin girdiği hizmet kolunda kurulu bir sendikaya üye olabilirler.

Üyelik, başvurunun sendika yetkili organınca kabulü ile kazanılır.

Üyelik başvurusu, sendika tarafından en çok otuz gün içinde reddedilmediği takdirde üyelik islemi kabul edilmiş sayılır. Haklı bir sebep gösterilmeden üyeliği kabul edilmeyen kamu görevlisinin, bu kararın kendisine tebliğinden itibaren otuz gün içinde iş davalarına bakmakla görevli mahallî mahkemede dava açma hakkı vardır.

Sendika, üyeliği kesinleşen kamu görevlisinin başvuru belgesinin bir örneğini üyenin kendisine verir, bir örneği sendikada kalır, bir örneğini üyelik ödentisine esas olmak ve dosyasında saklanmak üzere işverene, bir örneğini de her yılın Şubat, Mayıs, Ağustos ve Kasım aylarında bir liste ekinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderir.

Birden çok sendikaya üye olunamaz. Birden çok sendikaya üyelik halinde sonraki üyelikler geçersizdir.

Sendika üyesi olamayacaklar

MADDE 15. - Bu Kanuna göre kurulan sendikalara;

a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcıları, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri ve yardımcıları ile Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri,

b) Yüksek yargı organlarının başkan ve üyeleri, hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar,

c) Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları, başkanları, genel müdürleri, daire başkanları ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilâtlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilâtlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri, işyerlerinin en üst amirleri ile yardımcıları, belediye başkanları ve yardımcıları,

d) Yükseköğretim Kurulu başkan ve üyeleri ile Yükseköğretim Denetleme Kurulu başkan ve üyeleri, üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü rektörleri, fakülte dekanları ile enstitü ve yüksekokulların müdürleri ve bunların yardımcıları,

e) Mülkî idare amirleri,

f) Silahlı Kuvvetler mensupları,

g) Millî Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) çalışan sivil memurlar ve kamu görevlileri,

h) Millî İstihbarat Teşkilâtı mensupları,

ı) Başbakanlık, Bakanlık, bağlı ve bağımsız genel müdürlük müfettişleri ile murakıp, kontrolör ve bunların yardımcıları,

j) Emniyet hizmetleri sınıfı ve emniyet teşkilâtında çalışan diğer hizmet sınıflarına dahil personel ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik personeli,

k) Ceza infaz kurumlarında çalışan kamu görevlileri,

Üye olamazlar ve sendika kuramazlar.

Üyeliliğin sona ermesi

MADDE 16. - Her üye üyelikten serbestçe çekilebilir.

Üyelikten çekilme, çekilme isteğinin sendikaya bildirilmesi ile gerçekleşir. Çekilme bildirimini alan sendika görevlisi, kayıt defterine işlemek ve alındığına ilişkin bir belgeyi derhal üyeye vermek zorundadır. Sendika çekilme bildirimlerinin birer örneklerini her yılın Şubat, Mayıs, Ağustos ve Kasım aylarında bir liste ekinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına göndermek zorundadır. Üyelikten çekilen, bildirim bir örneğini dosyasında saklanması için işverene gönderir.

Çekilme, sendikaya başvurma tarihinden başlayarak bir ay sonra geçerli olur. Çekilenin bu süre içinde başka bir sendikaya üye olması halinde yeni sendikaya üyeliği, bu sürenin bitim tarihinde kazanılır.

Üyenin, sendikadan çıkarılma kararı genel kurulca alınır. Çıkarma kararı, çıkarılana ve işverene yazı ile bildirilir. Çıkarma kararına karşı üye, bildirim tarihinden itibaren onbeş gün içinde görevli mahkemeye itiraz edebilir. Mahkeme iki ay içinde kesin karar verir. Üyelik, çıkarılma kararı kesinleşinceye kadar sürer.

Çekilme, göreve son verilmesi veya sair nedenlerle kamu görevinden ayrılanlar ile farklı bir hizmet koluna giren kuruma atanarlardan sendika üyesi olanların üyelikleri, varsa sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri sona erer. Emekliye ayrılanların sendika

şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri seçtikleri dönemin sonuna kadar devam eder.

Herhangi bir nedenle aylıksız izinli sayılan sendika üyelerinin bu Kanundan doğan hak ve yükümlülükleri bu süre içinde askıda kalır.

İşverenler her yılın mayıs ve kasım ayı sonu itibarıyla kurumlarındaki sendika üyesi kamu görevlilerinin sendikalara göre dağılımları ile sendika üyeliği sona eren veya askıya alınanlara ilişkin bilgileri bilgisayar ortamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına göndermek zorundadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı sendika ve üyelik kayıtlarına ilişkin olarak derlediği bütün bilgileri bir ay içinde Devlet Personel Başkanlığına gönderir.

Konfederasyon ve uluslararası kuruluş üyeliği

MADDE 17. - Sendikalar, ancak bir konfederasyona üye olabilirler. Birden çok konfederasyona üye olunması halinde sonraki üyelikler geçersizdir.

Sendika ve konfederasyonlar, amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara serbestçe üye olabilirler ve üyelikten çekilebilirler.

İlgili kuruluş, üye olduğu veya üyelikten ayrıldığı amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara, üye olduğu veya üyelikten ayrıldığı tarihi izleyen onbeş gün içinde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirir. Üyelik bildirimine, üye olunan kuruluş tüzüğüne bir örneği de eklenir.

Sendikalar ve konfederasyonlar önceden izin almaksızın, serbestçe, yabancı ülkelerdeki amaçlarına uyan uluslararası kuruluşların üye veya temsilcilerini Türkiye'ye davet edebilir veya yabancı ülkelerdeki toplantılarına kendi üye veya temsilcilerini gönderebilirler.

İKİNCİ BÖLÜM

Güvenceler

Sendika üyelerinin güvencesi

MADDE 18. - Kamu görevlileri, iş saatleri dışında veya işverenin izni ile iş saatleri içinde sendika veya konfederasyonların bu Kanunda belirtilen faaliyetlerine katılmalarından dolayı farklı bir işleme tabi tutulamaz ve görevlerine son verilemez.

Kamu işvereni kamu görevlileri arasında sendika üyesi olmaları veya olmamaları nedeniyle bir ayırım yapamaz.

Sendika yöneticilerinin güvencesi

MADDE 19. - Sendika veya konfederasyon yönetim kurullarına seçilenler, seçtikleri tarihten başlayarak bu görevlerinde kaldıkları sürece kurumlarından aylıksız izinli sayılırlar.

Sendika şubeleri en az 1 000 üye ile kurulur. 1 000 ile 3 000 üyesi olan sendika şubelerinde 1 yönetim kurulu üyesi, 3 001 ile 5 000 üyesi olan sendika şubelerinde 2 yönetim kurulu üyesi, 5 001 ile 7 500 üyesi olan sendika şubelerinde 3 yönetim kurulu üyesi, 7 501 ile 10 000 üyesi olan sendika şubelerinde 4 yönetim kurulu üyesi ve 10 001 ve daha fazla üyesi olan sendika şubelerinde 5 yönetim kurulu üyesi genel kurul kararı ile aylıksız izinli sayılır.

Kamu görevlilerinin bu süreleri, emekli kesenekleri ve karşılıklarının kendileri tarafından her ay Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına gönderilmesini kabul etmeleri koşuluyla emeklilik derecelerinde değerlendirilir.

Şube yönetim kuruluna seçilenlerden aylıksız izinli sayılanların dışında kalanlar, kamu kurumlarındaki görevlerini sürdürürler.

Aylıksız izinli sayılanlardan herhangi bir nedenle sendika veya konfederasyon organlarındaki görevlerinden ayrılanlar, eski görevlerine ya da benzer başka bir göreve dönerler. Onbeş gün içinde görevlerine başlamak için başvurmayanlar görevlerinden çekilmiş sayılırlar.

Açığa alma, resen emeklilik, göreve son verilmesi, tayin veya sair hallerde görevlinin mahkemeye başvurması halinde, mahkeme kararı kesinleşinceye kadar sendikadaki görevi devam eder.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Faaliyetler, Yasaklar ve İdarî Kurullar

BİRİNCİ BÖLÜM

Faaliyetler ve Yasaklar

Sendika ve konfederasyonların yetki ve faaliyetleri

MADDE 20. - Kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonları bu Kanundaki hükümler çerçevesinde, üyeleri adına toplu görüşmeye katılmaya, toplu görüşmeyi sonuçlandırmaya ve taraf olmaya yetkilidir.

Sendika ve konfederasyonlar kuruluş amaçları doğrultusunda aşağıdaki faaliyetlerde bulunabilirler :

a) Genel olarak kamu personelinin hak ve ödevleri, çalışma koşulları, yükümlülükleri, iş güvenlikleri ile sağlık koşullarının geliştirilmesi konularında görüş bildirmek ve toplu görüşme sonucunda anlaşmaya varılan mutabakat metinlerinin uygulanmasını izlemek üzere idarî kurullara üyeleri arasından temsilciler göndermek,

b) Devlet personel mevzuatında kamu görevlilerinin temsilini öngören çeşitli kurullara temsilci göndermek,

c) Verimlilik araştırmaları yapmak, sonuçlarla ilgili raporlar düzenlemek, önerilerde bulunmak ve işverenlerle bu konularda ortak çalışmalar yapmak,

d) Üyelerin meslekî yeterliliklerinin artırılması ve sorunlarının çözülmesi ile sendikal faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik kurs, seminer ve sosyal amaçlı toplantılar düzenlemek, bilimsel çalışmalar yapmak ve yayınlarda bulunmak,

e) Üyelerin ortak ekonomik ve sosyal hak ve menfaatleri ile personel hukukunu ilgilendiren konularda ilgili kurumlara ve yetkili makamlara sunulmak üzere çalışmalar yapmak ve öneriler getirmek,

f) Üyelerin idare ile ilgili doğacak ihtilaflarında, ortak hak ve menfaatlerinin izlenmesinde veya hukukî yardım gerekliliğinin ortaya çıkması durumunda üyelerini veya mirasçılarını, her düzeyde ve derecedeki yönetim ve yargı organları önünde temsil etmek veya ettirmek, dava açmak ve bu nedenle açılan davalarda taraf olmak,

g) Üyeleri ve ailelerinin yararlanmaları için kâr amacı gütmemek koşuluyla, eğitim ve sağlık tesisleri, dinlenme yerleri, spor alanları ve benzeri yerler ile kitaplık, kreş, yuva ve huzur evleri, yardımlaşma sandıkları kurmak ve yönetmek ile herhangi bir bağışta bulunmamak kaydı ile üyeleri için kooperatifler kurulmasına yardım etmek ve nakit mevcudunun yüzde onundan fazla olmamak kaydıyla bu kooperatiflere kredi vermek,

h) Yangın, su baskını, deprem gibi tabii afetlerin vukuunda, gerektiğinde üyelik şartı aranmaksızın nakit mevcudunun % 10'unu aşmamak kaydıyla doğrudan veya yetkili makam aracılığıyla afete uğrayan bölgelerde konut, sağlık ve eğitim tesisleri yapmak ve bu amaçla kamu kurum ve kuruluşlarına aynı ve nakdi yardımında bulunmak.

Yasaklar

MADDE 21. - Bu Kanuna göre kurulan sendika ve konfederasyonların yönetim ve işleyişleri Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı olamaz.

Sendika ve konfederasyonlar kamu makamlarından maddi yardım kabul edemez, siyasi partilerden maddi yardım alamaz ve onlara maddi yardımda bulunamazlar.

Sendika ve konfederasyonlar siyasi partilerin kuruluşu içinde yer alamazlar; siyasi partilerin ad, amblem, rumuz veya işaretlerini kullanamazlar.

Mahalli ve genel seçimlerde aday olanların, sendika ve konfederasyonun organlarındaki görevleri adaylık süresince askıda kalır. Seçilmeleri halinde görevleri son bulur.

Sendika ve konfederasyonlar ticaretle uğraşamazlar.

İKİNCİ BÖLÜM

İdarî Kurullar

Yüksek İdarî Kurul

MADDE 22. - Kamu görevlilerinin hak, ödev ve çalışma koşullarının düzenlenmesi ve kanunların kamu görevlilerine eşit uygulanmasına yönelik kararların alınması için yapılacak toplu sözleşmelere esas olmak üzere Kamu İşveren Sendikasına görüş bildirmek ve toplu sözleşmelerle belirlenen mutabakat metinlerinin uygulanmasını izlemek amacıyla Yüksek İdarî Kurul oluşturulur.

Yüksek İdarî Kurul, Başbakanlık Müsteşarının başkanlığında, aşağıda belirtilen kamu işveren temsilcileri ile toplu görüşme yapmaya yetkili kamu görevlileri sendikalarının üyesi oldukları konfederasyonların beşer temsilcisinden oluşur.

Bu kurulda yer alacak kamu işveren temsilcileri şunlardır:

- a) Bakanlıklar ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarının müsteşarları,
- b) Devlet Personel Başkanı,
- c) Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanı,
- d) İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürü,
- e) Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü,
- f) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürü,
- g) Kamu işveren sendikası.

Kurul, zorunlu durumlar dışında yılda en az bir kez toplanır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, sendika ve konfederasyonların üye sayıları, dağılımları ve bunlara ilişkin diğer bilgileri içeren raporu kurula sunar.

Kurum İdarî Kurulları

MADDE 23. - Kurum düzeyinde kamu görevlilerinin çalışma koşulları ve kanunların kamu görevlilerine eşit uygulanması konularında görüş bildirmek üzere, eşit sayıda kamu işveren vekili

ile en çok üyeye sahip sendikaca, üyeleri arasından belirlenen temsilcilerin katıldığı kurum idari kurulları oluşturulur. Bu kurullar yılda iki kez toplanır.

İşyeri sendika temsilcileri

MADDE 24. - İşyerlerinde kamu görevlilerinden en çok üye kaydetmiş sendika, işyeri temsilcisi seçmeye yetkilidir.

Sendika temsilcileri, işyerlerinde, üyelerinin işveren veya işyeri ile ilgili sorunlarını dinlemek, ilgili yerlere iletmek ve sendika ile işveren arasında iletişim sağlamak amacıyla, sendikaların tüzüklerinde belirtilen yetkili kurullar tarafından bir genel kurul dönemi için işyerinden seçilirler.

İşyerinde kamu görevlileri arasında en çok üye kaydetmiş sendikanın bulundurabileceği temsilci sayısı, işyerindeki kamu görevlisi sayısı 20-100 arasında ise en çok 1, 101-500 arasında ise en çok 2, 501-1 000 arasında ise en çok 3, 1 001-2 000 arasında ise en çok 5, 2 000'den fazla ise en çok 7'dir. Bu temsilcilerden biri sendika tarafından baş temsilci olarak görevlendirilebilir. İşyeri sendika temsilcileri bu görevlerini, işyerlerindeki işlerini aksatmamak ve iş disiplinine aykırı olmamak kaydıyla yerine getirirler.

Kamu işvereni, yönetim ve hizmetin işleyişini engellemeyecek biçimde sendika temsilcilerine çalışma saatleri içinde ve dışında görevlerini yapabilmeleri için imkânlar ölçüsünde kolaylıklar sağlar.

BEŞİNCİ KISIM

Sendika ve Konfederasyonların

Gelirleri, Giderleri ve Denetimi

BİRİNCİ BÖLÜM

Gelir ve Giderler

Gelirler

MADDE 25. - Sendika ve konfederasyonların gelirleri;

- Üyelerinin ödeyecekleri üyelik ödentilerinden,
  - Bu Kanuna göre yapabilecekleri faaliyetlerden elde edilecek gelirlerden,
  - Bağış ve yardımlardan,
  - Mal varlığından elde edilen gelirlerden,
- Oluşur.

Sendika ve konfederasyonlar, kendilerinin veya Türkiye Cumhuriyeti Devletinin üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar hariç, dış kaynaklardan Bakanlar Kurulunun izni olmadıkça yardım ve bağış kabul edemezler.

Sendika ve konfederasyonlar tüm nakdi gelirlerini bankalara yatırmak zorundadırlar. Zorunlu giderler için kasalarında tutacakları azamî nakit mevcudu tüzüklerinde gösterilir.

Üyelik ödentisi

MADDE 26. - Aynı hizmet kolunda çalışan kamu görevlilerinin yüzde beşinden fazlasını üye kaydetmiş bulunan sendikaların üyelik ödentileri, 14 üncü madde çerçevesinde üyenin istemi üzerine kamu işvereninca aylığından kesilerek beş gün içinde sendikaların banka hesaplarına yatırılır.

Üyelik ödentisi tutarı sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde belirlenir.

Sendika tüzüklerine, üyelik ödentisi dışında her ne ad altında olursa olsun, üyelere başka bir kesinti yapılmasını öngören hükümler konulamaz.

Üyeliği herhangi bir nedenle sona erenlerin sendikaca beş çalışma günü içinde işverene bildirilmesi zorunludur.

Konfederasyonlara üyelerince ödenecek ödenti miktarı, sendikaların ödenti tutarlarının yüzde 10 undan aşağı olmamak üzere konfederasyonların genel kurullarınca belirlenir.

Giderler

MADDE 27. - Sendika ve konfederasyonlar gelirleri tüzüklerinde belirtilen amaçları ve bu Kanunda gösterilen faaliyetleri dışında kullanamazlar ve bağışlayamazlar.

Sendika ve konfederasyonlar, gelirlerini en az yüzde 10 unu üyelerinin mesleki bilgi ve tecrübelerini arttırmak için kullanmak zorundadırlar.

Vergi Usul Kanununa göre demirbaş sayılan her türlü eşya veya malzeme demirbaş defterine kaydedilir ve bunlar hiçbir şekilde gider olarak işlem göremez.

Sendika şubeleri, sendika ve konfederasyonlar yardımlaşma sandıkları dışında üyeleri, yöneticileri veya diğer kişi ve kuruluşlara borç para veremez ve elde ettikleri gelirleri dağıtamazlar.

Sendika ve konfederasyonların tutacakları defterler, tasdik şekli, kayıtların düzenlenme usul ve esasları bir yönetmelikle belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetim

İdarî ve malî denetim

MADDE 28. - Sendika şubesi, sendika ve konfederasyonların yönetim ve işleyişleri ile gelir ve giderleri ve bunlarla ilgili her türlü işlemlerin kanunlar ve ilgili diğer mevzuat ile tüzük ve genel kurul kararlarına uygun olup olmadığı hususlarındaki idari ve mali denetim, denetleme kurulları ya da denetçiler tarafından yapılır. Denetimin esasları hakkında 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 47 nci maddesine göre çıkarılan tüzük hükümleri uygulanır.

Sendika ve konfederasyonlar her hesap ya da bütçe dönemine ait bilanço ve hesaplarıyla çalışma ve denetleme raporlarını ait oldukları dönemi izleyen üç ay içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına; sendikalar ayrıca bağlı buldukları konfederasyona gönderirler.

ALTINCI KISIM

Toplu Görüşme

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Toplu görüşmenin kapsamı

MADDE 29. - Toplu görüşme; kamu görevlileri için uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, fazla çalışma ücretleri, harcırah, ikramiye, lojman tazminatı, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, tedavi yardımı ve cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ile bu mahiyette etkinlik artırıcı diğer yardımları kapsar.

Taraflar

MADDE 30. - Toplu görüşmenin tarafları, kamu işverenleri adına Kamu İşveren Kurulu, kamu görevlileri adına yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu ile bu konfederasyona üye sendikalarıdır.

Kamu İşveren Kurulu; Başbakan tarafından görevlendirilen bir Devlet Bakanının başkanlığında aşağıdaki kamu görevlilerinden oluşur :

- a) Başbakanlık Müsteşarı,
- b) Maliye Bakanlığı Müsteşarı,
- c) Hazine Müsteşarı,
- d) Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanı,
- e) Devlet Personel Başkanı,
- f) Devlet Planlama Teşkilâtı İktisadi Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürü,
- g) Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü,

Yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu ve bu konfederasyona üye sendikalar görüşmelere Kamu İşveren Kurulu üyelerinin sayısı kadar temsilci ile katılır.

Toplu görüşme ile ilgili çalışmaların hızlandırılmasına ve sonuçlandırılmasına yardımcı olmak üzere taraflar eşit sayıda yetkililerin katılımı ile ön çalışma grupları oluşturabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Toplu Görüşme, Yetki, Mutabakat Metni

Yetki

MADDE 31. - Toplu görüşmeye, kendi içindeki sendikalarda en çok kamu görevlisi üye bulunduran kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu ile bu konfederasyona üye sendikalar birlikte katılmaya yetkilidir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, kamu görevlileri sendikalarının yapılan üyelik bildirimlerini dikkate alarak, her yıl 31 Mayıs itibariyle sendikaların üye sayılarını tespit eder; buna göre yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu ve bu konfederasyona üye sendikaları belirler ve sonuçları Temmuz ayının ilk haftasında Resmî Gazetede yayımlar. Bu sonuçlara beş çalışma günü içinde itiraz edilmediği takdirde, üye sayıları ile yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu ve bu konfederasyona üye sendikaların yetkileri kesinleşir.

Yetki itirazı

MADDE 32. - Sonuçların yayımı tarihinden itibaren beş çalışma günü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yetkili olarak belirlenen kamu görevlileri sendikaları konfederasyonunun veya bu konfederasyona üye sendikaların çoğunluğunun olmadığı gerekçesiyle diğer konfederasyonlar veya sendikalarca Ankara İş Mahkemesine itiraz edilebilir.

Mahkeme itirazı onbeş gün içinde karara bağlar.

Tarafların toplanması

MADDE 33. - Yetkili kamu görevlileri, sendikaları konfederasyonu ve bu konfederasyona üye sendikalar ile Kamu İşveren Kurulu, çağrı yapılmasına gerek kalmaksızın her yılın Ağustos ayının

onbeşinci günü, Devlet Personel Başkanlığınca belirlenen ve taraflara bir hafta önceden bildirilen yerde toplanırlar.

Toplu görüşmenin sekretarya hizmetleri, Devlet Personel Başkanlığınca yürütülür.

Toplu görüşmenin gündemi

MADDE 34. - Kamu İşveren Kurulunun, Yüksek İdarî Kuruldan gelen önerileri de dikkate alarak, toplu görüşme kapsamındaki konulara ilişkin bilgi ve belgeleri kurula sunması ile toplu görüşmeye başlanır.

Yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu diğer konfederasyonların görüşlerini de alarak önerilerini kurula sunar.

Toplu görüşmenin gündemi, bu hazırlık çalışmaları ve öneriler dikkate alınarak oluşturulur.

Görüşmelerin hangi esaslar içinde yapılacağı taraflar arasında belirlenir.

Toplu görüşmenin sonuçlanması ve mutabakat metni

MADDE 35. - Toplu görüşme en geç onbeş gün içinde sonuçlandırılır. Bu süre içinde anlaşmaya varılırsa, düzenlenen mutabakat metni taraflarca imzalanır.

Mutabakat metni, uygun idarî icraî ve yasal düzenlemelerin yapılabilmesi için Bakanlar Kuruluna sunulur. Bakanlar Kurulu üç ay içinde mutabakat metni ile ilgili uygun idarî ve icraî düzenlemeleri gerçekleştirir ve kanun tasarılarını Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uyuşmazlıkların Çözüm Usulleri

Uyuşmazlığın tespiti

MADDE 36. - Toplu görüşmenin tamamlanması için öngörülen süre içinde taraflar anlaşamazlarsa, taraflardan biri üç gün içinde Uzlaştırma Kurulunu toplantıya çağırabilir.

Uyuşmazlığın çözümü ve Uzlaştırma Kurulu

MADDE 37. - Uzlaştırma Kurulu, Yüksek Hakem Kurulu Başkanının başkanlığında; Üniversitelerarası Kurul tarafından, fakültelerin çalışma ekonomisi, iş hukuku, idare hukuku ve kamu maliyesi bilim dallarından seçilecek birer üye olmak üzere 4 öğretim üyesinden oluşur. Bu üyeler, siyasi partilerin merkez karar ve yürütme kurullarında görev alamazlar. Üyeler 2 yıl için seçilirler. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilir. Kurulun sekretarya işleri Devlet Personel Başkanlığınca yürütülür.

Uzlaştırma Kurulu, uyuşmazlık konularını inceler, en büyük işçi ve işveren konfederasyonları temsilcilerinin görüşlerine başvurur gerektiğinde toplu görüşme taraflarının temsilcilerini dinler ve beş gün içinde kararını verir. Kararlar salt çoğunlukla alınır.

Her toplantı günü için Uzlaştırma Kurulu Başkanına 1 100, üyelere 1 000 gösterge rakamının 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 154 üncü maddesi uyarınca belirlenen aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda toplantı ücreti ödenir.

Uzlaştırma Kurulunun kararına tarafların katılması durumunda, bu karar mutabakat metni olarak Bakanlar Kuruluna sunulur. Tarafların Uzlaştırma Kurulu kararına katılmaması durumunda anlaşma ve anlaşmazlık konularının tümü taraflarca imzalanan bir tutanakla belirtilerek Bakanlar Kuruluna sunulur.

YEDİNCİ KISIM
Çeşitli, Geçici ve Son Hükümler
BİRİNCİ BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

Sendika ve konfederasyonların katılma ve birleşmesi

MADDE 38. - Sendikaların başka bir sendikaya veya konfederasyonların başka bir konfederasyona katılması halinde katılan sendika veya konfederasyonun bütün hak, borç, yetki ve menfaatleri katıldığı sendika veya konfederasyona kendiliğinden geçer.

Birleşen sendika veya konfederasyonların bütün hak, borç, yetki ve menfaatleri birleşme sonucu meydana getirdikleri yeni tüzelkişiliğe kendiliğinden geçer.

Bu madde hükümleri gereğince katılan veya birleşen sendika ve konfederasyonların üyeleri, ayrı bir işleme gerek olmaksızın devralan veya yeni kurulan sendika veya konfederasyonun üyesi olurlar.

Birleşme ile ilgili diğer usul ve esaslar sendika veya konfederasyonların tüzüklerinde gösterilir.

Kapatma

MADDE 39. - Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı faaliyetle bulunan sendika ve konfederasyon, merkezlerinin bulunduğu yer Cumhuriyet Başsavcısının istemi üzerine iş davalarına bakmakla görevli mahallî mahkeme kararı ile kapatılır.

Yukarıdaki fıkraya aykırı hareket eden sendika şubesi, sendika ve konfederasyonlar hakkında 2908 sayılı Dernekler Kanununun 54 üncü maddesi uyarınca işlem yapılır.

Ceza hükümleri

MADDE 40. - Bu Kanunun;

a) 21, 25 ve 27 nci maddelerinde yer alan hükümlere aykırı hareket edenlere altı aydan bir yıla kadar hapis cezası,

b) Bu Kanunun 8, 14, 16 ve 17 nci maddelerinde yer alan hükümlere aykırı hareket eden sendika şubesi, sendika veya konfederasyonlara sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen asgarî ücretin aylık brüt tutarından az olmamak üzere ağır para cezasına,

Hükmedilir.

Faaliyetin durdurulmasında kayyım tayini

MADDE 41. - Faaliyeti durdurulan sendika veya konfederasyonun mallarının idaresi, menfaatlerinin korunması ve durdurma süresi sonunda yeniden faaliyete geçebilmesi için genel kurul yapılması, Medenî Kanun hükümleri gereğince tayin olunacak bir veya üç kayyım tarafından sağlanır.

Fesih, infisah ve kapatma halinde malların devri

MADDE 42. - Fesih, infisah ve kapatma hallerinde, mal varlıkları 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 46 ncı maddesindeki hükümler çerçevesinde tasfiye edilir.

Ancak, tasfiye sonucunda kalacak para ve mallar, ilgili sendika veya konfederasyonun tüzüğünde aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde Hazineye devredilir.

Yönetmelikler

MADDE 43. - Bu Kanunun uygulanması bakımından;

- a) Kurumların girecekleri hizmet kolları,
- b) Sendika ve konfederasyon üyeliklerine başvuru belgeleri ile çekilme bildirimlerinin şekli ve içereceği bilgiler,
- c) Yüksek İdarî Kurul, Kamu İşveren Kurulu ve Kurum İdarî Kurullarının oluşum biçimi ile çalışma usul ve esasları,
- d) Sendika üye sayıları ve yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu ile bu konfederasyona üye sendikaların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar,
- e) Sendika ve konfederasyonların tutacakları defterler, tasdik şekli ve kayıtların düzenlenme usul ve esasları,
- f) Uzlaştırma Kurulunun çalışması ve hizmetlerin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar,

Kanunun yayımı tarihinden itibaren dört ay içinde, kamu görevlileri sendikaları konfederasyonlarının da görüşleri alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığınca birlikte hazırlanacak yönetmeliklerle belirlenir.

Uygulamanın izlenmesi

MADDE 44. - Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Kamu görevlileri sendika ve konfederasyonlarının kuruluşu, yetkili organlarının oluşumu ve bu organların çalışma usulleri ile görevleri, sendika ve konfederasyonların tüzelkişi olarak hak ve yükümlülükleri ve faaliyetleri gibi konularda karşılaşılabilecek sorunları gidermeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,

b) Personel konularına ilişkin olarak karşılaşılabilecek sorunları Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görüşlerini alarak gidermeye Devlet Personel Başkanlığı, Yetkilidir.

Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı yukarıda belirtilen hususlar ile ihtiyaç duyulacak diğer hususlarda bu kurumlardan birinin talebi üzerine ortak çalışma yapabilirler. Bu çalışmalara Yüksek İdarî Kurula temsilci gönderen kamu görevlileri sendikaları konfederasyonunun temsilcileri de davet edilir.

Diğer kanunların uygulanması

MADDE 45. - Bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde 2821 Sayılı Sendikalar Kanunu, 2908 Sayılı Dernekler Kanunu, 864 sayılı Türk Medeni Kanunu ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacaklar hakkında kamu görevlilerinin tabi oldukları personel kanunlarının ilgili hükümleri uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Ödenek tahsisi

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanun gereğince yapılacak harcamalar için Maliye Bakanlığı bütçesinin transfer tertibinden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine yeterli miktarda ödenek aktarılır.

Kadro tahsisi

GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanunla getirilen hizmetlerin yürütülebilmesi için, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Merkez teşkilatında kullanılmak üzere ekli (1) sayılı cetvelde yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı cetvellerin adı geçen Bakanlığa ait bölümüne eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. - Bu Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip kurulacak sendikalardan üye sayıları, ulaşım hizmetleri, bayındırlık, inşaat ve köy hizmetleri ile bankacılık ve sigorta hizmetleri hizmet kollarında 1 500, enerji, sanayi ve madencilik hizmetleri ile tarım ve ormancılık hizmetleri hizmet kollarında 3 000, basın yayın ve iletişim hizmetleri ile yerel yönetim hizmetleri hizmet kollarında 4 000, büro hizmetleri ile sağlık ve sosyal hizmetler hizmet kollarında 10 000, eğitim, öğretim, bilim ve kültür hizmetleri hizmet kolunda 18 000 ve daha fazla olduğu ve konfederasyonlardan kendi içindeki sendikalarda bulunan kamu görevlisi üye sayısı 35 000 ve daha fazla olduğu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belirlenerek Resmî Gazetede yayınlananlar bakımından, bu Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan yüzde 10 barajı, 1998 yılında toplu görüşme yapmaya yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu ve bu konfederasyona üye sendikalar belirleninceye kadar geçecek süre içinde uygulanmaz.

Yukarıdaki fıkra uyarınca Resmî Gazetede yayınlanacak belirlemeden sonra ilgililerin aylıksız izinli geçen sürelerine ilişkin aylık ve özlük hakları kendilerine ödenir.

GEÇİCİ MADDE 4. - Konusu suç teşkil etmemek ve kesinleşmiş bir yargı kararına müstenit olmamak üzere, bu Kanunun yayımı tarihine kadar, memur temsilcileri ile toplu iş sözleşmesi akdetmeleri nedeniyle kamu görevlileri haklarında idarî, malî veya adlî takibat yapılmaz, başlatılanlar işlemden kaldırılır.

GEÇİCİ MADDE 5. - Bu Kanunun 43 üncü maddesinin (a), (b) ve (e) bentlerinde belirtilen yönetmelikler, Kanunun yayımını izleyen 20 gün içinde yürürlüğe konulur.

GEÇİCİ MADDE 6. - Bu kanunun yayımı tarihinde faaliyette bulunan kamu görevlileri kuruluşları, Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren sekiz ay içinde;

a) Mevcut tüzüklerine göre olağanüstü genel kurullarını yaparak, tüzük ve örgütlenmelerini Bu Kanun hükümlerine göre düzenlemek,

b) Yeni örgüt ve tüzüklerine göre ilk olağan genel kurullarını da yapmak zorundadırlar.

Belirlenen süre içerisinde, bu Kanuna uygun olarak yeni tüzüklerini düzenlememiş ve ilk olağan genel kurullarını yapmamış kuruluşlar Bu Kanunda tanımlanan sendikaların hak ve yetkilerini kullanamazlar.

c) Bu Kanunun yayımından sonra tüzüklerini bu Kanuna uyduran sendikalar tüm üyelik belgelerini bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmelik hükümlerine uygun olarak yeniden düzenleyerek birer örneğini olağan genel kurul tarihinden itibaren iki ay içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına göndermek zorundadırlar.

d) Hizmet kollarına göre yetkili sendikalar belirleninceye kadar baraj şartı aranmaksızın üyelik aidatlarının kaynaktan kesilmesine devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 7. - Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren faaliyette bulunan kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyon yöneticilerinin yetkili sendikalar belirlenene kadar özlük haklarının ödenmesine devam edilir.

Yürürlük

MADDE 46. - Bu Kanun yayımını takip eden 30 uncu günün sonunda yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 47. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI KANUNU TASARISI

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal, kültürel ve meslekî hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için oluşturdukları sendika ve konfederasyonların kuruluşu, organları, yetkileri ve faaliyetleri ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacak kamu görevlilerinin hak ve sorumluluklarını belirlemek ve yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu ile Kamu İşveren Kurulu arasında yürütülecek toplu görüşmelere ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanun, devletin veya diğer kamu tüzel kişilerinin yürütmekle görevli oldukları kamu hizmetlerinin görüldüğü genel, katma ve özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı kuruluşlarda, kamu iktisadî teşebbüslerinde, özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan banka ve teşekküller ile bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri hakkında uygulanır.

Tanımlar

MADDE 3. — Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Kamu Görevlisi: Bu Kanun kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşlarının işçi statüsü dışındaki bir kadro veya pozisyonunda daimi suretle çalışan, adaylık veya deneme süresini tamamlamış kamu görevlilerini,

b) Kamu İşvereni: Bu Kanun uygulaması bakımından kamu görevlisi sayılan kimseleri çalıştıran tüzel kişiliği olan ya da olmayan kamu kurum ve kuruluşlarını,

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI KANUNU TASARISI

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve mesleki hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için oluşturdukları sendika ve konfederasyonların kuruluşu, organları, yetkileri ve faaliyetleri ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacak kamu görevlilerinin hak ve sorumluluklarını belirlemek ve her hizmet kolunda yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bunların bağlı buldukları konfederasyonlar ile Kamu İşveren Kurulu arasında yürütülecek toplu görüşmelere ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanun, Devletin veya diğer kamu tüzel kişilerinin yürütmekle görevli oldukları kamu hizmetlerinin görüldüğü genel, katma ve özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı kuruluşlarda kamu iktisadî teşebbüslerinde, özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan banka ve teşekküller ile bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri hakkında uygulanır.

Tanımlar

MADDE 3. - Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Kamu Görevlisi : Kamu kurum ve kuruluşlarının işçi statüsü dışındaki bir kadro veya pozisyonunda daimî suretle çalışan, adaylık veya deneme süresini tamamlamış kamu görevlilerini,

b) Kamu İşvereni : Kamu görevlilerinin çalıştığı tüzel kişiliği olan ya da olmayan kamu kurum ve kuruluşlarını,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

c) Kamu İşveren Vekili: Kamu kurum ve kuruluşlarını temsile ve bütününe sevk ve idareye yetkili olanlar ile bunların yardımlarını,

d) İşyeri: Kamu hizmetinin yürütüldüğü yerleri,

e) Kurum: Kuruluş kanunları veya kuruluşlarına ilişkin mevzuatlarında görev, yetki ve sorumlulukları belirlenen, hizmetin niteliği ve yürütülmesi bakımından idari bir bütünlüğe sahip işyerlerinden oluşan kuruluşları,

f) Sendika: Kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal, kültürel ve meslekî hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kuruluşları,

g) Konfederasyon: Değişik hizmet kollarında kurulu en az beş sendikanın bir araya gelerek oluşturdukları tüzel kişiliği olan üst kuruluşları,

h) Toplu Görüşme: Kamu görevlileri için uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, zam ve tazminatlar, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, tedavi yardımı ve cenaze giderleri ile yiyecek ve giyecek yardımları konularında yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu ile Kamu İşveren Kurulu arasında yapılan görüşmeleri,

ı) Uzlaştırma Kurulu: Toplu görüşmeler sırasında çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümünü için oluşturulan kurulu,

j) Mutabakat Metni: Toplu görüşme sonucunda varılan anlaşmayı gösteren belgeyi, ifade eder.

Kamu işveren vekilleri bu Kanun bakımından kamu işvereni, hizmetin niteliği ve yürütülmesi bakımından bağlı tüm birimler ise asıl işyerinden sayılır. Kamu işverenin birinden fazla işyeri varsa, bu Kanun bakımından bu işyerlerinin tamamı işyerinden sayılır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

c) Kamu İşveren Vekili : Kamu kurum ve kuruluşlarını temsile ve bütününe sevk ve idareye yetkili olanlar ile bunların yardımlarını,

d) İşyeri : Kamu hizmetinin yürütüldüğü yerleri,

e) Kurum : Kuruluş kanunları veya kuruluşlarına ilişkin mevzuatlarında görev, yetki ve sorumlulukları belirlenen, hizmetin niteliği ve yürütülmesi bakımından idari bir bütünlüğe sahip işyerlerinden oluşan kuruluşları,

f) Sendika : Kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kuruluşları,

g) Konfederasyon : Değişik hizmet kollarında bu Kanuna tabi olarak kurulmuş en az beş sendikanın bir araya gelerek oluşturdukları tüzel kişiliği olan üst kuruluşları,

h) Toplu Görüşme : Kamu görevlileri için uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, fazla çalışma ücretleri, harcırah, ikramiye, lojman tazminatı, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, tedavi yardımı ve cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ile bu mahiyette etkinlik artırıcı diğer yardımlara ilişkin olarak yetkili kamu görevlileri sendikaları ve üst kuruluşları ile Kamu İşveren Kurulu arasında yapılan görüşmeyi,

ı) Uzlaştırma Kurulu : Toplu görüşmeler sırasında çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümünü için oluşturulan kurulu,

j) Mutabakat Metni : Toplu görüşme sonucunda varılan anlaşmayı gösteren belgeyi,

k) Yüksek Hakem Kurulu Başkanı : 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun 53 üncü maddesine göre teşekkül etmiş bulunan Kurul'un Başkanını,

ifade eder.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

İKİNCİ KISIM

Kuruluş Esasları ve Organlar

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş Esasları

Kuruluş

MADDE 4. — Sendikalar hizmet kolu esasına göre, Türkiye çapında faaliyette bulunmak amacıyla bir hizmet kolundaki kamu işyerlerinde çalışan kamu görevlileri tarafından kurulur.

Bir hizmet kolunda birden fazla sendika kurulabilir. Meslek veya işyeri esasına göre sendika kurulamaz.

Hizmet kolları

MADDE 5. — Sendikaların kurulabilecekleri hizmet kolları aşağıda belirtilmiştir :

1. Büro Hizmetleri,
2. Eğitim ve Öğretim, Bilim ve Kültür Hizmetleri,
3. Sağlık Hizmetleri,
4. Yerel Yönetim Hizmetleri,
5. Basın, Yayın ve İletişim Hizmetleri,
6. Bankacılık ve Sigorta Hizmetleri,
7. Bayındırlık, İnşaat ve Köy Hizmetleri,
8. Ulaştırma Hizmetleri,
9. Tarım ve Ormancılık Hizmetleri,
10. Enerji ve Madencilik Hizmetleri.

Kurumların girdikleri hizmet kolları, Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının birlikte hazırlayacakları bir yönetmelikle belirlenir.

Kuruluş işlemleri

MADDE 6. — Sendika ve konfederasyonlar önceden izin almaksızın serbestçe kurulurlar.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kamu işveren vekilleri bu Kanun bakımından kamu işvereni, hizmetin niteliği ve yürütülmesi bakımından bağlı tüm birimler ise asıl işyerinden sayılır. Kamu işverenin birden fazla işyeri varsa, bu Kanun bakımından bu işyerlerinin tamamı işyerinden sayılır.

İKİNCİ KISIM

Kuruluş Esasları ve Organlar

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş Esasları

Kuruluş

MADDE 4. — Sendikalar hizmet kolu esasına göre, Türkiye çapında faaliyette bulunmak amacıyla bir hizmet kolundaki kamu işyerlerinde çalışan kamu görevlileri tarafından kurulur.

Bir hizmet kolunda birden fazla sendika kurulabilir. Meslek veya işyeri esasına göre sendika kurulamaz.

Hizmet kolları

MADDE 5. — Sendikaların kurulabilecekleri hizmet kolları aşağıda belirtilmiştir :

1. Büro hizmetleri.
2. Eğitim, öğretim, bilim ve kültür hizmetleri,
3. Sağlık ve sosyal hizmetler.
4. Yerel yönetim hizmetleri.
5. Basın, yayın ve iletişim hizmetleri.
6. Bankacılık ve sigorta hizmetleri.
7. Bayındırlık, inşaat ve köy hizmetleri.
8. Ulaştırma hizmetleri.
9. Tarım ve ormancılık hizmetleri.
10. Enerji, sanayi ve madencilik hizmetleri.

Kurumların girdikleri hizmet kolları, Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının birlikte hazırlayacakları bir yönetmelikle belirlenir.

Kuruluş işlemleri

MADDE 6. — Sendika ve konfederasyonlar önceden izin almaksızın serbestçe kurulurlar.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Sendika kurucusu olabilmek için en az iki yıldan beri kamu görevlisi olarak çalışmak yeterlidir.

Sendikanın kurucuları; sendika tüzüğü, kurucuların nüfus cüzdanı örnekleri, ikametgâh belgeleri, kamu görevlisi olduklarını gösterir belgeler ile sendikayı ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin kimliklerini kuruluş dilekçelerinin ekinde sendika merkezinin bulunacağı ilin valiliğine vermek zorundadırlar.

Konfederasyon kurucuları, konfederasyon tüzüğü ile kurucu sendikaların konfederasyon kurulmasına ilişkin genel kurul kararlarını ve ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin kimliklerini konfederasyon merkezinin bulunacağı ilin valiliğine alındı belgesi karşılığında vermek zorundadırlar. Konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecekler, üyesi oldukları sendikaların zorunlu organlarına seçilmemişlerse, sendika kurucuları için istenilen diğer belgeleri de eklemekle yükümlüdürler.

Yukarıda anılan belge ve tüzüklerin ilgili valiliğe verilmesi ile sendika veya konfederasyon tüzel kişilik kazanır.

Valilik, tüzük ve belgelerin birer örneğini, beş çalışma günü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığına gönderir.

Tüzüğün veya bu maddede sayılan belgelerin içerdikleri bilgilerin kanuna aykırılığının tespit edilmesi ya da bu Kanunda öngörülen kuruluş koşullarının gerçekleşmediğinin anlaşılması halinde, ilgili valilik eksikliklerin bir ay içinde tamamlanmasını ister. Tamamlanmadığı takdirde sendika veya konfederasyonun faaliyetinin durdurulması için iş mahkemesine başvurur.

Mahkeme, kanuna aykırılığın veya eksikliğin giderilmesi için altmış gün aşmayan bir

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Sendika kurucusu olabilmek için en az iki yıldan beri kamu görevlisi olarak çalışmak yeterlidir.

Sendikanın kurucuları; sendika tüzüğü, kurucuların nüfus cüzdanı örnekleri, ikametgâh belgeleri, kamu görevlisi olduklarını gösterir belgeler ile sendikayı ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin kimliklerini kuruluş dilekçelerinin ekinde sendika merkezinin bulunacağı ilin valiliğine vermek zorundadırlar.

Konfederasyon kurucuları, konfederasyon tüzüğü ile sendikaların konfederasyon kurulmasına ilişkin kurucular kurulu kararını ve ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin kimliklerini konfederasyon merkezinin bulunacağı ilin valiliğine alındı belgesi karşılığında vermek zorundadırlar. Konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecekler, üyesi oldukları sendikaların zorunlu organlarına seçilmemişlerse, sendika kurucuları için istenilen diğer belgeleri de eklemekle yükümlüdürler.

Yukarıda anılan belge ve tüzüklerin ilgili valiliğe verilmesi ile sendika veya konfederasyon tüzel kişilik kazanır.

Valilik, tüzük ve belgelerin birer örneğini, beş çalışma günü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığına gönderir.

Tüzüğün veya bu maddede sayılan belgelerin içerdikleri bilgilerin kanuna aykırılığının tespit edilmesi ya da bu Kanunda öngörülen kuruluş koşullarının gerçekleşmediğinin anlaşılması halinde, ilgili valilik eksikliklerin bir ay içinde tamamlanmasını ister. Tamamlanmadığı takdirde sendika veya konfederasyonun faaliyetinin durdurulması için iş mahkemesine başvurur.

Mahkeme, kanuna aykırılığın veya eksikliğin giderilmesi için altmış gün aşmayan bir

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

süre verir. Verilen süre sonunda tüzük ve belgeler kanuna uygun hale getirilmemişse, mahkeme sendika veya konfederasyonun kapatılmasına karar verir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, sendika ve konfederasyonlar için birer bilgi kaydı tutar.

Tüzük

MADDE 7. — Sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur.

- a) Sendika veya konfederasyonun adı, merkezi ve adresi,
- b) Sendika veya konfederasyonun amacı ve bu amacı gerçekleştirmek üzere sürdürülecek çalışma konuları ile çalışma usulleri,
- c) Sendikanın faaliyet göstereceği hizmet kolu,
- d) Sendika kurucularının ad ve soyadları, meslek veya görevleri ve adresleri; konfederasyonu kuran sendikaların hizmet kolları ile ad ve adresleri,
- e) Sendika veya konfederasyona üyelik koşulları, üyelikten çıkma ve çıkarılmanın usul ve esasları,
- f) Konfederasyon, sendika ve sendika şubesi genel kurul delegelerinin belirlenmesi usulü,
- g) Genel kurulun görev ve yetkileri, oy kullanma ve karar alma usul ve yeter sayıları,
- h) Sendika veya konfederasyonun genel kurul dışındaki zorunlu organlarına üyelerin seçilme usulü, asil ve yedek üye sayısı, görev ve yetkileri,
- ı) Sendika veya konfederasyonların yöneticilerinde aranılacak şartlar,
- j) Sendika şubelerinin nasıl kurulacağı, görev ve yetkileri, genel kurullarının toplantılarına ve kararlarına ilişkin usul ve esaslar ile sendika genel kurulunda şubelerin temsil şekli,
- k) Üyelik ödentisinin belirlenmesi usulü,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

süre verir. Verilen süre sonunda tüzük ve belgeler kanuna uygun hale getirilmemişse, mahkeme sendika veya konfederasyonun kapatılmasına karar verir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, sendika ve konfederasyonlar için birer bilgi kaydı tutar.

Tüzük

MADDE 7. — Sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur.

- a) Sendika veya konfederasyonun adı, merkezi ve adresi,
- b) Sendika veya konfederasyonun amacı ve bu amacı gerçekleştirmek üzere sürdürülecek çalışma konuları ile çalışma usulleri,
- c) Sendikanın faaliyet göstereceği hizmet kolu,
- d) Sendika kurucularının ad ve soyadları, meslek veya görevleri ve adresleri; konfederasyonu kuran sendikaların hizmet kolları ile ad ve adresleri,
- e) Sendika veya konfederasyona üyelik koşulları, üyelikten çıkma ve çıkarılmanın usul ve esasları,
- f) Konfederasyon, sendika ve sendika şubesi genel kurul delegelerinin belirlenmesi usulü,
- g) Genel kurulun görev ve yetkileri, oy kullanma ve karar alma usul ve yeter sayıları,
- h) Sendika veya konfederasyonun genel kurul dışındaki zorunlu organlarına üyelerin seçilme usulü, asil ve yedek üye sayısı, görev ve yetkileri,
- ı) Sendika veya konfederasyonların yöneticilerinde aranılacak şartlar,
- j) Sendika şubelerinin nasıl kurulacağı, görev ve yetkileri, genel kurulların toplantılarına ve kararlarına ilişkin usul ve esaslar ile sendika genel kurulunda şubelerin temsil şekli,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

- l) Sendika veya konfederasyonun iç denetim usulü,
m) Harcamaların nasıl yapılacağı, yetkilerin nasıl verileceği ve yetki sınırları,
n) Tüzüğün değiştirilmesi usulü,
o) Sendika veya konfederasyonun feshi, kendiliğinden dağılması, başka bir sendika veya konfederasyonla birleşmesi veya mahkeme kararıyla kapatılması hallerinde mal varlığının tasfiye usulü,
p) Sendika veya konfederasyonun zorunlu organlarının oluşumuna kadar kuruluşun işlerini yürütmeye ve temsile yetkili geçici yönetim kurulu üyelerinin ad ve soyadları ile adresleri,
r) Sendika temsilcilerinin seçiminde yetkili kurulun belirlenmesi, temsilcilerin nitelikleri ve görevden alınma usulü,
s) Gelirlerini ne şekilde muhafaza edecekleri ve zorunlu giderleri için kasalarında tutacakları nakit mevcudu,
t) Demirbaşların satış ve terkininde uygulanacak usul ve esaslar.

İKİNCİ BÖLÜM

Organlar ve Seçimler

Zorunlu organlar

MADDE 8. — Sendika şubesi, sendika ve konfederasyonların zorunlu organları genel kurul, yönetim kurulu, denetleme kurulu ve disiplin kuruludur.

Sendika veya konfederasyonlar zorunlu organların görev, yetki ve sorumluluklarını devretmemek kaydıyla başka organlar da kurabilirler.

Genel kurullar tarafından zorunlu organlara seçilen üyelerin ad ve soyadları, meslek ve görevleri; adresleri ile tüzük değişiklikleri ve açılan, kapatılan veya birleştirilen şubeler; sendika şubesinin, sendikanın veya konfederasyonun

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

- k) Üyelik ödentsinin belirlenmesi usulü,
l) Sendika veya konfederasyonun iç denetim usulü,
m) Harcamaların nasıl yapılacağı, yetkilerin nasıl verileceği ve yetki sınırları,
n) Tüzüğün değiştirilmesi usulü,
o) Sendika veya konfederasyonun feshi, kendiliğinden dağılması, başka bir sendika veya konfederasyonla birleşmesi veya mahkeme kararıyla kapatılması hallerinde mal varlığının tasfiye usulü,
p) Sendika veya konfederasyonun zorunlu organlarının oluşumuna kadar kuruluşun işlerini yürütmeye ve temsile yetkili geçici yönetim kurulu üyelerinin ad ve soyadları ile adresleri,
r) Sendika ve konfederasyon temsilcilerinin seçiminde yetkili kurulun belirlenmesi, temsilcilerin nitelikleri ve görevden alınma usulü,
s) Gelirlerini ne şekilde muhafaza edecekleri ve zorunlu giderleri için kasalarında tutacakları azamî nakit mevcudu,
t) Demirbaşların satış ve terkininde uygulanacak usul ve esaslar.

İKİNCİ BÖLÜM

Organlar ve Seçimler

Zorunlu organlar

MADDE 8. — Sendika şubesi, sendika ve konfederasyonların zorunlu organları genel kurul, yönetim kurulu, denetleme kurulu ve disiplin kuruludur.

Sendika veya konfederasyonlar zorunlu organların görev, yetki ve sorumluluklarını devretmemek kaydıyla başka organlar da kurabilirler.

Genel kurullar tarafından zorunlu organlara seçilen üyelerin ad ve soyadları, meslek ve görevleri, adresleri ile tüzük değişiklikleri ve açılan, kapatılan veya birleştirilen şubeler; sendika şubesinin, sendikanın veya konfederasyonun

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

yonun bulunduğu illerin valiliklerine, Devlet Personel Başkanlığına ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına otuz gün içinde bildirilir.

Genel kurulların oluşması

MADDE 9. — Sendika ve sendika şubesi genel kurulları üyelerden oluşur.

Sendika üye sayısı bini, sendika şubesinin üye sayısı beşyüzü aştığı takdirde genel kurullar delegelerle yapılır.

Delegeler üyeler tarafından gizli oy, açık sayım ve döküm esasına ve sendika tüzüğündeki hükümlere göre seçilir.

Konfederasyon genel kurulları, üye sendikalarınca seçilen en çok beşyüz delegeden oluşur. Üye sendikaların genel kurulda kaç delegeyle temsil edileceği konfederasyon tüzüğünde belirtilir.

Sendika şubeleri ile sendika ve konfederasyonların yönetim ve denetleme kurulu üyeleri bu sıfatla kendi genel kurullarına delege olarak katılırlar.

Delege sıfatı, müteakip olağan genel kurul için yapılacak delege seçimine kadar sürer.

Tüzüklere delege seçilmeyi engelleyici hükümler konulamaz.

Genel kurulların toplantı zamanı ve karar yeter sayısı

MADDE 10. — Sendika veya konfederasyonun ilk genel kurulu tüzel kişilik kazanmasından başlayarak altı ay içinde yapılır.

Olağan genel kurul dört yılda bir toplanır. Tüzüklerinde belirtilmek koşulu ile daha kısa sürede de toplanabilir.

İki genel kurul toplantısı arasındaki döneme ilişkin faaliyet ve hesap raporu, denetleme kurulu veya denetçi raporu ile gelecek döneme ilişkin bütçe önerisinin, genel kurula katılacaklara toplantı tarihinden en az onbeş gün önce gönderilmesi zorunludur.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

federasyonun bulunduğu illerin valiliklerine, Devlet Personel Başkanlığına ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına otuz gün içinde bildirilir.

Genel kurulların oluşması

MADDE 9. - Sendika ve sendika şubesi genel kurulları üyelerden oluşur.

Sendika üye sayısı bini, sendika şubesinin üye sayısı beşyüzü aştığı takdirde genel kurullar delegelerle yapılabilir.

Delegeler üyeler tarafından gizli oy, açık sayım ve döküm esasına ve sendika tüzüğündeki hükümlere göre seçilir.

Konfederasyon genel kurulları, üye sendikalarca seçilen en çok beşyüz delegeden oluşur. Üye sendikaların genel kurulda kaç delegeyle temsil edileceği konfederasyon tüzüğünde belirtilir.

Sendika şubeleri ile sendika ve konfederasyonların yönetim ve denetleme kurulu üyeleri bu sıfatla kendi genel kurullarına delege olarak katılırlar.

Delege sıfatı, müteakip olağan genel kurul için yapılacak delege seçimine kadar sürer.

Tüzüklere delege seçilmeyi engelleyici hükümler konulamaz.

Genel kurulların toplantı zamanı ve karar yeter sayısı

MADDE 10. - Sendika veya konfederasyonun ilk genel kurulu tüzel kişilik kazanmasından başlayarak altı ay içinde yapılır.

Olağan genel kurul üç yılda bir toplanır. Tüzüklerinde belirtilmek koşulu ile daha kısa sürede de toplanabilir.

İki genel kurul toplantısı arasındaki döneme ilişkin faaliyet ve hesap raporu, denetleme kurulu veya denetçi raporu ile gelecek döneme ilişkin bütçe önerisinin, genel kurula katılacaklara toplantı tarihinden en az onbeş gün önce gönderilmesi zorunludur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Olağanüstü genel kurul, yönetim kurulu veya denetleme kurulunun gerekli gördüğü durumlarda ya da genel kurul üye veya delegelerinin beşte birinin yazılı isteği üzerine en geç altmış gün içinde toplanır.

Genel kurula çağrı yönetim kurulu tarafından yapılır.

Toplantı yeter sayısı üye ya da delege tamsayısının salt çoğunluğudur. İlk toplantıda yeter sayı sağlanamazsa, ikinci toplantı en çok onbeş gün sonraya bırakılabilir. Bu toplantıda salt çoğunluk aranmaz.

Karar yeter sayısı toplantıya katılan üye veya delege sayısının salt çoğunluğudur.

Yukarıdaki hükümlere aykırı hareket eden sendika şubesi, sendika veya konfederasyon yönetim kuruluna; üyelerinden birinin veya durumu tespit eden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının, başvurusu üzerine, iş davalarına bakmakla görevli mahkeme kararı ile işten el çektirilir. Bu takdirde görevli mahkeme, genel kurulu kanun ve tüzük hükümleri gereğince en kısa zamanda toplamak ve yeni yönetim kurulu seçilinceye kadar cari işleri yürütmekle görevli olmak üzere Medenî Kanun hükümleri gereğince bir veya üç kayyım tayin eder.

Seçimlerde uyulacak esaslar

MADDE 11. — Genel kurullarda seçimler yargı gözetimi altında serbest, eşit, gizli oy, açık sayım ve döküm esasına göre yapılır.

Genel kurul toplantıları, genel kurullarda yapılacak seçimler, seçimlere yapılacak itirazlar, seçimlerin iptali ve yenilenmesine ilişkin hususlarda 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 14 üncü maddesinin bir ile onüçüncü fıkraları ve 52 nci maddesinde yer alan hükümleri uygulanır.

Genel kurulların görevleri

MADDE 12. — Genel kurulların görev ve yetkileri şunlardır:

Olağanüstü genel kurul, yönetim kurulu veya denetleme kurulunun gerekli gördüğü durumlarda ya da genel kurul üye veya delegelerinin beşte birinin yazılı isteği üzerine en geç altmış gün içinde toplanır.

Genel kurula çağrı yönetim kurulu tarafından yapılır.

Toplantı yeter sayısı üye ya da delege tamsayısının salt çoğunluğudur. İlk toplantıda yeter sayı sağlanamazsa, ikinci toplantı en çok onbeş gün sonraya bırakılabilir. Bu toplantıda salt çoğunluk aranmaz.

Karar yeter sayısı toplantıya katılan üye veya delege sayısının salt çoğunluğudur.

Yukarıdaki hükümlere aykırı hareket eden sendika şubesi, sendika veya konfederasyon yönetim kuruluna; üyelerinden birinin veya durumu tespit eden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının, başvurusu üzerine, iş davalarına bakmakla görevli mahkeme kararı ile işten el çektirilir. Bu takdirde görevli mahkeme, genel kurulu kanun ve tüzük hükümleri gereğince en kısa zamanda toplamak ve yeni yönetim kurulu seçilinceye kadar cari işleri yürütmekle görevli olmak üzere Medenî Kanun hükümleri gereğince bir veya üç kayyım tayin eder.

Seçimlerde uygulanacak esaslar

MADDE 11- Genel kurullarda seçimler yargı gözetimi altında serbest, eşit, gizli oy, açık sayım ve döküm esasına göre yapılır.

Genel kurul toplantıları, genel kurullarda yapılacak seçimler, seçimlere yapılacak itirazlar, seçimlerin iptali ve yenilenmesine ilişkin hususlarda 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 14 üncü maddesi ile 52 nci maddesinde yer alan hükümleri uygulanır.

Seçimlere ilişkin usul ve esaslar, sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde belirtilir.

Genel kurulların görevleri

MADDE 12- Genel kurulların görev ve yetkileri şunlardır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

- a) Organların seçimi,
  - b) Tüzük değişikliği,
  - c) Yönetim ve denetleme kurulu raporlarının görüşülmesi ve aklanması,
  - d) Yönetim kurulunca hazırlanan çalışma programı ve bütçenin görüşülerek karara bağlanması,
  - e) Sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde belirtilen konularda yönetim kuruluna yetki verilmesi,
  - f) Taşınmaz malların satın alınması veya mevcut taşınmaz malların satılması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmesi,
  - g) Sendika ve konfederasyon yönetim kurulu üyelerine verilecek her türlü ücret ve diğer görevlilerin huzur hakkı ve yolluklarının belirlenmesi,
  - h) Sendika şubesi açma veya bu konuda yönetim kuruluna yetki verme, şubeleri birleştirme ya da kapatma,
  - ı) Aynı hizmet kolunda bulunmak koşuluyla başka bir sendika ile birleşme,
  - j) Başka bir konfederasyonla birleşme,
  - k) Konfederasyonlara üye olma veya üyelikten çekilme,
  - l) Uluslararası kamu görevlileri kuruluşlarına üye olma veya çekilme,
  - m) Fesih kararı verme,
  - n) Mevzuatta veya sendika tüzüklerinde genel kurulca yapılması belirtilen diğer işlemlerin yerine getirilmesi ve herhangi bir organın görev alanına girmeyen konuların karara bağlanması.
- Şube genel kurulları sadece yukarıdaki (a), (c), ve (n) bentlerinde belirtilen görevleri yerine getirirler.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

- a) Organların seçimi.
  - b) Tüzük değişikliği.
  - c) Yönetim ve denetleme kurulu raporlarının görüşülmesi ve aklanması.
  - d) Yönetim kurulunca hazırlanan çalışma programı ve bütçenin görüşülerek karara bağlanması.
  - e) Sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde belirtilen konularda yönetim kuruluna yetki verilmesi.
  - f) Taşınmaz malların satın alınması veya mevcut taşınmaz malların satılması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmesi.
  - g) Sendika ve konfederasyon yönetim kurulu üyelerine verilecek her türlü ücret ve diğer görevlilerin huzur hakkı ve yolluklarının belirlenmesi.
  - h) Sendika şubesi açma veya bu konuda yönetim kuruluna yetki verme, şubeleri birleştirme ya da kapatma.
  - ı) Aynı hizmet kolunda bulunmak koşuluyla başka bir sendika ile birleşme ve katılma.
  - j) Başka bir konfederasyonla birleşme ve katılma.
  - k) Konfederasyonlara üye olma veya üyelikten çekilme.
  - l) Amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara üye olma veya çekilme.
  - m) Fesih kararı verme.
  - n) Mevzuatta veya sendika tüzüklerinde genel kurulca yapılması belirtilen diğer işlemlerin yerine getirilmesi ve herhangi bir organın görev alanına girmeyen konuların karara bağlanması.
- Şube genel kurulları sadece yukarıdaki (a), (c) ve (n) bentlerinde belirtilen görevlerini yerine getirirler.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yönetim, disiplin ve denetleme kurullarının oluşması, görevleri ve toplantıları

MADDE 13. — Sendika şubesi ve sendika yönetim kurulları en az üç, en çok yedi üyeden; konfederasyon yönetim kurulları ise en az beş, en çok on üyeden oluşur.

Disiplin kurulu en az üç, en çok beş üyeden, Denetleme Kurulu en az üç denetçiden oluşur. Şubelerde bir denetçi ile yetinilebilir.

Yönetim, disiplin ve denetleme kurulları ile kurulması uygun görülen diğer organların oluşumu, görev ve yetkileri ile toplanma ve karar alma usulleri 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 16, 17, 18 ve 19 uncu maddelerinde belirtilen esaslara uygun olarak sendika veya konfederasyonların tüzüklerinde düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Üyelik ve Güvenceler

BİRİNCİ BÖLÜM

Üyelik

Sendika üyeliğinin kazanılması

MADDE 14. — Sendikalara üye olmak serbesttir.

Kamu görevlileri çalıştıkları işyerinin girdiği hizmet kolunda kurulu bir sendikaya üye olabilirler.

Üyelik, başvurunun sendika yetkili organınca kabulü ile kazanılır.

Üyelik başvurusu, sendika tarafından en çok otuz gün içinde reddedilmediği takdirde üyelik istemi kabul edilmiş sayılır. Haklı bir sebep gösterilmeden üyeliği kabul edilmeyen kamu görevlisinin, bu kararın kendisine tebliğinden itibaren otuz gün içinde iş davalarına bakmakla görevli mahallî mahkemede dava açma hakkı vardır.

Sendika, üyeliği kesinleşen kamu görevlisinin başvuru belgesinin bir örneğini üyenin kendisine verir, bir örneği sendikada kalır, bir örneğini üyelik ödentsine esas olmak ve dos-

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yönetim, denetleme ve disiplin kurullarının oluşması, görevleri ve toplantıları

MADDE 13. — Sendika şubesi ve sendika yönetim kurulları en az üç, en çok yedi üyeden; konfederasyon yönetim kurulları ise en az beş, en çok on üyeden oluşur.

Disiplin Kurulu en az üç, en çok beş üyeden, Denetleme Kurulu en az üç denetçiden oluşur. Şubelerde bir denetçi ile yetinilebilir.

Yönetim, denetleme ve disiplin kurulları ile kurulması uygun görülen diğer organların oluşumu, görev ve yetkileri ile toplanma ve karar alma usulleri Sendikalar Kanununun 16, 17, 18 ve 19 uncu maddelerinde belirtilen esaslara uygun olarak sendika veya konfederasyonların tüzüklerinde düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Üyelik ve Güvenceler

BİRİNCİ BÖLÜM

Üyelik

Sendika üyeliğinin kazanılması

MADDE 14. — Sendikalara üye olmak serbesttir.

Kamu görevlileri çalıştıkları işyerinin girdiği hizmet kolunda kurulu bir sendikaya üye olabilirler.

Üyelik, başvurunun sendika yetkili organınca kabulü ile kazanılır.

Üyelik başvurusu, sendika tarafından en çok otuz gün içinde reddedilmediği takdirde üyelik istemi kabul edilmiş sayılır. Haklı bir sebep gösterilmeden üyeliği kabul edilmeyen kamu görevlisinin, bu kararın kendisine tebliğinden itibaren otuz gün içinde iş davalarına bakmakla görevli mahallî mahkemede dava açma hakkı vardır.

Sendika, üyeliği kesinleşen kamu görevlisinin başvuru belgesinin bir örneğini üyenin kendisine verir, bir örneği sendikada kalır, bir örneğini üyelik ödentsine esas olmak ve dos-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

yasında saklanmak üzere işverene, bir örneğini de her yılın Şubat, Mayıs, Ağustos ve Kasım aylarında bir liste ekinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderir.

Birden çok sendikaya üye olunamaz. Birden çok sendikaya üyelik halinde sonraki üyelikler geçersizdir.

Sendika üyesi olamayacaklar

MADDE 15. — Bu Kanuna göre kurulan sendikalara;

a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği ve Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri,

b) Yüksek yargı organlarının başkan ve üyeleri, hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar,

c) Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları, başkanları, genel müdürleri, daire başkanları ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilatlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilatlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri,

d) Yükseköğretim Kurulu başkan ve üyeleri ile Yükseköğretim Denetleme Kurulu başkan ve üyeleri, üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü rektörleri, fakülte dekanları ile enstitü ve yüksek okulların müdürleri ve bunların yardımcıları,

e) Mülki İdare amirleri,

f) Silahlı Kuvvetler mensupları,

g) Millî Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında çalışan sivil kamu görevlileri,

h) Millî İstihbarat Teşkilâtı mensupları,

ı) Müfettiş, murakıp, kontrolör, denetçi, denetmen, devlet bütçe uzmanı, devlet personel uzmanı ve bunların yardımcıları,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

yasında saklanmak üzere işverene, bir örneğini de her yılın Şubat, Mayıs, Ağustos ve Kasım aylarında bir liste ekinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderir.

Birden çok sendikaya üye olunamaz. Birden çok sendikaya üyelik halinde sonraki üyelikler geçersizdir.

Sendika üyesi olamayacaklar

MADDE 15. — Bu Kanuna göre kurulan sendikalara;

a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri,

b) Yüksek yargı organlarının başkan ve üyeleri, hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar,

c) Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları, başkanları, genel müdürleri, daire başkanları ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilatlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilatlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri, işyerlerinin en üst amirleri ile yardımcıları, belediye başkanları ve yardımcıları,

d) Yükseköğretim Kurulu Başkan ve üyeleri ile Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri, üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü rektörleri, fakülte dekanları, enstitü ve yüksek okulların müdürleri ile bunların yardımcıları,

e) Mülki idare amirleri,

f) Silahlı Kuvvetler mensupları,

g) Millî Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) çalışan sivil memurlar ve kamu görevlileri,

h) Millî İstihbarat Teşkilâtı mensupları,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

j) Emniyet Teşkilâtı mensupları ve kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik personeli,

k) Ceza infaz kurumlarında çalışan kamu görevlileri,

Üye olamazlar ve sendika kuramazlar.

Üyelikğin sona ermesi

MADDE 16. — Her üye üyelikten serbestçe çekilebilir.

Üyelikten çekilme, çekilme isteğinin sendikaya bildirilmesi ile gerçekleşir. Çekilme bildirimini alan sendika görevlisi, kayıt defterine işlemek ve alındığına ilişkin bir belgeyi derhal üyeye vermek zorundadır. Sendika çekilme bildirimlerinin birer örneklerini her yılın Şubat, Mayıs, Ağustos ve Kasım aylarında bir liste ekinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına göndermek zorundadır. Üyelikten çekilen, bildirim bir örneğini dosyasında saklanması için işverene gönderir.

Çekilme, sendikaya başvurma tarihinden başlayarak bir ay sonra geçerli olur. Çekilenin bu süre içinde başka bir sendikaya üye olması halinde yeni sendikaya üyeliği, bu sürenin bitim tarihinde kazanılır.

Üyenin sendikadan çıkarılma kararı genel kurulca alınır. Çıkarma kararı, çıkarılana ve işverene yazı ile bildirilir. Çıkarma kararına karşı üye, bildirim tarihinden itibaren onbeş gün içinde görevli mahkemeye itiraz edebilir. Mahkeme iki ay içinde kesin karar verir. Üyelik, çıkarılma kararı kesinleşinceye kadar sürer.

Çekilme, göreve son verilmesi veya sair nedenlerle kamu görevinden ayrılanlar ile farklı bir hizmet koluna giren kuruma atanarlardan sendika üyesi olanların üyelikleri, varsa sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri sona erer. Emekliye ay-

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

1) Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların merkezi denetim elemanları,

j) Emniyet hizmetleri sınıfı ve emniyet teşkilâtında çalışan diğer hizmet sınıflarına dahil personel ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik personeli,

k) Ceza infaz kurumlarında çalışan kamu görevlileri,

Üye olamazlar ve sendika kuramazlar.

Üyelikğin sona ermesi

MADDE 16. — Her üye üyelikten serbestçe çekilebilir.

Üyelikten çekilme, çekilme isteğinin sendikaya bildirilmesi ile gerçekleşir. Çekilme bildirimini alan sendika görevlisi, kayıt defterine işlemek ve alındığına ilişkin bir belgeyi derhal üyeye vermek zorundadır. Sendika çekilme bildirimlerinin birer örneklerini her yılın Şubat, Mayıs, Ağustos ve Kasım aylarında bir liste ekinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına göndermek zorundadır. Üyelikten çekilen, bildirim bir örneğini dosyasında saklanması için işverene gönderir.

Çekilme, sendikaya başvurma tarihinden başlayarak bir ay sonra geçerli olur. Çekilenin bu süre içinde başka bir sendikaya üye olması halinde yeni sendikaya üyeliği, bu sürenin bitim tarihinde kazanılır.

Üyenin, sendikadan çıkarılma kararı genel kurulca alınır. Çıkarma kararı, çıkarılana ve işverene yazı ile bildirilir. Çıkarma kararına karşı üye, bildirim tarihinden itibaren onbeş gün içinde görevli mahkemeye itiraz edebilir. Mahkeme iki ay içinde kesin karar verir. Üyelik, çıkarılma kararı kesinleşinceye kadar sürer.

Çekilme, göreve son verilmesi veya sair nedenlerle kamu görevinden ayrılanlar ile farklı bir hizmet koluna giren kuruma atanarlardan sendika üyesi olanların üyelikleri, varsa sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri sona erer. Emekliye

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

yrılanların sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri seçildikleri dönemin sonuna kadar devam eder.

Herhangi bir nedenle aylıksız izinli sayılan sendika üyelerinin bu Kanundan doğan hak ve yükümlülükleri bu süre içinde askıda kalır.

İşverenler her yılın Mayıs ve Kasım ayı sonu itibarıyla kurumlarındaki sendika üyesi kamu görevlilerinin sendikalara göre dağılımları ile sendika üyeliği sona eren veya askıya alınanlara ilişkin bilgileri bilgisayar ortamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına göndermek zorundadırlar.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı sendika ve üyelik kayıtlarına ilişkin olarak derlediği bütün bilgileri bir ay içinde Devlet Personel Başkanlığına gönderir.

Konfederasyon ve uluslararası kuruluş üyeliği

MADDE 17. – Sendikalar, ancak bir konfederasyona üye olabilirler. Birden çok konfederasyona üye olunması halinde sonraki üyelikler geçersizdir.

Sendika ve konfederasyonlar, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin şekline, insan haklarına saygılı, millî, demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti niteliklerine; Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne; Türk Ulusuna ait egemenliğin kullanılmasının hiçbir suretle belli bir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamayacağı ilkeleri ile vicdan ve din özgürlüğüne aykırı faaliyet göstermeyen uluslararası kamu görevlileri kuruluşlarına serbestçe üye olabilirler ve üyelikten çekilebilirler.

İlgili kuruluş, üye olduğu veya üyelikten ayrıldığı uluslararası kamu görevlileri kuruluşunu, üye olduğu veya üyelikten ayrıldığı tarihi izleyen onbeş gün içinde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirir. Üyelik bildirimine, üye olunan kuruluş tüzüğüne bir örneği de eklenir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

yrılanların sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri seçildikleri dönemin sonuna kadar devam eder.

İşverenler her yılın mayıs ve kasım ayı sonu itibarıyla kurumlarındaki sendika üyesi kamu görevlilerinin sendikalara göre dağılımları ile sendika üyeliği sona eren veya askıya alınanlara ilişkin bilgileri bilgisayar ortamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına göndermek zorundadırlar.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı sendika ve üyelik kayıtlarına ilişkin olarak derlediği bütün bilgileri bir ay içinde Devlet Personel Başkanlığına gönderir.

Konfederasyon ve uluslararası kuruluş üyeliği

MADDE 17. – Sendikalar, ancak bir konfederasyona üye olabilirler. Birden çok konfederasyona üye olunması halinde sonraki üyelikler geçersizdir.

Sendika ve konfederasyonlar, amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara serbestçe üye olabilirler ve üyelikten çekilebilirler.

İlgili kuruluş, üye olduğu veya üyelikten ayrıldığı amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara, üye olduğu veya üyelikten ayrıldığı tarihi izleyen onbeş gün içinde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirir. Üyelik bildirimine, üye olunan kuruluş tüzüğüne bir örneği de eklenir.

Sendikalar ve konfederasyonlar önceden izin almaksızın, serbestçe, yabancı ülkelerdeki amaçlarına uyan uluslararası kuruluşların üye veya temsilcilerini Türkiye'ye davet edebilir veya yabancı ülkelerdeki toplantılarına kendi üye veya temsilcilerini gönderebilirler.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Sendikalar ve konfederasyonlar önceden izin almaksızın, serbestçe, yabancı ülkelerdeki kamu görevlileri kuruluşlarının üye veya temsilcilerini Türkiye'ye davet edebilir veya yabancı ülkelerdeki toplantılarına kendi üye veya temsilcilerini gönderebilirler.

Üye olunan uluslararası kuruluşun faaliyetlerinin ulusal mevzuata aykırılık göstermesi ya da böyle bir nitelik kazanması halinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, üyeliğin iptali için Ankara İş Mahkemesine başvurur.

İKİNCİ BÖLÜM

Güvenceler

Sendika üyelerinin güvencesi

MADDE 18. – Kamu görevlileri, iş saatleri dışında veya işverenin rızası ile iş saatleri içinde sendika veya konfederasyonların bu Kanunda belirtilen faaliyetlerine katılmalarından dolayı farklı bir işleme tabi tutulamaz ve görevlerine son verilemez.

Kamu işvereni kamu görevlileri arasında sendika üyesi olmaları veya olmamaları nedeniyle bir ayırım yapamaz.

Sendika yöneticilerinin güvencesi

MADDE 19. – Sendika veya konfederasyon yönetim kurullarına seçilenler, seçildikleri tarihten başlayarak bu görevlerinde kaldıkları sürece kurumlarından aylıksız izinli sayılırlar. Üçbinden az olmamak üzere Bakanlar Kurulunca belirlenecek sayıda üyeyi temsil eden sendika şubelerinin yönetim kurulu üyeleri de aylıksız izinli sayılır.

Kamu görevlilerinin bu süreleri, emekli kesenekleri ve karşılıklarının kendileri tarafından her ay Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına gönderilmesini kabul etmeleri koşuluyla emeklilik derecelerinde değerlendirilir.

Şube yönetim kuruluna seçilenlerden aylıksız izinli sayılanların dışında kalanlar, kamu kurumlarındaki görevlerini sürdürürler.

İKİNCİ BÖLÜM

Güvenceler

Sendika üyelerinin ve yöneticilerinin güvencesi

MADDE 18. – Kamu görevlileri, iş saatleri dışında veya işverenin izni ile iş saatleri içinde sendika veya konfederasyonların bu Kanunda belirtilen faaliyetlerine katılmalarından dolayı farklı bir işleme tabi tutulamaz ve görevlerine son verilemez.

Kamu işvereni kamu görevlileri arasında sendika üyesi olmaları veya olmamaları nedeniyle bir ayırım yapamaz.

Sendika veya konfederasyon yönetim kurullarına seçilenler, seçildikleri tarihten başlayarak bu görevlerinde kaldıkları sürece kurumlarından aylıksız izinli sayılırlar.

Mahalli ve genel seçimlerde aday olanların, sendika ve konfederasyonun organlarındaki görevleri adaylık süresince askıda kalır. Seçilmeleri halinde görevleri son bulur.

Sendika şubeleri en az 500 üye ile kurulur. 500 ile 3000 üyesi olan sendika şubelerinde 1 yönetim kurulu üyesi, 3001 ile 5000 üyesi olan sendika şubelerinde 2 yönetim kurulu üyesi, 5001 ile 7500 üyesi olan sendika şubelerinde 3 yönetim kurulu üyesi, 7501 ile 10 000 üyesi olan sendika şubelerinde 4 yönetim kurulu üyesi ve 10 001 ve daha fazla

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Aylıksız izinli sayılanlardan herhangi bir nedenle sendika veya konfederasyon organlarındaki görevlerinden ayrılanlar, eski görevlerine ya da benzer başka bir göreve dönerler. Onbeş gün içinde görevlerine başlamak için başvurmayanlar görevlerinden çekilmiş sayılırlar.

Açığa alma, resen emeklilik, göreve son verilmesi, tayin veya sair hallerde görevli mahkemeye başvurulması durumunda mahkeme kararı kesinleşinceye kadar sendikadaki yöneticilik görevi devam eder.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Faaliyetler, Yasaklar ve Yönetmelik Kurulları

BİRİNCİ BÖLÜM

Faaliyetler ve Yasaklar

Sendika ve konfederasyonların yetki ve faaliyetleri

MADDE 20. — Konfederasyonlar bu Kanundaki hükümler çerçevesinde, üyeleri adına toplu görüşmelere katılmaya, toplu görüşmeleri sonuçlandırmaya ve taraf olmaya yetkilidir.

Sendika ve konfederasyonlar kuruluş amaçları doğrultusunda aşağıdaki faaliyetlerde bulunabilirler:

a) Genel olarak kamu personelinin hak ve ödevleri, çalışma koşulları, yükümlülükleri, iş güvenlikleri ile sağlık koşullarının geliştiril-

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

üyeleri olan sendika şubelerinde 5 yönetim kurulu üyesi genel kurul kararı ile aylıksız izinli sayılır.

Kamu görevlilerinin bu süreleri, emekli kesenekleri ve karşılıklarının yöneticisi oldukları sendikaları tarafından her ay Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına gönderilmesini kabul etmeleri koşuluyla emeklilik derecelerinde değerlendirilir.

Şube yönetim kuruluna seçilenlerden aylıksız izinli sayılanların dışında kalanlar, kamu kurumlarındaki görevlerini sürdürürler.

Aylıksız izinli sayılanlardan herhangi bir nedenle sendika veya konfederasyon organlarındaki görevlerinden ayrılanlar, eski görevlerine ya da benzer başka bir göreve dönerler. Onbeş gün içinde görevlerine başlamak için başvurmayanlar görevlerinden çekilmiş sayılırlar.

Açığa alma, resen emeklilik, göreve son verilmesi, tayin veya sair hallerde görevlinin mahkemeye başvurusu halinde, mahkeme kararı kesinleşinceye kadar sendikadaki görevi devam eder.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Faaliyetler, Yasaklar ve İdarî Kurulları

BİRİNCİ BÖLÜM

Faaliyetler ve Yasaklar

Sendika ve konfederasyonların yetki ve faaliyetleri

MADDE 19. — Kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonları bu Kanundaki hükümler çerçevesinde, üyeleri adına toplu görüşmeye katılmaya, toplu görüşmeyi sonuçlandırmaya ve taraf olmaya yetkilidir.

Sendika ve konfederasyonlar kuruluş amaçları doğrultusunda aşağıdaki faaliyetlerde bulunabilirler :

a) Genel olarak kamu personelinin hak ve ödevleri, çalışma koşulları, yükümlülükleri, iş güvenlikleri ile sağlık koşullarının geliştiril-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

mesi konularında görüş bildirmek ve toplu görüşme sonucunda anlaşmaya varılan mutabakat metinlerinin uygulanmasını izlemek üzere yönetsel kurullara üyeleri arasından temsilciler göndermek,

b) Devlet personel mevzuatında kamu görevlilerinin temsilini öngören çeşitli kurullara temsilci göndermek,

c) İşyerinde, çalışma ve hizmet üretme konularında verimlilik araştırmaları yapmak, sonuçlarla ilgili raporlar düzenlemek, önerilerde bulunmak ve işverenlerle bu konularda ortak çalışmalar yapmak,

d) Üyelerinin meslekî sorunları ile meslekteki gelişmelerini, yeterliliklerini ve genel kültürlerini artırmaya yönelik meslekî ve kültürel nitelikli kurslar düzenlemek, bilimsel ve benzeri nitelikli faaliyetlerde bulunmak ve sosyal amaçlı toplantılar düzenleyerek yayınlarda bulunmak,

e) Üyelerinin ortak ekonomik, sosyal, kültürel menfaatleri ile personel hukukunu ilgilendiren konularda ilgili kurumlara ve yetkili makamlara sunulmak üzere çalışmalar yapmak ve öneriler getirmek,

f) Üyelerinin, ortak hak ve menfaatlerinin izlenmesinde veya hukukî yardım gerekliliğinin ortaya çıkması durumunda üyelerini veya mirasçılarını, her düzeyde ve derecedeki yönetim ve yargı organları önünde temsil etmek veya ettirmek, dava açmak ve bu nedenle açılan davalarda taraf olmak,

g) Üyeleri ve ailelerinin yararlanmaları için, kâr amacı gütmemek koşuluyla, dinlenme yerleri, spor alanları ve benzeri yerler ile kitaplık, kreş, yuva ve huzur evleri kurmak, yönetmek ve yardımlaşma sandıkları ile tüketim kooperatifleri kurmak.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

mesi konularında görüş bildirmek ve toplu görüşme sonucunda anlaşmaya varılan mutabakat metinlerinin uygulanmasını izlemek üzere idarî kurullara üyeleri arasından temsilciler göndermek,

b) Devlet personel mevzuatında kamu görevlilerinin temsilini öngören çeşitli kurullara temsilci göndermek,

c) Verimlilik araştırmaları yapmak, sonuçlarla ilgili raporlar düzenlemek, önerilerde bulunmak ve işverenlerle bu konularda ortak çalışmalar yapmak,

d) Üyelerin meslekî yeterliliklerinin artırılması ve sorunlarının çözülmesi ile sendikal faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik kurs, seminer ve sosyal amaçlı toplantılar düzenlemek, bilimsel çalışmalar yapmak ve yayınlarda bulunmak,

e) Üyelerin ortak ekonomik ve sosyal hak ve menfaatleri ile personel hukukunu ilgilendiren konularda ilgili kurumlara ve yetkili makamlara sunulmak üzere çalışmalar yapmak ve öneriler getirmek,

f) Üyelerin idare ile ilgili doğacak ihtilaflarında, ortak hak ve menfaatlerinin izlenmesinde veya hukukî yardım gerekliliğinin ortaya çıkması durumunda üyelerini veya mirasçılarını, her düzeyde ve derecedeki yönetim ve yargı organları önünde temsil etmek veya ettirmek, dava açmak ve bu nedenle açılan davalarda taraf olmak,

g) Üyeleri ve ailelerinin yararlanmaları için hizmet amacıyla, eğitim ve sağlık tesisleri, dinlenme yerleri, spor alanları ve benzeri yerler ile kitaplık, kreş, yuva ve huzur evleri, yardımlaşma sandıkları kurmak ve yönetmek ile herhangi bir bağışta bulunmamak kaydı ile üyeleri için kooperatifler kurulmasına yardım etmek ve nakit mevcudunun yüzde onundan fazla olmamak kaydıyla bu kooperatiflere kredi vermek,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yasaklar

MADDE 21. — Bu Kanuna göre kurulan sendika ve konfederasyonların yönetim ve işleyişleri Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı olamaz.

Sendika ve konfederasyonlar kamu makamlarından maddî yardım kabul edemez, siyasi partilerden maddî yardım alamaz ve onlara maddî yardımda bulunamazlar.

Sendika ve konfederasyonlar siyasi partilerin kuruluşu içinde yer alamazlar; siyasi partilerin ad, amblem, rumuz veya işaretlerini kullanamazlar.

Sendika ve konfederasyonlar ticaretle uğraşamazlar.

İKİNCİ BÖLÜM
Yönetmel Kurullar

Yüksek Yönetmel Kurul

MADDE 22. — Kamu görevlilerinin hak, ödev ve çalışma koşullarının düzenlenmesine yönelik kararların alınması için yapılacak toplu görüşmelere esas olmak üzere, Kamu İşveren Kuruluna görüş bildirmek ve toplu görüşmelerle belirlenen mutabakat metinlerinin uygulanmasını izlemek amacıyla Yüksek Yönetmel Kurul oluşturulur.

Yüksek Yönetmel Kurul, Başbakanlık Müsteşarının başkanlığında, aşağıda belirtilen kamu işveren temsilcileri ile bu temsilcilerin sayısı kadar olmak üzere, en büyük üç konfederasyonun, bağlı sendikalarının üye sayıları toplamları esas alınarak hesaplanacak oransal ağırlıklarına göre seçecekleri temsilcilerinden oluşur.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

h) Yangın, su baskını, deprem gibi tabii afetlerin vukuunda, gerektiğinde üyelik şartı aranmaksızın nakit mevcudunun yüzde onunu aşmamak kaydıyla afete uğrayan bölgelerde konut, sağlık ve eğitim tesisleri yapmak ve bu amaçla kamu kurum ve kuruluşlarına aynı ve nakdi yardımda bulunmak.

Yasaklar

MADDE 20. - Bu Kanuna göre kurulan sendika ve konfederasyonların yönetim ve işleyişleri Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı olamaz.

Sendika ve konfederasyonlar kamu makamlarından maddî yardım kabul edemez, siyasi partilerden maddî yardım alamaz ve onlara maddî yardımda bulunamazlar.

Sendika ve konfederasyonlar siyasi partilerin kuruluşu içinde yer alamazlar; siyasi partilerin ad, amblem, rumuz veya işaretlerini kullanamazlar.

Sendika ve konfederasyonlar ticaretle uğraşamazlar.

İKİNCİ BÖLÜM
İdarî Kurullar

Yüksek İdarî Kurul

MADDE 21. — Kamu görevlilerinin hak, ödev ve çalışma koşullarının düzenlenmesi ve kanunların kamu görevlilerine eşit uygulanmasına yönelik kararların alınması için yapılacak toplu görüşmelere esas olmak üzere Kamu İşveren Kuruluna görüş bildirmek ve toplu görüşmelerde belirlenen mutabakat metinlerinin uygulanmasını izlemek amacıyla Yüksek İdarî Kurul oluşturulur.

Yüksek İdarî Kurul, Başbakanlık Müsteşarının başkanlığında, aşağıda belirtilen kamu işveren temsilcileri ile toplu görüşme yapmaya yetkili kamu görevlileri sendikalarının üyesi oldukları konfederasyonların beşer temsilcisinden oluşur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Bu Kurulda yer alacak kamu işveren temsilcileri şunlardır:

- a) Bakanlıklar ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarının Müsteşarları,
- b) Devlet Personel Başkanı,
- c) Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanı,
- d) İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü,
- e) Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü,
- f) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü.

Kurul, zorunlu durumlar dışında, yılda en az bir kez toplanır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, sendika ve konfederasyonların üye sayıları, dağılımları ve bunlara ilişkin diğer bilgileri içeren raporu Kurula sunar.

Kurum Yönetmelik Kurulları

MADDE 23. — Kurum düzeyinde kamu görevlilerinin malî ve sosyal hakları, çalışma koşulları ve kanunların kamu görevlilerine eşit uygulanması konularında görüş bildirmek ve mutabakat metinlerinin uygulanmasını izlemek üzere, eşit sayıda kamu işveren vekili ile en çok üyeye sahip sendikaca, üyeleri arasından belirlenen temsilcilerin katıldığı kurum yönetmelik kurulları oluşturulur. Bu kurullar yılda iki kez toplanır.

İşyeri sendika temsilcileri

MADDE 24. — İşyerlerinde, kurumun yer aldığı hizmet kolunda çalışan kamu görevlilerinin yarısından fazlasını üye kaydetmiş olan sendika, işyeri temsilcisi seçmeye yetkilidir.

Sendika temsilcileri, işyerlerinde, üyelerinin işveren veya işyeri ile ilgili sorunlarını dinlemek, ilgili yerlere iletmek ve sendika ile işveren arasında iletişim sağlamak amacıyla, sendikaların tüzüklerinde belirtilen yetkili kurullar tarafından bir genel kurul dönemi için işyerinden seçilirler.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu kurulda yer alacak kamu işveren temsilcileri şunlardır:

- a) Bakanlıklar ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarının müsteşarları,
- b) Devlet Personel Başkanı,
- c) Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanı,
- d) İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü,
- e) Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü,
- f) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü,
- g) Bağımsız başkanlıkların başkanları.
- h) Kamu işveren sendikası.

Kurul, zorunlu durumlar dışında yılda en az bir kez toplanır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, sendika ve konfederasyonların üye sayıları, dağılımları ve bunlara ilişkin diğer bilgileri içeren raporu kurula sunar.

Kurum İdarî Kurulları

MADDE 22. — Kurum düzeyinde kamu görevlilerinin çalışma koşulları ve kanunların kamu görevlilerine eşit uygulanması konularında görüş bildirmek üzere, eşit sayıda kamu işveren vekili ile en çok üyeye sahip sendikaca, üyeleri arasından belirlenen temsilcilerin katıldığı kurum idarî kurulları oluşturulur. Bu kurullar yılda iki kez toplanır.

İşyeri sendika temsilcileri

MADDE 23. — İşyerlerinde kamu görevlilerinden en çok üye kaydetmiş sendika işyeri temsilcisi seçmeye yetkilidir.

Sendika temsilcileri, işyerlerinde, üyelerinin işveren veya işyeri ile ilgili sorunlarını dinlemek, ilgili yerlere iletmek ve sendika ile işveren arasında iletişim sağlamak amacıyla, sendikaların tüzüklerinde belirtilen yetkili kurullar tarafından bir genel kurul dönemi için işyerinden seçilirler.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

İşyerinde temsilci seçmeye yetkili sendikanın bulundurabileceği temsilci sayısı, iş yerindeki kamu görevlisi sayısı 51-100 arasında ise en çok 1; 101-500 arasında ise en çok 2; 501-1000 arasında ise en çok 3; 1001-2000 arasında ise en çok 5; 2000'den fazla ise en çok 7'dir. Bu temsilcilerden biri sendika tarafından baş temsilci olarak görevlendirilebilir. İşyeri sendika temsilcileri bu görevlerini işyerlerindeki işlerini aksatmamak ve iş disiplinine aykırı olmamak kaydıyla yerine getirirler.

Kamu işvereni, yönetim ve hizmetin işleyişini engellemeyecek biçimde sendika temsilcilerine çalışma saatleri içinde ve dışında görevlerini yapabilmeleri için imkânlar ölçüsünde kolaylıklar sağlar.

BEŞİNCİ KISIM

Sendika ve Konfederasyonların Gelirleri, Giderleri ve Denetimi

BİRİNCİ BÖLÜM

Gelir ve Giderler

Gelirler

MADDE 25. – Sendika ve konfederasyonların gelirleri;

- a) Üyelerin ödeyecekleri üyelik öden-tilerinden,
- b) Bu Kanuna göre yapabilecekleri faaliyetlerden elde edilecek gelirlerden,
- c) Bağış ve yardımlardan,
- d) Mal varlığından elde edilen gelirlerden, oluşur.

Sendika ve konfederasyonlar, kendilerinin veya Türkiye Cumhuriyeti Devletinin üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar hariç, dış kaynaklardan Bakanlar Kurulunun izni olmadıkça yardım ve bağış kabul edemezler.

Sendika ve konfederasyonlar tüm nakdî gelirlerini bankalara yatırmak zorundadırlar. Zorunlu giderler için kasalarında tutacakları nakit mevcudu tüzüklerinde gösterilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İşyerinde kamu görevlileri arasında en çok üye kaydetmiş sendikanın bulundurabileceği temsilci sayısı, işyerindeki kamu görevlisi sayısı 20-100 arasında ise en çok 1, 101-500 arasında ise en çok 2, 501-1000 arasında ise en çok 3, 1001-2000 arasında ise en çok 5, 2000'den fazla ise en çok 7'dir. bu temsilcilerden biri sendika tarafından baş temsilci olarak görevlendirilebilir. İşyeri sendika temsilcileri bu görevlerini işyerinde, haftada iki saat olmak üzere yerine getirirler. Temsilciler bu sürede izinli sayılırlar.

Kamu işvereni, yönetim ve hizmetin işleyişini engellemeyecek biçimde sendika temsilcilerine çalışma saatleri içinde ve dışında görevlerini yapabilmeleri için imkânlar ölçüsünde kolaylıklar sağlar.

BEŞİNCİ KISIM

Sendika ve Konfederasyonların Gelirleri, Giderleri ve Denetimi

BİRİNCİ BÖLÜM

Gelir ve Giderler

Gelirler

MADDE 24. – Sendika ve konfederasyonların gelirleri;

- a) Üyelerinin ödeyecekleri üyelik öden-tilerinden,
- b) Bu Kanuna göre yapabilecekleri faaliyetlerden elde edilecek gelirlerden,
- c) Bağış ve yardımlardan,
- d) Mal varlığından elde edilen gelirlerden, oluşur.

Sendika ve konfederasyonlar, kendilerinin veya Türkiye Cumhuriyeti Devletinin üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar hariç, dış kaynaklardan Bakanlar Kurulunun izni olmadıkça yardım ve bağış kabul edemezler.

Sendika ve konfederasyonlar tüm nakdî gelirlerini bankalara yatırmak zorundadırlar. Zorunlu giderler için kasalarında tutacakları azamî nakit mevcudu tüzüklerinde gösterilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Üyelik ödentisi

MADDE 26. — Aynı hizmet kolunda çalışan kamu görevlilerinin yüzde onundan fazlasını üye kaydetmiş bulunan sendikaların üyelik ödentileri, üyenin istemi üzerine kamu işverenince aylığından kesilerek beş gün içinde sendikaların banka hesaplarına yatırılır.

Aylık ödenti tutarı; 15 inci derecenin birinci kademesinden aylık alan Devlet memurunun, aylık, taban aylığı, kıdem aylığı, zam ve tazminatlar ile ödenekler toplamının net tutarının otuzda birini geçemez.

Sendika tüzüklerine, üyelik ödentisi dışında, her ne ad altında olursa olsun, üyelerden başka bir kesinti yapılmasını öngören hükümler konulamaz.

Üyeliği herhangi bir nedenle sona erenlerin sendikaca beş çalışma günü içinde işverene bildirilmesi zorunludur.

Konfederasyonlara üyelerince ödenecek ödentinin miktarı tüzüklerinde belirtilir.

Giderler

MADDE 27. — Sendika ve konfederasyonlar, gelirlerini tüzüklerinde belirtilen amaçları ve bu Kanunda gösterilen faaliyetleri dışında kullanamazlar ve bağışlayamazlar.

Sendika ve konfederasyonlar gelirlerinin en az yüzde onunu üyelerinin meslekî bilgi ve tecrübelerini artırmak için kullanmak zorundadırlar.

Vergi Usul Kanununa göre demirbaş sayılan her türlü eşya veya malzeme demirbaş defterine kaydedilir ve bunlar hiçbir şekilde gider olarak işlem göremez.

Sendika şubesi, sendika ve konfederasyonlar, üyeleri dahi hiçbir kimseye borç

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Üyelik ödentisi

MADDE 25. — Aynı hizmet kolunda çalışan kamu görevlilerinin yüzde beşinden fazlasını üye kaydetmiş bulunan sendikaların üyelik ödentileri, 14 üncü madde çerçevesinde üyenin üyelik beyannamesindeki istemine uygun olarak kamu işverenince aylığından kesilerek beş gün içinde sendikaların banka hesaplarına yatırılır ve ödenti listesinin bir örneği ilgili sendikaya gönderilir.

Aylık ödenti tutarı; 15 inci derecenin birinci kademesinden aylık alan Devlet memurunun, aylık, taban aylığı, kıdem aylığı, her türlü zam ve tazminatlar ile ödenekler toplamının net tutarının otuzda birini geçemez.

Sendika tüzüklerine, üyelik ödentisi dışında her ne ad altında olursa olsun, üyelerden başka bir kesinti yapılmasını öngören hükümler konulamaz.

Üyeliği herhangi bir nedenle sona erenlerin sendikaca beş çalışma günü içinde işverene bildirilmesi zorunludur.

Konfederasyonlara üyelerince ödenecek ödenti miktarı, sendikaların ödenti tutarlarının yüzde beşinden aşağı olmamak üzere konfederasyonların genel kurullarınca belirlenir.

Giderler

MADDE 26. — Sendika ve konfederasyonlar gelirleri tüzüklerinde belirtilen amaçları ve bu Kanunda gösterilen faaliyetleri dışında kullanamazlar ve bağışlayamazlar.

Sendika ve konfederasyonlar, gelirlerinin en az yüzde onunu üyelerinin meslekî bilgi ve tecrübelerini artırmak için kullanmak zorundadırlar.

Vergi Usul Kanununa göre demirbaş sayılan her türlü eşya veya malzeme demirbaş defterine kaydedilir ve bunlar hiçbir şekilde gider olarak işlem göremez.

Sendika şubeleri, sendika ve konfederasyonlar yardımlaşma sandıkları dışında üyeleri,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

veremezler ve elde ettikleri gelirleri dağıtamazlar.

Sendika ve konfederasyonların zorunlu organlarına seçilenlerle başkanlarına verilecek ücret, huzur hakkı ve yolluklar her yıl genel bütçe kanununda gösterilen azami miktarları geçmemek üzere genel kurul tarafından tespit olunur. Sendika veya konfederasyonlarca geçici olarak görevlendirilecekler için de bu hüküm uygulanır.

Sendika ve konfederasyonların tutacakları defterler, tasdik şekli ve kayıtların düzenlenme usulü ile şekli bir yönetmelikle belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetim

İdarî ve malî denetim

MADDE 28. — Sendika şubesi, sendika ve konfederasyonların yönetim ve işleyişleri ile gelir ve giderleri ve bunlarla ilgili her türlü işlemlerinin kanunlar ve ilgili diğer mevzuat ile tüzük ve genel kurul kararlarına uygun olup olmadığı hususlarındaki idarî ve malî denetim, denetleme kurulları ya da denetçiler tarafından yapılır. Denetim esasları, konfederasyonların yazılı görüşleri de alınarak Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca birlikte hazırlanacak bir tüzükte gösterilir.

Sendika ve konfederasyonlar, her hesap ya da bütçe dönemine ait bilanço ve hesaplarıyla çalışma ve denetleme raporlarını ait oldukları dönemi izleyen üç ay içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına; sendikalar ayrıca bağlı buldukları konfederasyona gönderirler.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

yöneticileri veya diğer kişi ve kuruluşlara borç para veremez ve elde ettikleri gelirleri dağıtamazlar.

Sendika ve konfederasyonların tutacakları defterler, tasdik şekli, kayıtların düzenlenme usul ve esasları bir yönetmelikle belirlenir. Muhasebe kayıtları bilanço esasına göre tutulur.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetim

İdarî ve malî denetim

MADDE 27. — Sendika şubesi, sendika ve konfederasyonların yönetim ve işleyişleri ile gelir ve giderleri ve bunlarla ilgili her türlü işlemlerin kanunlar ve ilgili diğer mevzuat ile tüzük ve genel kurul kararlarına uygun olup olmadığı hususlarındaki idari ve mali denetim, denetleme kurulları ya da denetçiler tarafından yapılır. Denetimin esasları hakkında Sendikalar Kanunu'nun 47 nci maddesine göre çıkarılan tüzük hükümleri uygulanır.

Sendikalar ve konfederasyonların yıllık hesapları 1.6.1989 tarihli ve 3568 sayılı Kanuna göre denetim yetkisi almış meslek mensupları tarafından denetlenerek, bağımsız denetim raporu hazırlanır. Bu raporlar genel kurula sunulur.

Sendika ve konfederasyonlar her hesap ya da bütçe dönemine ait bilanço ve hesaplarıyla çalışma ve denetleme raporlarını ait oldukları dönemi izleyen üç ay içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına; sendikalar ayrıca bağlı buldukları konfederasyona gönderirler.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ALTINCI KISIM
Toplu Görüşme
BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Toplu görüşmenin kapsamı

MADDE 29. — Toplu görüşme; kamu görevlileri için uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, zam ve tazminatlar, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, tedavi yardımı ve cenaze giderleri ile yiyecek ve giyecek yardımlarını kapsar.

Taraflar

MADDE 30. — Toplu görüşmenin tarafları, kamu işverenleri adına Kamu İşveren Kurulu, kamu görevlileri adına yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonudur.

Kamu İşveren Kurulu; Başbakan tarafından görevlendirilen bir Devlet Bakanının başkanlığında aşağıdaki kamu görevlilerinden oluşur:

- a) Başbakanlık Müsteşarı,
- b) Maliye Bakanlığı Müsteşarı,
- c) Hazine Müsteşarı,
- d) Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanı,
- e) Devlet Personel Başkanı,
- f) Devlet Planlama Teşkilatı Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürü,
- g) Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü.

Yetkili kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu görüşmelere, Kamu İşveren Kurulu üyelerinin sayısı kadar temsilci ile katılır.

Kamu İşveren Kurulu ve kamu görevlileri sendikaları konfederasyonu görüşmelere, uzman niteliğinde ikişer temsilci daha gönderilebilirler.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ALTINCI KISIM
Toplu Görüşme
BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Toplu görüşmenin kapsamı

MADDE 28. — Toplu görüşme; kamu görevlileri için uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, fazla çalışma ücretleri, harcırah, ikramiye, lojman tazminatı, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, tedavi yardımı ve cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ile bu mahiyette etkinlik ve verimlilik artırıcı diğer yardımları kapsar.

Taraflar

MADDE 29. — Toplu görüşmenin tarafları, kamu işverenleri adına Kamu İşveren Kurulu, kamu görevlileri adına her hizmet kolunda kurulu yetkili kamu görevlileri sendikaları ile bunların bağlı oldukları konfederasyonlardır.

Kamu İşveren kurulu; Başbakan tarafından görevlendirilen bir Devlet Bakanının başkanlığında aşağıdaki kamu görevlilerinden oluşur :

- a) Başbakanlık Müsteşarı,
- b) Maliye Bakanlığı Müsteşarı,
- c) Hazine Müsteşarı,
- d) Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı,
- e) Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanı,
- f) Devlet Personel Başkanı,
- g) Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü,
- h) Kamu işveren sendikası.

Yetkili kamu görevlileri sendikaları ile bunların bağlı oldukları konfederasyonlar görüşmelere Kamu İşveren Kurulu üyelerinin sayısı kadar temsilci ile katılır.

Toplu görüşme ile ilgili çalışmaların hızlandırılmasına ve sonuçlandırılmasına yardımcı olmak üzere taraflar eşit sayıda yetkililerin katılımı ile ön çalışma grupları oluşturabilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM

Toplu Görüşme, Yetki, Mutabakat Metni

Yetki

MADDE 31. — Toplu görüşmeye, kendi içindeki sendikalarda en çok kamu görevlisi üye bulunduran konfederasyon katılmaya yetkilidir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, kamu görevlileri sendikalarınınca yapılan üyelik bildirimlerini dikkate alarak her yıl 31 Mayıs itibarıyla sendikaların üye sayılarını tespit eder; buna göre yetkili konfederasyonu belirler ve sonuçları Temmuz ayının ilk haftasında Resmî Gazetede yayımlar. Bu sonuçlara beş çalışma günü içinde itiraz edilmediği takdirde üye sayıları ve konfederasyonun yetkisi kesinleşir.

Yetki itirazı

MADDE 32. — Sonuçların yayımı tarihinden itibaren beş çalışma günü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yetkili olarak belirlenen konfederasyonun çoğunluğunun olmadığı gerekçesiyle, diğer konfederasyonlarca Ankara iş mahkemesine itiraz edilebilir.

Mahkeme itirazı onbeş gün içinde karara bağlar.

Tarafların toplanması

MADDE 33. — Yetkili kamu görevlileri konfederasyonu ile Kamu İşveren Kurulu, çağrı yapılmasına gerek kalmaksızın her yılın Eylül ayının ilk çalışma gününde, Devlet Personel Başkanlığınca belirlenen ve taraflara bir hafta önceden bildirilen yerde toplanırlar.

Toplu görüşmelerin sekretarya hizmetleri, Devlet Personel Başkanlığınca yürütülür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM

Toplu Görüşme, Yetki, Mutabakat Metni

Yetki

MADDE 30. — Her hizmet kolunda en çok üyeye sahip sendika ile bunların bağlı oldukları konfederasyonlar toplu görüşme yapmaya yetkilidir. En çok üyeye sahip konfederasyon temsilcisi toplu görüşme heyetinin başkanıdır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, kamu görevlileri sendikalarınınca yapılan üyelik bildirimlerini dikkate alarak, her yıl 31 Mayıs itibarıyla sendikaların üye sayılarını tespit eder; buna göre her hizmet kolundaki yetkili kamu görevlileri sendikaları ile en çok üyeye sahip konfederasyonu belirler ve sonuçları Temmuz ayının ilk haftasında Resmî Gazetede yayımlar. Bu sonuçlara beş çalışma günü içinde itiraz edilmediği takdirde, üye sayıları ile her hizmet kolundaki yetkili kamu görevlileri sendikaları ve en çok üyeye sahip konfederasyonun yetkisi kesinleşir.

Yetki itirazı

MADDE 31. — Sonuçların yayımı tarihinden itibaren beş çalışma günü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yetkili olarak belirlenen her hizmet kolundaki yetkili kamu görevlileri sendikaları ile en çok üyeye sahip konfederasyonunun çoğunluğunun olmadığı gerekçesiyle, diğer sendikalar ve konfederasyonlarca Ankara İş Mahkemesine itiraz edilebilir.

Mahkeme itirazı onbeş gün içinde karara bağlar.

Tarafların toplanması

MADDE 32. — Hizmet kollarına göre belirlenen yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bağlı oldukları konfederasyonlar ile Kamu İşveren Kurulu, çağrı yapılmasına gerek kalmaksızın her yılın Ağustos ayının onbeşinci günü, Devlet Personel Başkanlığınca belirlenen ve taraflara bir hafta önceden bildirilen yerde toplanırlar.

Toplu görüşmenin sekretarya hizmetleri, Devlet Personel Başkanlığınca yürütülür.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Toplu görüşmenin gündemi

MADDE 34. — Toplu görüşmelere, Kamu İşveren Kurulunun, Yüksek Yönetmelere Kuruldan gelen önerileri de dikkate alarak toplu görüşme kapsamındaki konulara ilişkin bilgi ve belgeleri sunması ile başlanır.

Yetkili konfederasyon temsilcileri ise, diğer konfederasyonların görüşlerini de içeren önerilerini sunar.

Toplu görüşme gündemi, bu hazırlık çalışmaları ve öneriler dikkate alınarak oluşturulur.

Görüşmelerin hangi esaslar içinde yapılacağı taraflar arasında belirlenir.

Toplu görüşmenin sonuçlanması ve mutabakat metni

MADDE 35. — Toplu görüşme en geç onbeş gün içinde sonuçlandırılır. Bu süre içinde anlaşmaya varılırsa, düzenlenen mutabakat metni taraflarca imzalanır.

Mutabakat metni, uygun idarî ya da yasal düzenlemelerin yapılabilmesi için Bakanlar Kuruluna sunulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uyuşmazlıkların Çözüm Usulleri

Uyuşmazlığın tespiti

MADDE 36. — Toplu görüşmenin tamamlanması için öngörülen süre içinde taraflar anlaşamazlarsa, taraflardan biri üç gün içinde Uzlaştırma Kurulunu toplantıya çağırabilir.

Uyuşmazlığın çözümü ve Uzlaştırma Kurulu

MADDE 37. — Uzlaştırma Kurulu, Yüksek Hakem Kurulu Başkanının başkanlığında; Üniversitelerarası Kurul tarafından, fakültelerin çalışma ekonomisi, iş hukuku, idare hukuku ve kamu maliyesi bilim dallarından

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Toplu görüşmenin gündemi

MADDE 33. — Kamu İşveren Kurulu, Yüksek İdarî Kuruldan gelen önerileri de dikkate alarak, toplu görüşme kapsamındaki konulara ilişkin bilgi ve belgeleri kurula sunar ve toplu görüşmeye başlanır.

Taraflar, toplu görüşmeye esas olacak önerilerini sunarlar.

Toplu görüşmenin gündemi, bu hazırlık çalışmaları ve öneriler dikkate alınarak oluşturulur.

Görüşmelerin hangi esaslar içinde yapılacağı taraflar arasında belirlenir.

Toplu görüşmenin sonuçlanması ve mutabakat metni

MADDE 34. — Toplu görüşme en geç onbeş gün içinde sonuçlandırılır. Bu süre içinde anlaşmaya varılırsa, düzenlenen mutabakat metni taraflarca imzalanır.

Mutabakat metni, uygun idarî, icraî ve yasal düzenlemelerin yapılabilmesi için Bakanlar Kuruluna sunulur. Bakanlar Kurulu üç ay içinde mutabakat metni ile ilgili uygun idarî ve icraî düzenlemeleri gerçekleştirir ve kanun tasarılarını Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uyuşmazlıkların Çözüm Usulleri

Uyuşmazlığın tespiti, çözümü ve Uzlaştırma Kurulu

MADDE 35. — Toplu görüşmenin tamamlanması için öngörülen süre içinde taraflar anlaşamazlarsa, taraflardan biri üç gün içinde Uzlaştırma Kurulunu toplantıya çağırabilir.

Uzlaştırma Kurulu, Yüksek Hakem Kurulu Başkanının başkanlığında; Üniversitelerarası Kurul tarafından, fakültelerin çalışma ekonomisi, iş hukuku, idare hukuku ve kamu maliyesi bilim dallarından seçilecek birer üye olmak üzere 4 öğretim üyesinden oluşur. Bu üyeler, siyasi partilerin merkez karar ve yürütme kurullarında görev alamazlar.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

seçilecek birer öğretim üyesinden oluşur. Uzlaştırma Kurulu, uyuşmazlık konularını inceler, gerektiğinde taraf temsilcilerini dinler ve beş gün içinde kararını verir. Kararlar salt çoğunlukla alınır.

Uzlaştırma Kurulunun kararına tarafların katılması durumunda, bu karar mutabakat metni olarak Bakanlar Kuruluna sunulur. Tarafların Uzlaştırma Kurulu kararına katılmaması durumunda anlaşma ve anlaşmazlık konularının tümü taraflarca imzalanan bir tutanakla belirtilerek Bakanlar Kuruluna sunulur.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Üyeler 2 yıl için seçilirler. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilir. Kurulun sekreteryaya işleri Devlet Personel Başkanlığınca yürütülür.

Uzlaştırma Kurulu, uyuşmazlık konularını inceler, gerektiğinde toplu görüşme taraflarının temsilcilerini dinler ve beş gün içinde kararını verir. Kararlar salt çoğunlukla alınır.

Her toplantı günü için Uzlaştırma Kurulu Başkanına 1100, üyelere 1000 gösterge rakamının 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 154 üncü maddesi uyarınca belirlenen aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda toplantı ücreti ödenir.

Uzlaştırma Kurulunun kararına tarafların katılması durumunda, bu karar mutabakat metni olarak Bakanlar Kuruluna sunulur. Tarafların Uzlaştırma Kurulu kararına katılmaması durumunda anlaşma ve anlaşmazlık konularının tümü taraflarca imzalanan bir tutanakla belirtilerek Bakanlar Kuruluna sunulur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

YEDİNCİ KISIM

Çeşitli, Geçici ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Sendika ve konfederasyonların birleşmesi

MADDE 38. – Sendikaların başka bir sendikaya veya konfederasyonların başka bir konfederasyona katılması halinde katılan sendika veya konfederasyonun bütün hak, borç, yetki ve menfaatleri katıldığı sendika veya konfederasyona kendiliğinden geçer.

Birleşen sendika veya konfederasyonların bütün hak, borç, yetki ve menfaatleri birleşme sonucu meydana getirdikleri yeni tüzelkişiliğe kendiliğinden geçer.

Bu madde hükümleri gereğince katılan veya birleşen sendika ve konfederasyonların üyeleri, ayrı bir işleme gerek olmaksızın devralan veya yeni kurulan sendika veya konfederasyonun üyesi olurlar.

Birleşme ile ilgili diğer usul ve esaslar sendika veya konfederasyonların tüzüklerinde gösterilir.

Kapatma

MADDE 39. – Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türkiye Devletinin ve Cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin bir kişi veya zümre tarafından yönetilmesini veya sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde egemenliğini sağlamak veya dil, ırk, din ve mezhep ayrımı yaratmak amaçları güden veya bu yolda faaliyette bulunan sendika ve konfederasyonlar Cumhuriyet Başsavcısının istemi üzerine iş davalarına bakmakla görevli mahallî mahkeme kararı ile kapatılır.

Yukarıdaki fıkra uyarınca açılan davalar sebebiyle görevli mahkemeler yargılamanın her safhasında talep üzerine veya resen sendika veya konfederasyonların faaliyetlerinin durdurulmasına ve yöneticilerinin görevlerine son verilmesine karar verebilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

YEDİNCİ KISIM

Çeşitli, Geçici ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Sendika ve konfederasyonların katılma ve birleşmesi

MADDE 36. – Genel Kurul kararıyla sendikaların başka bir sendikaya veya konfederasyonların başka bir konfederasyona katılması halinde katılan sendika veya konfederasyonun bütün hak, borç, yetki ve menfaatleri katıldığı sendika veya konfederasyona kendiliğinden geçer.

Birleşen sendika veya konfederasyonların bütün hak, borç, yetki ve menfaatleri birleşme sonucu meydana getirdikleri yeni tüzelkişiliğe kendiliğinden geçer.

Bu madde hükümleri gereğince katılan veya birleşen sendika ve konfederasyonların üyeleri, ayrı bir işleme gerek olmaksızın devralan veya yeni kurulan sendika veya konfederasyonun üyesi olurlar.

Birleşme ile ilgili diğer usul ve esaslar sendika veya konfederasyonların tüzüklerinde gösterilir.

Kapatma

MADDE 37. – Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı faaliyetlerde bulunan sendika ve konfederasyon, merkezlerinin bulunduğu yer Cumhuriyet Başsavcısının istemi üzerine iş davalarına bakmakla görevli mahallî mahkeme kararı ile kapatılır.

Yukarıdaki fıkraya aykırı hareket eden sendika şubesi, sendika ve konfederasyonlar hakkında 2908 sayılı Dernekler Kanununun 54 üncü maddesi uyarınca işlem yapılır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Ceza hükümleri

MADDE 40. — Bu Kanunun;

a) 21 ve 27 nci maddelerinde yer alan hükümlere aykırı hareket edenlere altı aydan bir yıla kadar hapis cezası,

b) Bu Kanunun 8, 14, 16, 17 ve 25 inci maddelerinde yer alan hükümlere aykırı hareket eden sendika şubesi, sendika veya konfederasyonlara sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen asgari ücretin aylık brüt tutarından az olmamak üzere ağır para cezasına,

Hükmedilir.

Faaliyetin durdurulmasında kayyım tayini

MADDE 41. — Faaliyeti durdurulan sendika veya konfederasyonun mallarının idaresi, menfaatlerinin korunması ve durdurma süresi sonunda yeniden faaliyete geçebilmesi için genel kurul yapılması, Medeni Kanun hükümleri gereğince tayin olunacak bir veya üç kayyım tarafından sağlanır.

Fesih, infisah ve kapatma halinde malların devri

MADDE 42. — Fesih, infisah ve kapatma hallerinde, mal varlıkları 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 46 ncı maddesindeki hükümler çerçevesinde tasfiye edilir.

Ancak, tasfiye sonucunda kalacak para ve mallar, ilgili sendika veya konfederasyonun tüzüğünde aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde hazineye devredilir.

Yönetmelikler

MADDE 43. — Bu Kanunun uygulanması bakımından;

a) Kurumların girecekleri hizmet kolları,

b) Sendika ve konfederasyon üyeliklerine başvuru belgeleri ile çekilme bildirimlerinin şekli ve içereceği bilgiler,

c) Yüksek Yönetmelik Kurul, Kamu İşveren Kurulu ve Kurum Yönetmelik Kurullarının oluşum biçimi ile çalışma usul ve esasları,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Ceza hükümleri

MADDE 38. — Bu Kanunun;

a) 21, 25 ve 27 nci maddelerinde yer alan hükümlere aykırı hareket edenlere altı aydan bir yıla kadar hapis cezası,

b) Bu Kanunun 8, 14, 16 ve 17 nci maddelerinde yer alan hükümlere aykırı hareket eden sendika şubesi, sendika veya konfederasyonlara ikiyüz milyondan az olmamak üzere ağır para cezasına,

Hükmedilir.

Faaliyetin durdurulmasında kayyım tayini

MADDE 39. — Faaliyeti durdurulan sendika veya konfederasyonun mallarının idaresi, menfaatlerinin korunması ve durdurma süresi sonunda yeniden faaliyete geçebilmesi için genel kurul yapılması, Medeni Kanun hükümleri gereğince tayin olunacak bir veya üç kayyım tarafından sağlanır.

Fesih, infisah ve kapatma halinde malların devri

MADDE 40. — Fesih, infisah ve kapatma hallerinde, mal varlıkları 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 46 ncı maddesindeki hükümler çerçevesinde tasfiye edilir.

Ancak, tasfiye sonucunda kalacak para ve mallar, ilgili sendika veya konfederasyonun tüzüğünde aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde Hazineye devredilir.

Yönetmelikler

MADDE 41. — Bu Kanunun uygulanması bakımından;

a) Kurumların girecekleri hizmet kolları,

b) Sendika ve konfederasyon üyeliklerine başvuru belgeleri ile çekilme bildirimlerinin şekli ve içereceği bilgiler,

c) Yüksek İdarî Kurul, Kamu İşveren Kurulu ve Kurum İdarî Kurullarının oluşum biçimi ile çalışma usul ve esasları,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

d) Sendika üye sayıları ve yetkili konfederasyonların belirlenmesine ilişkin esas ve usuller,

e) Sendika ve konfederasyonların tutacakları defterler, tasdik şekli ve kayıtların düzenleme usulü ile şekli,

Kanunun yayımı tarihinden itibaren sekiz ay içinde, kamu görevlileri sendikaları konfederasyonlarının da görüşleri alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığınca birlikte hazırlanacak yönetmeliklerle belirlenir.

Uygulamanın izlenmesi

MADDE 44. — Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Kamu görevlileri sendika ve konfederasyonlarının kuruluşu, yetkili organlarının oluşumu ve bu organların çalışma usulleri ile görevleri, sendika ve konfederasyonların tüzelkişi olarak hak ve yükümlülükleri ve faaliyetleri gibi konularda çıkacak tereddütleri gidermeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,

b) Personel konularına ilişkin olarak çıkacak tereddütleri Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görüşlerini alarak gidermeye Devlet Personel Başkanlığı,

Yetkilidir.

Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı yukarıda belirtilen hususlar ile ihtiyaç duyulacak diğer hususlarda bu kurumlardan birinin talebi üzerine ortak çalışma yapabilirler. Bu çalışmalara Yüksek Yönetmelik Kurula temsilci gönderen konfederasyonların temsilcileri de davet edilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

d) Sendika üye sayıları ve her hizmet kolunda yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bunların bağlı buldukları konfederasyonların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar,

e) Sendika ve konfederasyonların tutacakları defterler, tasdik şekli ve kayıtların düzenleme usul ve esasları,

f) Uzlaştırma Kurulunun çalışması ve hizmetlerin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar,

Kanunun yayımı tarihinden itibaren dört ay içinde, kamu görevlileri sendikaları konfederasyonlarının da görüşleri alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığınca birlikte hazırlanacak yönetmeliklerle belirlenir.

Uygulamanın izlenmesi

MADDE 42. — Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Kamu görevlileri sendika ve konfederasyonlarının kuruluşu, yetkili organlarının oluşumu ve bu organların çalışma usulleri ile görevleri, sendika ve konfederasyonların tüzelkişi olarak hak ve yükümlülükleri ve faaliyetleri gibi konularda karşılaşılabilecek sorunları gidermeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,

b) Personel konularına ilişkin olarak karşılaşılabilecek sorunları Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görüşlerini alarak gidermeye Devlet Personel Başkanlığı,

Yetkilidir.

Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı yukarıda belirtilen hususlar ile ihtiyaç duyulacak diğer hususlarda bu kurumlardan birinin talebi üzerine ortak çalışma yapabilirler. Bu çalışmalara Yüksek İdarî Kurula temsilci gönderen kamu görevlileri sendikaları konfederasyonunun temsilcileri de davet edilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Diğer kanunların uygulanması

MADDE 45. — Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 2908 sayılı Dernekler Kanunu, 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacaklar hakkında kamu görevlilerinin tabi oldukları personel kanunlarının ilgili hükümleri uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Ödenek tahsisi

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanun gereğince yapılacak harcamalar için Maliye Bakanlığı bütçesinin transfer tertibinden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine yeterli miktarda ödenek aktarılır.

Kadro tahsisi

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunla getirilen hizmetlerin yürütülebilmesi için, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Merkez teşkilâtında kullanılmak üzere ekli (1) sayılı cetvelde yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükümünde Kararnameye bağlı cetvellerin adı geçen Bakanlığa ait bölümüne eklenmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Diğer kanunların uygulanması

MADDE 43. — Bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde 2821 Sayılı Sendikalar Kanunu, 2908 Sayılı Dernekler Kanunu, 743 sayılı Türk Medeni Kanunu ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacaklar hakkında kamu görevlilerinin tabi oldukları personel kanunlarının ilgili hükümleri uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Ödenek tahsisi

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanun gereğince yapılacak harcamalar için Maliye Bakanlığı bütçesinin transfer tertibinden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine yeterli miktarda ödenek aktarılır.

Kadro tahsisi

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunla getirilen hizmetlerin yürütülebilmesi için, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Merkez teşkilâtında kullanılmak üzere ekli (1) sayılı cetvelde yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükümünde Kararnameye bağlı cetvellerin adı geçen Bakanlığa ait bölümüne eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip kurulacak sendikalardan üye sayıları, ulaşım hizmetleri, bayındırlık, inşaat ve köy hizmetleri ile bankacılık ve sigorta hizmetleri hizmet kollarında 1500, enerji, sanayi ve madencilik hizmetleri ile tarım ve ormancılık hizmetleri hizmet kollarında 3000, basın yayın ve iletişim hizmetleri ile yerel yönetim hizmetleri hizmet kollarında 4000, büro hizmetleri ile sağlık ve sosyal hizmetler hizmet kollarında 10 000, eğitim, öğretim, bilim ve kültür hizmetleri hizmet kolunda 18 000 ve daha fazla olduğu ve konfederasyonlardan kendi içindeki sendikalarda bulunan kamu görevlisi üye sayısı 35 000 ve daha fazla olduğu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakan-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

İlginç bir şekilde belirlenerek Resmî Gazetede yayınlananlar bakımından, bu Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan yüzde beş oranı, 2002 yılında toplu görüşme yapmaya yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bu sendikaların bağlı oldukları konfederasyonlar belirleninceye kadar geçecek süre içinde uygulanmaz.

Yukarıdaki fıkra uyarınca Resmî Gazetede yayınlanacak belirlemeden sonra ilgililerin aylıksız izinli geçen sürelerine ilişkin aylık ve özlük hakları kendilerine ödenir.

GEÇİCİ MADDE 4. – Konusu suç teşkil etmemek ve kesinleşmiş bir yargı kararına müstenit olmamak üzere, bu Kanunun yayımı tarihine kadar, memur temsilcileri ile toplu iş sözleşmesi akdetmeleri nedeniyle kamu görevlileri haklarında idarî, malî veya adlî takibat yapılmaz, başlatılanlar işleminden kaldırılır.

GEÇİCİ MADDE 5. – Bu Kanunun 41 inci maddesinin (a), (b) ve (e) bentlerinde belirtilen yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girmesini izleyen 30 gün içinde yürürlüğe konulur.

GEÇİCİ MADDE 6. – Bu kanunun yayımı tarihinde faaliyette bulunan kamu görevlileri kuruluşları, Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren sekiz ay içinde;

a) Mevcut tüzüklerine göre olağanüstü genel kurullarını yaparak, tüzük ve örgütlenmelerini Bu Kanun hükümlerine göre düzenlemek,

b) Yeni örgüt ve tüzüklerine göre ilk olağan genel kurullarını da yapmak zorundadırlar.

Belirlenen süre içerisinde, Bu Kanuna uygun olarak yeni tüzüklerini düzenlememiş ve ilk olağan genel kurullarını yapmamış kuruluşlar Bu Kanunda tanımlanan sendikaların hak ve yetkilerini kullanamazlar.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

c) Bu Kanunun yayımından sonra tüzüklerini Bu Kanuna uyduran sendikalar tüm üyelik belgelerini Bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmelik hükümlerine uygun olarak yeniden düzenleyerek birer örneğini olağan genel kurul tarihinden itibaren iki ay içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına göndermek zorundadırlar.

d) Hizmet kollarına göre yetkili sendikalar belirleninceye kadar oran şartı aranmaksızın üyelik aidatlarının kaynaktan kesilmesine devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren faaliyette bulunan kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyon yöneticilerinin yetkili sendikalar belirlenene kadar özlük haklarının ödenmesine devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kurulu bulunan kamu görevlileri sendikaları, genel kurul kararı ile mal varlıklarını, hak ve borçlarını her hangi bir sendika, konfederasyon veya Bakanlar Kurulunca kamu yararına çalıştığı belirlenen kuruluşlara 3 ay içerisinde devredebilirler. Devir ve intikal işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan muafır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 46. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 47. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 44. – Bu Kanun yayımını takip eden 30 uncu günün sonunda yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 45. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit

Başbakan V.

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Ecevit

Devlet Bakanı

H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Devlet Bakanı

M. Gürdere

Devlet Bakanı

Dr. I. Çelebi

Devlet Bakanı

B. Kara

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Adalet Bakanı V.

Z. Temizel

Maliye Bakanı

Z. Temizel

Sağlık Bakanı

H. İ. Özsoy

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

Kültür Bakanı

İ. Talay

Millî Sav. Bak. ve Başb. Yrd. V.

N. Menzir

Devlet Bakanı

Y. Seçkiner

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Yıldırım

Devlet Bakanı V.

H. Uluğbay

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı V.

H. İ. Özsoy

Devlet Bakanı

H. Gemici

İçişleri Bakanı

M. Başesgioğlu

Millî Eğitim Bakanı

H. Uluğbay

Ulaştırma Bakanı

N. Menzir

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Turizm Bakanı

İ. Gürdal

Çevre Bakanı

Dr. İ. Aykut

Devlet Bakanı V.

Prof. Dr. A. Andican

Devlet Bakanı

I. Saygın

Devlet Bakanı

R. Serdaroğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Andican

Devlet Bakanı

R. Şahin

Devlet Bakanı V.

B. Kara

Devlet Bakanı V.

R. Serdaroğlu

Dışişleri Bakanı V.

İ. Talay

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Y. Topçu

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. Taşar

Enerji ve Tabii Kay. Bak. V.

E. Taranoğlu

Orman Bakanı

E. Taranoğlu

ALT KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METNE EKİLİ CETVEL

(1) SAYILI CETVEL

KURUMU : ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

TEŞKİLÂTI : MERKEZ

BİRİMİ : ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İHDASI UYGUN GÖRÜLEN KADROLARIN

<u>SINIFI</u>	<u>UNVANI</u>	<u>KADRO-DERECESİ</u>	<u>ADET</u>
G.İ.H.	Genel Müdür Yardımcısı	1	1
G.İ.H.	Daire Başkanı	1	2
G.İ.H.	Şube Müdürü	1	2
G.İ.H.	Şube Müdürü	2	1
G.İ.H.	Şef	3	1
G.İ.H.	Şef	4	2
G.İ.H.	Şef	5	1
G.İ.H.	Bilgisayar İşletmeni	4	3
G.İ.H.	Veri Hazırlama Kont. İşletmeni	3	3
G.İ.H.	Veri Hazırlama Kont. İşletmeni	4	3
T.H.	Teknisyen	9	1
T.H.	Teknisyen	10	1
T.H.	Teknisyen	11	<u>1</u>
	TOPLAM		22

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METNE EKİLİ CETVEL

(1) SAYILI CETVEL

KURUMU : ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

TEŞKİLÂTI : MERKEZ

BİRİMİ : ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İHDASI UYGUN GÖRÜLEN KADROLARIN

<u>SINIFI</u>	<u>UNVANI</u>	<u>KADRO-DERECESİ</u>	<u>ADET</u>
G.İ.H.	Genel Müdür Yardımcısı	1	1
G.İ.H.	Daire Başkanı	1	2
G.İ.H.	Şube Müdürü	1	2
G.İ.H.	Şube Müdürü	2	1
G.İ.H.	Şef	3	1
G.İ.H.	Şef	4	2
G.İ.H.	Şef	5	1
G.İ.H.	Bilgisayar İşletmeni	4	3
G.İ.H.	Veri Hazırlama Kont. İşletmeni	3	3
G.İ.H.	Veri Hazırlama Kont. İşletmeni	4	3
T.H.	Teknisyen	9	1
T.H.	Teknisyen	10	1
T.H.	Teknisyen	11	<u>1</u>
	TOPLAM		22

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METNE EKLİ CETVEL

(1) SAYILI CETVEL

KURUMU : ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

TEŞKİLÂTI : MERKEZ

BİRİMİ : ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İHDASI UYGUN GÖRÜLEN KADROLARIN

<u>SINIFI</u>	<u>UNVANI</u>	<u>KADRO-DERECESİ</u>	<u>ADET</u>
G.İ.H.	Genel Müdür Yardımcısı	1	1
G.İ.H.	Daire Başkanı	1	2
G.İ.H.	Şube Müdürü	1	2
G.İ.H.	Şube Müdürü	2	1
G.İ.H.	Şef	3	1
G.İ.H.	Şef	4	2
G.İ.H.	Şef	5	1
G.İ.H.	Bilgisayar İşletmeni	4	3
G.İ.H.	Veri Hazırlama Kont. İşletmeni	7	3
G.İ.H.	Veri Hazırlama Kont. İşletmeni	8	3
G.İ.H.	Veri Hazırlama Kont. İşletmeni	9	3
	TOPLAM		22

